

A. S. ΠΡΑ
Σι. Φίλεργος

ΦΙΛΕΡΓΟΣ

Σύγγραμμα περιοδικόν

Φιλολογικόν, ἐπιστημονικόν καὶ βιομηχανικόν

Ἐκδιδόμενον

ὑπὸ

ΑΓΓΕΛΟΥ ΝΙΚΟΛΑΙΔΟΥ

τῆ συνεργασίᾳ

ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΔΙΑΚΕΚΡΙΜΕΝΩΝ ΑΝΔΡΩΝ

Ἄδεια τοῦ ἐπὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδείσεως Ἰπουργείου.

ΕΤΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

Ἡ ἀεργία δνείδος, ἡ δὲ φιλοπονία
τὰ πρὸς τὸ ζῆν παρέχεται παντὶ ἐν ἀφθονίᾳ !
Ἵμνων, θνητὲ, τὸν πλάστην σου, ἐργάζου, δημιούργει,
ἐφεύρισκε, προόδευε καὶ τέχναις θαυματουργεῖ.

Ἐν Κωνσταντινουπόλει,

Ἐκ τοῦ τυπογραφείου ΑΓΓΕΛΟΥ ΝΙΚΟΛΑΙΔΟΥ

1878

ΦΙΛΕΡΓΟΣ

Σύγγραμμα Περιοδικόν

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΝ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟΝ.

ΕΤΟΣ Β'.

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 1878

ΤΕΥΧΟΣ ΙΓ'.

1878

Στὰς εὐρείας πτέρυγας του
ἐν τῶν τέκνων του ὁ Χρόνος
φέρων σπεύδει νὰ τὸ κρύψη
εἰς τοὺς κόλπους τοῦ αἰῶνος.
Καὶ ἐν ἄλλο εἰς τὴν θέσιν
τοῦ ἐκλείψαντος ἀφίνει,
ὅπως λάβῃ τὰς ἡνίας
καὶ τὴν γῆν μας διευθύνῃ.
Ἄνθοστολίστον δὲ τοῦτο
μὲ μεϊδιάμα προβαίνει
καὶ τοῦ θρόνου τὰς βαθμίδας
ἀταράχως ἀναβαίνει.

Αἱ καρδίαι μας σκιρτῶσιν
ὅταν αἰφνης ἀνατελεῖ
καὶ εὐχὰς μυρίας ὄλων
φιθυρίζουσι τὰ χεῖλη.
Περιμένομεν τὸ μέλλον
ὅπως ἰδῶμεν τί φέρει,
καὶ ἐκάστον ἡ καρδία
τεθλιμμένη οὔσα χαίρει.
Ἄλλος ἔρωτα ἐλπίζει,
ἄλλον δόξα συνταράττει,
ἄλλοι πλοῦτον ἐκζητοῦσι,
ὄνειρα δὲ ἄλλος πλάττει.

Πλὴν οὐδεὶς γνωρίζει ὅτι
εἰς πᾶν θάλλον ἔτος νέον,

πρὸς τὸν τάφον μας μὲ βῆμα
βηματίζομεν δρομαίον.
Καὶ οὐδεὶς θνητὸς δὲν βλέπει
πρὸς τί ἄβυσσον βαδίζει,
ἐν ᾗ μόνον μικρὸν σφάλμα
τὰς ὑπάρξεις μας κρημνίζει.
Εἰς τὸν ροῦν τοῦ ἔτους τοῦτου
ἀδυσώπητος ἡ Μοῖρα,
πόσων τῆς ζωῆς τὸ γῆμα
μὲ σκληρὰν θὰ κόψῃ χεῖρα!...

Εἰς τὸ πέλαγος τοῦ κόσμου
ἀπειλοῦν πᾶν θνητὸν πλάσμα,
ἰδοῦ βαίνει τοῦ θανάτου
τὸ ἀθάνατον τὸ φάσμα.
Ἄλλ' ἠγείται ἡ ἐλπίς μας
καὶ μὲ πέπλον τὸ καλύπτει,
καὶ τὴν φοβερὰν του θεᾶν
ἐκ τοῦ βλέμματός μας κρύπτει.
ὦ ναί! ἡ ἐλπίς μας μόνη
καθιστᾷ φαιδρὸν τὸν βίον,
αὕτη γέλωτα μᾶς φέρει
ἐν τῷ μέσῳ τῶν δακρῶν.

Ἡ ἐλπίς εἰς τοὺς ἀνθρώπους
εἶναι δῶρον τῶν ἀγγέλων,
ἂν εἰς ἄρχων δυστυχίῃ
ἔχ' ἐλπίδα εἰς τὸ μέλλον.
Ἄν ἐξόριστός τις μένη
τῶν οἰκείων, τῆς πατρίδος,

ΑΠΟΦΘΕΓΜΑ

Τὸν ἄνθρωπον, πρὸ πάντων δὲ τὸν θεόν, ἀληθῆ μάλιστα ἐ-
πίμονα οὐδὲν ὀφείλει ἀγνοεῖν καὶ ἑαυτὸν ἀποφαινόμεθα.

εἰς τὸ μέλλον του προσβλέπων
σώζει ἴχνος τῆς ἐλπίδος.
Καὶ ὁ γέρον στοῦ θανάτου
τὰς ἀγκάλας ἀν βαδίζη,
ἀν ἐκπνέη, ἀν νεκροῦται,
ὦ! εἰσέτι θὰ ἐλπίζη!...

Καὶ ἡμεῖς λοιπὸν ὡς πάντες
ἀς ἐλπίσωμεν στοῦ μέλλον.

Ἰδοὺ νέον ἔτος πάλιν
ἀνατέλλει δῶρα στέλλον.
Ἄλλ' ὁ Χρόνος νὰ χωρῶμεν
πρὸς τὰ πρόσω μᾶς βιάζει,
καὶ εἰς τὸ κοινόν μᾶς τέρμα
νὰ βαδίζωμεν προατάζει.
Ὡς νυκτός τις ὄπτασία
ἢ ζωὴ μᾶς διαβαίνει,
κ' εἰς τὸν κόσμον μία μένει
ἀληθής, ἢ Εἰμαρμένη!

ΝΙΚΟΚΛΗΣ Κ. ΜΑΚΡΙΑΔΗΣ.

Τῷ νέῳ ποιητῇ Ν. Κ. ΜΑΚΡΙΑΔΗ

Ἡ μοῦσα ἢ τοσοῦτόν σοι
φαιδρῶς προσμειδιῶσα,
ἢ μοῦσα ἢ ἐμπνεύουσα
εἰς σέ γλυκεῖς τοὺς στίχους,
ἢ θαυμασίως πάντοτε
ἠδίστους καθιστῶσα
κ' ἑναρμονίους ἐνταῦτῳ
τῆς λύρας σου. τοὺς ἤχους,
ποτέ μὴ παύση φέρουσα
εἰς μέσον μαργαρίτας
λαμπρῶν καὶ προσελκύοντας
ἀεὶ τοὺς παροδίτας.

ΓΛΑΥΚΩΝ.

Τῷ φίλῳ ΠΛΟΥΤΑΡΧΩ
ζητοῦντι στίχους κατὰ τὸ νέον ἔτος.

Ἐν ἔτος... ὕδατος σταγῶν
εἰς ἀβυσσον αἰώνων

Μήπως τὸν βίον πάντοτε
ἢ ἀκανθα δὲν στέφει;
Ὁ Χρόνος ἐπακολουθεῖ
τὸν παρελθόντα χρόνον,
ἐπίσης ἔχει ἥλιον
ἐπίσης ἔχει γέφυ.

Δ. ΠΑΠΑΡ.

Τι! καὶ σὺ θέλεις, φίλε μου,
ζητεῖς νὰ γράψω στίχους;
τῆς ἀδυνατίου λύρας μου
ἐπιθυμεῖς τοὺς ἤχους;
Μοὶ λέγεις — ἔρχεται ἰδοὺ
τὸ νέον πάλιν ἔτος,
θὰ γίνη πάλιν παρελθὸν
τὸ σήμερον ἐφέτος.

Καὶ τί μὲ τοῦτο; φεύγουσιν
ὡς ὄνειρον τὰ ἔτη
κ' ὁ χρόνος ἔτος ἕτερον
στὰ ἔτη μᾶς προσθέτει
ἐν ἔτος ἔτι ἕτερον! ...
ἐν ἔτι εἶναι βῆμα,
ὅπερ ποιεῖ ὁ ἀνθρώπος
ὀδεύων πρὸς τὸ μνήμα.

Τὰ ἔτη φεύγουν τάχιστα
καὶ ἔρχεται τὸ γῆρας!
ζῆς σήμερον, ἀλλ' αὐριον
σὲ κράζει ἢ τῆς μοίρας
σκληρὰ κ' ἀλύπητος φωνή...
νὰ ὑπακούσης πρέπει,
τὸ τοῦ θανάτου δρέπανον
ἐξ ἰσου πάντας δρέπει.

Τὰ ἔτη φεύγουν καὶ μ' αὐτὰ
αἰ ὧραι τῆς ζωῆς μᾶς
δὲν ἀπομένουν βαθμιδῶν
ἰκμάδες τῆς πνοῆς μᾶς.
Ναί! μετ' ὀλίγον κέπτεται
τοῦ βίου μᾶς τὸ νῆμα

κ' ἐπέρχεται ὁ θάνατος,
κ' ἐπέρχεται τὸ μνήμα.

Θὰ φύγη, ναί! ὡς οἱ λοιποί,
εὐθὺς κ' αὐτὸς ὁ χρόνος
τόσον οὐδεὶς εἶν' ἄστατος
ὅσον ὁ χρόνος μόνος.
Ὁ χρόνος ὅστις βῆμασι
γίγαντιαίοις βάλνει,
καὶ φεύγει μὲν αἰείποτε
συναίμα δὲ καὶ μένει.

Τοιοῦτος νόμος δικαίη
τὸ σύμπαν ἀπ' αἰώνων
κ' ὁ χρόνος ἐπακολουθεῖ
τὸν παρελθόντα χρόνον.
Ἄλλ' ἀφῆσες ἵνα ρεῦσωσιν
ὡς ρύακες οἱ χρόνοι,
ἐν μόνον δὲ σοὶ εὐχομαι,
ἐν μόνον, εὐδαιμόνει!

ΑΣΤΕΡΙΩΝ.

Τῆ 1 Ἰανουαρίου 1878.

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ

Διατί νὰ φοβώμεθα τὸν θάνατον ἐὰν κα-
λῶς ἐζήσαμεν διὰ νὰ φοβώμεθα τὰς συνε-
πειάς του; διατί νὰ φοβώμεθα τὴν στιγμὴν
ταύτην ἐνῶ παρεσκευάσθη ὑπὸ ἀπείρου τινὸς
ἐτέρων ὁμοειδῶν στιγμῶν, ἐνῶ ὁ θάνατος εἶ-
ναι ἐπίσης φυσικὸς ὅσον καὶ ἡ ζωὴ καὶ ἐ-
νῶ καὶ ὁ μὲν καὶ ἡ δὲ ἔρχονται πρὸς ἡμᾶς
διὰ τοῦ αὐτοῦ τρόπου, χωρὶς νὰ τὸ αἰσθα-
νώμεθα χωρὶς νὰ δυνάμεθα νὰ τὸ παρατη-
ρήσωμεν; Ἐὰν τις ἐρωτήσῃ τοὺς συνήθως τὰς
πράξεις τῶν ἀποθνησκόντων θεωροῦντας, καὶ
παρατηροῦντας τὰ ἔσχατα αὐτῶν αἰσθήμα-
τα θὰ ὁμολόγουν ὅτι ἐξαιρουμένων μικροῦ

τινος ἀριθμοῦ ὀξέων ἀσθενειῶν, καθ' ἃς ἡ τα-
ραχὴ, προξενουμένη ὑπὸ σπασμωδικῶν κινή-
σεων, ἐνδεικνύει τὰς δόνας τοῦ ἀσθενοῦς, καθ'
ὅλας τὰς λοιπὰς, ἀποθνήσκουσιν ἡσυχῶς, γα-
ληνιαῶς καὶ ἀνοδύνως· μάλιστα δὲ αἱ φρι-
κώδεις αὐταὶ ἀγωνίαι μᾶλλον τοὺς θεατὰς
ἐκφοβίζουσιν ἀφ' ὅ,τι βασκνίζουσι τοὺς ἀσθε-
νεῖς· διότι πόσους δὲν εἶδομεν ἐξ αὐτῶν, ἐνῶ
ἦσαν εἰς τὰ λείσθια, μὴ ἔχοντες οὐδεμίαν
μνείαν τοῦ παρελθόντος, οὐχ ἕττον ἐκείνου
τὸ ὅποιον ἠσθάνοντο; Παύουν ἐντελῶς τοῦ
νὰ ὑπάρχωσι δι' ἑαυτοὺς εἰς τὸ διάστημα
τοῦτο, ὑποχρεοῦνται δὲ νὰ ἀποσβέσωσιν ἐκ
τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἡμερῶν τῶν ἀπάσας ἐκεῖνας
ἃς διήλθον εἰς τὴν κατάστασιν ταύτην, τῆς
ἰποίας οὐδεμία ἰδέα ἐναπομένει αὐτοῖς.

Τὸ πλεῖστον λοιπὸν τῶν ἀνθρώπων ἀπο-
θνήσκει χωρὶς νὰ τὸ γνωρίζῃ μεταξὺ δὲ τῶν
ὀλίγων τῶν διατηρούμενων τὰς αἰσθήσεις τῶν
μέχρι τελευταίας πνοῆς, δὲν ἀπαντᾷται ἴ-
σως οὐδεὶς ὅστις νὰ μὴ διατηρῇ ἐνταυτῷ καὶ
τὴν ἐλπίδα τῆς ἐπαύτου πρὸς τὴν ζωὴν.
Ἡ φύσις, πρὸς εὐτυχίαν τοῦ ἀνθρώπου, ἔδω-
κε τὸ αἶσθημα τοῦτο ἰσχυρότερον τοῦ ὀρθοῦ
λόγου. Ἀσθενὴς τοῦ ὁποῦ ἡ ἀσθένεια εἶναι
ἀνάτος, ὅστις δύναται νὰ κρίνῃ τὴν κατά-
στασίν του διὰ συνήθων καὶ οἰκείων παρα-
δειγμάτων, ὅτις προειδοποιήθη διὰ τῶν ἀ-
νησυχῶν κινήσεων τῆς οἰκογενείας του, διὰ
τῶν δακρῶν τῶν φίλων του, διὰ τῆς συμ-
περιφορᾶς ἢ τῆς ἐγκαταλείψεως τῶν ἰατρῶν,
δὲν πείθεται ἐξ ὕλων τούτων ὅτι πλησιάζει
ἢ τελευταία του ὥρα· τὸ διαφέρον εἶναι τό-
σον μέγα ὥστε πιστεύει μόνον εἰς τὸν ἑαυτὸν
του· δὲν πιστεύει τὰς κρίσεις τῶν ἄλλων,
τὰς θεωρεῖ ὡς φόβους ἐπιπολαίους ἐν ὅσῳ αἰ-
σθάνεται τις καὶ σκέπτεται, κρίνει μόνον ἀφ'
ἑαυτοῦ καὶ ἀφ' αὐτῶν τὰ πάντα ἀποθάνουσιν, ἢ
ἐλπὶς ζῆ ἀκόμη.

Ρίψατε βλέμμα ἐπὶ ἀσθενοῦς ὅστις σὰς
εἶπεν ἑκατοντάκις ὅτι θεωρεῖ ἑαυτὸν θανα-
σίμως προ-βεβλημένον, ὅτι βλέπει καλῶς, ὅτι
ἀδύνατον νὰ ἰαθῇ, ὅτι πλησιάζει νὰ ἐκπνεύσῃ·
ἐξετάσατε τί συμβαίνει ἐπὶ τοῦ προσώπου
του, ὅτε ἐκ ζήλου ἢ ἀπερισκεψίας σὰς ἀναγί-
γέλλει τις ὅτι ὄντως τὸ τέλος τοῦ προτεγγί-

ζει· θέλεις ἰδῆ αὐτό νὰ μεταβληθῆ ὡς ἐκεῖνο ἀνθρώπου πρὸς τὸν ὁποῖον ἀνήγγειλαν ἀπρόοπτόν τι· ὁ ἀθένης οὗτος δὲν πιστεύει λοιπὸν ὅτι αὐτὸς οὗτος λέγει; τόσον εἶναι ἀληθές ὅτι οὐδεὶς ποσῶς εἶναι πεπεισμένος ὅτι μέλλει νὰ ἀποθάνῃ! ἔχει μόνον ἀμφιβολίαν τινά, ἀνησυχίαν περὶ τῆς καταστάσεώς του, ἀλλὰ φοβείται πάντοτε πολὺ ὀλιγώτερον ἀφ' ὅ,τι ἐλπίζει, ἐὰν δὲ δὲν ἤξανε τοὺς τρόμους τοῦ διὰ τῶν λυπηρῶν τούτων σκέψεων καὶ τὴν πρὸς τὸν θάνατον ὀδεύουσαν πένθιμον ταύτην συσκευήν, οὐδέποτε θὰ ἐβλεπεν αὐτόν (τὸν θάνατον) ἐρχόμενον.

Ὁ θάνατος δὲν εἶναι λοιπὸν τοσαύτον τρομερὸς ὅσον ἡμεῖς τὸν φανταζόμεθα· τὸν κρίνομεν κικῶς μακρόθεν· εἶναι φάσμα ὅπερ μᾶς τρομάζει δρώμενον ἀπὸ τινος ἀπόστασιν, καὶ ὅπερ ἐξαφανίζεται ὅταν πλησιάσῃ· ἔχομεν λοιπὸν ψευδεῖς γνώσεις· θεωροῦμεν αὐτόν ὄχι μόνον ὡς τὴν μεγαλειτέραν δυστυχίαν, ἀλλὰ προσέτι ὡς κακὴν συνοδευόμενον ὑπὸ τῆς ζωηρότερης θλίψεως καὶ τῶν ἐπιπονωτέρων ἀγωνιῶν· προσπαθοῦμεν μάλιστα νὰ μεγαθύνωμεν ἐν τῇ φαντασίᾳ ἡμῶν τὰς ἀπαισίους ταύτας εἰκόνας, καὶ νὰ αυξάνωμεν τοὺς φόβους μᾶς δικαιολογούντες τοῦτο ὡς ἐκ τῆς φύσεως τῆς θλίψεως. Πρέπει νὰ ἦναι μεγίστη, λέγουσιν, ὅτε ἡ ψυχὴ χωρίζεται τοῦ σώματος· δύναται ἐπίσης νὰ ἦναι μακρινή, διότι, ὁ χρόνος ἀντιλαμβανόμενος τὰς ιδέας μᾶς, στιγμὴν ζωηροτάτης λύπης, ὅσον μεγαλειτέρα εἶναι (ἢ λύπη) τόσον ταχύτεραι αἱ ἀντιλαμβανόμεναι αὐτοῦ ιδεαί, δύναται νὰ φανῇ ἡμῖν διαρκεστέραι αἰῶνος διαρκούσης τῆς ὁποίας ρέουσι βραδέως καὶ σχετικῶς πρὸς τὰ αἰσθήματα ἄτινα συνήθως μᾶς θλίβουσιν. Ὅποια κατάχρησις τῆς φιλοσοφίας ὡς πρὸς τὴν σκέψιν ταύτην! δὲν θὰ ἤξιζε νὰ σημειωθῇ ἂν ἦτον ἀσήμαντος· ἀλλ' ἐπιπράζει τὴν δυστυχίαν τοῦ ἀνθρώπινου γένους. Καθιστᾷ τὴν ὄψιν τοῦ θανάτου χιλιάκις φρικωδεστέρην ἀφ' ὅ,τι δύναται πράγματι νὰ ἦναι· ἐὰν δὲ ὁ ἀριθμὸς τῶν ὑπὸ τοῦ εὐλογοφανοῦς φαινομένου τῶν ιδεῶν τούτων ἠπατημένων ἀνθρώπων δὲν ἦτο ἐλάχιστος, θὰ ἦτο πάντοτε ὠφέλιμον νὰ τὰς καταστρέφωμεν καὶ νὰ ἀ-

ποδεικνύωμεν τὸ ψεῦδος.

Ὅτε ἡ ψυχὴ ἠνώθη ἄρτι μετὰ τοῦ σώματος μᾶς αἰσθανόμεθα εὐχαρίστησιν, ζωηρὰν χαρὰν ἧτις μᾶς διαφλέγει καὶ μᾶς ζωογονεῖ; Οὐχί, ἡ ἔνωσις αὕτη γίνεται χωρὶς νὰ γίνηται ἀπὸ αὐτὸ (τὸ σῶμα) ἐπίσης, χωρὶς νὰ ἐγείρῃ οὐδὲν αἰσθημα. Ὅποιον λόγον ἔχομεν ἵνα πιστεύσωμεν ὅτι ὁ χωρισμὸς τῆς ψυχῆς ἀπὸ τοῦ σώματος δὲν δύναται νὰ γίνῃ χωρὶς μεγίστην θλίψιν; Τί αἰτιον δύναται νὰ παράξῃ τὴν θλίψιν ταύτην, ἢ νὰ τὴν προξενήσῃ; Αὐτὴν (τὴν θλίψιν) θὰ ὑποθέσωμεν ἐνοικοῦσαν ἐν τῇ ψυχῇ ἢ ἐν τῷ σώματι; Ἡ θλίψις τῆς ψυχῆς δὲν δύναται νὰ παραχθῇ ἢ διὰ τοῦ λογισμοῦ ἢ τοῦ σώματος πρέπει νὰ γίνηται ἀπὸ αὐτὸ (τὸ σῶμα) διὰ τῆς δυνάμεώς του καὶ τῆς ἀδυναμίας του· ἐν τῇ στιγμῇ τοῦ φυσικοῦ θανάτου, τὸ σῶμα εἶναι ἀσθενέστερον παρὰ ποτε· δὲν δύναται λοιπὸν νὰ δοκιμάσῃ ἢ ἐλαχίστην θλίψιν, ἢ μᾶλλον νὰ μὴ δοκιμάσῃ τινά.

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ) Σ. Σ.

ΤΟ ΜΥΣΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ ΤΗΣ ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ

Μέγα μέρος τῆς Γερμανίας κατεδυναστευέτο ποτε ἐπὶ πολὺ ἀπὸ δικαστικὴν τινὰ δύναμιν, τρομερωτέραν καὶ παρ' αὐτὴν τὴν τῆς ἱεράς ἐξετάσεως, ἧτις ἐμάστιζεν ἅπασαν τὴν Εὐρώπην, καὶ πρὸ πάντων τὴν Ἰσπανίαν. Τὸ Δικαστήριον τοῦτο, τοῦ ὁποῖου μόνη ἡ ἀνάμνησις ἐμπνέει εἰσέτι φρίκην, ὠνομάζετο «Δικαστήριον τῶν ἐλευθέρων Δικαστῶν», ἢ αὐτῆς Οὐαϊμικῆς Ἐταιρίας», ἢ «Μυστικὸν Δικαστήριον τῆς Βεττοφαλίας».

Ἡ ἀκριβὴς ἐποχὴ, καθ' ἣν τὸ Οὐαϊμικὸν Δικαστήριον ἐσυστήθη, δὲν εἶναι θετικῶς ὠρισμένη. Κατὰ τὴν ἀξιοπιστοτέραν ὁμῶς παράδοσιν ἐσυστήθη περὶ τὰ τέλη τοῦ Η'. ἢ περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ Θ'. αἰῶνος ὑπὸ τοῦ Αὐτοκράτορος Καρόλου τοῦ Μεγάλου κατὰ προτροπὴν τοῦ Πάππα Λέοντος τοῦ Γ'. διὰ νὰ κρατήσῃ εἰς τὴν πίστιν τοὺς τότε πρῶτον

προσελθόντας εἰς τὴν Χριστιανικὴν θρησκείαν Σάξονας. Ἔργον λοιπὸν τῶν Ἐλευθέρων Δικαστῶν ὑπῆρχε κατ' ἀρχὰς μόνον ἡ καταδίωξις καὶ ἐκτελέσεις τῶν θρησκευτικῶν ἀμαρτημάτων, ἀλλ' οὗτοι μετ' ὀλίγον ἐπεξέτειναν ἀπεριόριστως τὴν δικαστικὴν αὐτῶν ἀρμοδιότητα, καὶ ἀντεποιήθησαν τὸ δικαίωμα τοῦ καταδιώκειν καὶ τιμωρεῖν παντὸς εἴδους πράξεις. Ὡς ὑπεράτατη καθέδρα τοῦ Οὐαϊμικοῦ Δικαστηρίου ὑπῆρχε μικρὸν μέρος τῆς ἐπαρχίας, τὴν ὁποίαν κατόικουν οἱ ἀρχαῖοι Σάξονες, ὀνομαζόμενον Βεττοφαλία, καὶ τοῦτο μόνον ὠνομάζετο κυρίως Οὐαϊμικὴ γῆ· ἀλλ' ἐκ τοῦ κέντρου τούτου ὀρμώμενοι οἱ Ἐλεύθεροι Δικασταὶ ἐξέτειναν τὴν δικαιοδοσίαν αὐτῶν εἰς ὅλην σχεδὸν τὴν Γερμανίαν.

Τὸ Δικαστήριον τοῦτο συνέκειτο ἀπὸ ἓνα Πρύτανιν, ὅστις ἐθεωρεῖτο ὡς ὑπέρτατος ἀρχηγός, ἀπὸ ἐλευθέρους Κόμητας, οἵτινες προήδρευον τῶν συνεδριάσεων, ἀπὸ Ἐλευθέρους Δικαστῶν, οἵτινες ἐξεδίδον τὰς ἀποφάσεις, ἀπὸ Κλητήρας καὶ μεμνημένους, ἐκτελούντας τὰ ἔργα ἀξιωματικῶν, καὶ τέλος ἀπὸ Προσπλήτου, οἵτινες ἦσαν οἱ ἐκτελεσταὶ τῶν ἀποφάσεων τοῦ φρικτοῦ τούτου Δικαστηρίου.

Ἡ εἰς τὸ τάγμα παραδοχῆ τῶν προσπλήτων ἐτελείτο διὰ φρικώδους ἐθιμοταξίας· ὁ δὲ ἀριθμὸς αὐτῶν κατὰ τὴν μᾶλλον ἀκμάζουσαν ἐποχὴν τῆς Οὐαϊμικῆς Ἐταιρίας, ἦτοι περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ ΙΕ'. αἰῶνος, ὑπερέβαινε τὰς ἑκατὸν χιλιάδας.—Ὁ μέλλων νὰ εἰσαχθῇ εἰς αὐτὴν ἀπηττεῖτο αὐστηρῶς νὰ ἦναι αὐτόχθων Γερμανός, ἐπαγγέλλματος ἐλευθέρου, χριστιανός, καὶ πρὸ πάντων νὰ παρουσιασθῇ καὶ συστήθῃ ὑπὸ δύο τοῦλάχιστον Ἐλευθέρων Δικαστῶν· οὗτος προχωρῶν ἀσκεπῆς ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου, καὶ γονυπετῶν πρὸ τῶν ποδῶν τοῦ προεδρεύοντος Ἐλευθέρου Κόμητος, ἔθετε τὴν δεξιὰν αὐτοῦ χεῖρα ἐφ' ἐνὸς γυμνοῦ ξίφους καὶ ἐνὸς βρόχου, καὶ εἰς ταύτην τὴν θέσιν ἐπρόφερε τὸν ἀκόλουθον ὄρκον·

«Ὁρκίζομαι ἐν ὀνόματι τῆς Ἁγίας Τριάδος, ὅτι θέλω βοηθήσει καὶ συμπράξει δραστηρικῶς εἰς πάντα τὰ ἀφορῶντα τὴν Ἁγίαν

Οὐαϊμικὴν Ἐταιρίαν, ὅτι θέλω ὑπερασπισθῆ αὐτὴν κατὰ γυναικῶν καὶ τέκνων, κατὰ πατρός, μητρός καὶ ἀδελφῶν, ἀπέναντι πυρός καὶ ὕδατος, κατὰ πάντων τῶν ὑπὸ τοῦ Ἡλίου φωτιζομένων, κατὰ πάντων τῶν ὑπὸ τῆς δρόσου δροσιζομένων, κατὰ πάντων τῶν μεταξὺ οὐρανοῦ καὶ γῆς ὄντων, καὶ τέλος, ὅτι θέλω ἀναφέρει εἰς τὴν ἱεράν ταύτην καθέδραν, ὑπὸ τὴν ὁποίαν κείμεαι πρηνής, πᾶν ὅ,τι συντείνει εἰς τὴν ἀσφάλειαν τοῦ Αὐτοκράτορος, πᾶν ὅ,τι ἀληθές ἤθελον γνωρίσει, ἢ ἀκούσει ὑπὸ ἀξιοπίστων ἀνθρώπων καὶ τὸ ὁποῖον νὰ ἦναι ἀξιοπίστον, πᾶσαν πράξιν δικάσιμον, ἢ ἀξίαν συγχωρήσεως. Ὁρκίζομαι πρὸς τοὺς, ὅτι οὔτε ὁ ἔρως, οὔτε αἱ ὀδύνη, οὔτε ὁ χρυσός, οὔτε ὁ ἀργυρός, οὔτε οἱ τιμαλαεῖς λίθοι θέλουσι μὲ παρασύρει εἰς τὸ νὰ παραβῶ τὴν τοιαύτην ὑπόσχεσίν μου, περὶ τῆς ὁποίας ἐγγυῶμαι διὰ τοῦ σώματος καὶ τῶν ὑπαρχόντων μου· ἐπὶ τέλους ὑπόσχομαι, ὅτι θέλω σέβεσθαι ταύτην τὴν ἐλευθέρην καθέδραν, καὶ τοῦτο τὸ Δικαστήριον ὑπὲρ πᾶν ἄλλο, τὴν ὁποίαν ὑπόσχεσίν μου θέλω τηρήσει καὶ ἐκπληρώσει σταθερῶς· οὕτως εἴη μοι ὁ Θεὸς βοηθός καὶ τὸ ἱερόν αὐτοῦ Εὐαγγέλιον».

Ἀκολούθως ὁ προεδρεύων τοῦ Δικαστηρίου Ἐλεύθερος Κόμης ἐξεφώνει λόγον περὶ τῶν χρεῶν τῶν Ἐλευθέρων δικαστῶν, ἀνεγινώσκετο πρὸς τὸν προσπλήτου ὁ κανονισμὸς τῆς Ἐταιρίας, καὶ ἐδίδασκον τέλος αὐτὸν τὰ διάφορα συνθήματα, διὰ τῶν ὁποίων οἱ μεμνημένοι ἠδύναντο νὰ γνωρίσωσιν ἀλλήλους.

Ἀφοῦ ὁ ὑποψήφιος ἐπρόφερεν ἅπασι τὸν ὄρκον, ἐχρεώσθη νὰ φυλάττῃ αὐτὸν μετὰ τῆς μεγαλειτέρας ἀστυρότητας· διότι τὸ γυμνὸν ξίφος καὶ ὁ βρόχος δὲν ὑπῆρχαν ἐκεῖ, ὡς ἀπλᾶ πάρεργα φόβητρα, ἀλλ' ἦσαν σύμβολα ἀφύκτου θανάτου ἐν περιπτώσει παραβάσεως τοῦ ὀρκιζομένου. Διὰ θανάτου ἐτιμωρεῖτο ἀμέσως καὶ ἡ ἐλαχίστη ἀπερισκεψία τινὸς τῶν μεμνημένων, ὡς καὶ ἡ παραμικρὰ διὰ χειρονομίας, ἢ διὰ λόγου γνωστοποιήσις εἰς τινὰ κατὰδικον, τὸν ὁποῖον μεμνημένος ἐπεθύμει νὰ σώσῃ. Οὕτως εἰς τῶν μεμνημένων κατεδικάσθη εἰς θάνατον, μόνον διότι

ἐπιθύρισε παρὰ τὸν δεῖπνον εἰς τὸ ὠτίον τινός τῶν αὐτοῦ φίλων ἐπὶ τοῦ ὁποίου τῆς κεφαλῆς ἐπεκρέματο ἡ Οὐαιμική μάχαιρα, τὴν ἀκόλουθον φράσιν. Ἄλλοῦ τρώγει τις ἄρτον καλήτερον παρὰ ἐδῶ.

Αἱ ποιναι, τῶν ὁποίων ἡ ἐλαχίστη συνίστατο εἰς τὸν διὰ τῆς μάχαιρας, ἢ τῆς ἀγχόνης θάνατον, ἦσαν ἀνάλογοι πρὸς τὸν Οὐαιμικὸν βαθμὸν τοῦ ἐνόχου· καὶ ἐὰν μὲν ἦτο ἀπλοῦς προσήλυτος, ἀπηγχόνιζον αὐτὸν ἐπιπλάκῃς ὑψηλότερα παρὰ τὸν χυδαῖον κακοῦργον. Ἄλλ' ὁ παραβάτης τοῦ κανονισμοῦ Κόμης, συλλαμβανόμενος παρὰ τῶν κλητῆρων, καὶ περιτυλισσόμενος μαύρην σινδόνα, ἐξήπλουτο ἐπίστομα. Ἀκολουθῶς ἦνοιγον αὐτοῦ ὄπισθεν ἐπὶ τοῦ τραχήλου τομὴν ἀρκετὰ βαθεῖαν, ὥστε νὰ ἐκλάβωσιν ἐκεῖθεν τὴν γλῶσσαν, ἔπειτα ἐκρέμων αὐτὸν εἰς τὴν ἀγχόνην. Οἱ Ἐλευθῆροι Δικασταὶ ἠδύνατο νὰ συνεδριάσωσι πανταχοῦ, ἦτοι ἐντὸς οἰκιῶν, ἢ δασῶν, ἐν ὑπογείῳ, ἢ ἐν ὑπαίθρῳ· οἱ δὲ κλητῆρες, ὠπλισμένοι διὰ βρόχων καὶ ἐγχειριδίων, ἐφύλαττον τὰ περίξ τοῦ ἱεροῦ Δικαστηρίου, φονεύοντες ἀμέσως ὅσους ἤθελον συλλάβει ἐπ' αὐτοφώρῳ περιεργαζομένους.

Τὸ Δικαστήριον τοῦτο ἐδίκαζε διττῶς, δηλαδὴ ἡ ἐσυζῆται τὴν ὑπόθεσιν ἐνώπιον τοῦ κατηγορουμένου κατ' ἀντιβολίαν, ἢ κατεδίκαζεν αὐτὸν ἐρήμην ἐπὶ μόνῃ τῇ βάσει τῆς κατηγορίας. Ὅτε παρουσιάζετο καταμήνυσις ἐναντίον ἀτόμου ἀπὸ τινος τῶν ἑκατοντακισχιλίων μελῶν τῆς Οὐαιμικῆς Ἐταιρίας, εἰς τῶν κλητῆρων, παρουσιαζόμενος πρὸς τὸν κατηγορούμενον, διέταττεν αὐτὸν νὰ ἐμφανισθῇ ἐνώπιον τῶν Ἐλευθέρων Κριτῶν· τοιχοκολλῶν δὲ τὴν κλήσιν διὰ τῆς αἰχμῆς ἐγχειριδίου ἰδιαιτέρου τινός σχήματος εἰς τὴν κατοικίαν τοῦ δυστυχῆς κατηγορουμένου, ἐλήρυττε μεγαλοφώνως τὴν ἐντολὴν τὴν ὁποίαν ἐξετέλει, καὶ ἐλάμβανεν ἀπὸ τῆς οἰκίας τοῦ κατηγορουμένου διὰ τὸ ἐγχειριδίου αὐτοῦ τμῆμα λίθου, ἢ ξύλου, ὡς ἐπιδοτήριον μαρτυροῦν, ὅτι ἐξετέλεσε τὸ χρέος αὐτοῦ. Ἡ πρόσκλησις αὕτη ἐπαναλαμβάνετο τρίς κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον πρὸ τῆς ὠρισμένης διὰ τὴν δίκην ἡμέρας. Ὁ δὲ κατηγο-

ρούμενος, ἐμφανιζόμενος ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου, ἠρώτατο, καὶ εἶχε τὸ δικαίωμα ν' ἀντικρούσῃ τὰς κατ' αὐτοῦ κατηγορίας. Ἄλλ' ὅτε κατεδικάζετο, ἢ συνηθεστέρα ἀπόδειξις τοῦ τέλους τῆς δίκης ὑπῆρχε τὸ νὰ συντρίβωσι ράβδον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, καὶ νὰ παραδίδωσιν εἰς τοὺς κλητῆρας, οἵτινες παρευθὺς ἀπηγχόνιζον αὐτόν· ἐὰν δὲ ὁ ἐγκαλούμενος δὲν παρουσιάζετο, κατεδίκαζον αὐτὸν βασιζόμενοι εἰς τὰς κατηγορίας τοῦ καταμηνύοντος, καὶ ἡ συνοπτικὴ αὕτη διαδικασία ἦτον ἡ μᾶλλον ἐν χρήτει. Ὅσάκις δύο τῶν Ἐλευθέρων Κριτῶν παρουσιάζοντο ἁμοῦ ὡς κατήγοροί τινος, ἢ ὁσάκις τὰ ἐπ' αὐτοφώρῳ ἐγκλήματα ἐθεωροῦντο παρὰ τινος τῶν προσηλύτων, ἐθεωρεῖτο περιττὴ ἡ κλήσις τοῦ κατηγορουμένου· ἡ δὲ ἀνάκρισις ἐγένετο ἐρήμην, καὶ ἡ κατὰ δίκην αὐτοῦ ἀπεφασίζετο χωρὶς οὗτος νὰ δύναται κἄν νὰ ὑποπτευθῇ τὸν ἐπαπειλοῦντα κίνδυνον· ἡ δὲ διαταγὴ ἢ περὶ τῆς ἐκτελέσεως τῆς ἀποφάσεως παρεδίδοτο εἰς δύο τῶν νεωτέρων προσηλύτων τῆς περιφερείας τοῦ Δικαστηρίου, οἵτινες καταδιώκοντες εὐθὺς τὸ εἰς αὐτοῦ· παραδοθὲν θῆμα καὶ συλλαμβάνοντες διὰ τῆς βίας, ἢ τῆς ἀπάτης, ἐθανάτωνον διὰ τοῦ ξίφους, ἢ ὅπως ἄλλως ἠδύνατο. Ματαίως δὲ ὁ δυστυχῆς κατάδικος ἐπεκαλεῖτο κρυψάζων βοήθειαν· διότι ἕκαστος, θεωρῶν τὸ Οὐαιμικὸν ἐγχειριδίου, τοῦ ὁποίου τὸ σχῆμα ἦτον εἰς πάντας γνωστὸν, ἔμενεν ἀκίνητος· ἐπειδὴ ἡ μικροτέρα ἐπέμβασις πρὸς ὑπεράσπισίν τινος καταδικασθέντος ὑπὸ τῆς Οὐαιμικῆς Ἐταιρίας ἐθεωρεῖτο ὡς ἐγκλημα τιμωρούμενον διὰ θανάτου.

Καὶ τοιοῦτοτρόπως ἡ Οὐαιμικὴ αὕτη ἐταιρία, ὑπερασπιζομένη ὑπὸ τῆς ὁποίας ἐνόπνεεν φρίκης, διστηρήθη ἰσχυροτάτη ἐπὶ πολλοὺς αἰῶνας.

Ἐπὶ τέλους Γερμανικαὶ τινες πόλεις, μὴ δυνάμεναι πλέον νὰ ὑποφέρωσι τὰς βδελυρὰς πράξεις καὶ καταχρήσεις τοῦ τάγματος τοῦτου, διὰ δραστηρίων μέτρων ἐξηφάνισαν μὴ χρις ὀνόματος τὴν καταχθόνιον ταύτην Ἐταιρίαν, τὴν ὕβριν καὶ τὸ ὄνειδος τῆς Γερμανίας

ΓΕΩΓΟΝΙΚΑ

ΦΥΣΙΚΑΙ ΚΑΙ ΧΗΜΙΚΑΙ ΓΝΩΣΕΙΣ ΑΝΑΓΚΑΙΑΙ ΕΙΣ ΤΟΝ ΓΕΩΠΟΝΟΝ

Υπὸ
ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΟΡΦΑΝΙΔΟΥ.

Περὶ ὑδρογόνου καὶ περὶ ὑδάτων.

Τὸ Ὑδρογόνον, καλέμου ἀναγνώστα, δὲν σοὶ εἶ.αι πάντῃ ἀγνωστον, διότι ἀνέρερα περὶ αὐτοῦ ὅταν σοὶ εἶπα ὀλίγα τινὰ περὶ ὑγρασίας καὶ ξηρασίας τῆς ἀτμοσφαιρας, καὶ σοὶ ἐξήγησα τὴν μεγίστην τοῦ ὕδατος ἐνέργειαν ἐπὶ τῶν ὀργανικῶν καὶ ἀνοργάνων σωμάτων, προσθεῖς ὅτι αὐτὸ εἶναι ἐν τῶν συστατικῶν μερῶν τοῦ ὕδατος. Σήμερον διὰ νὰ τὸ γνωρίσῃς καλῆτερον θέλω τὸ ἐξετάσει εἰδικώτερον ὡς στοιχεῖον τοῦ πλανήτου μας, ἀνήκον εἰς τὴν τάξιν τῶν λεγομένων μεταλλοειδῶν, ἢ ἀμετάλλων σωμάτων.

Τὸ ὑδρογόνον εἶναι ἀέριον ἀνευ χρώματος καὶ ὁσμῆς τινος καὶ τὸ ἐλαφρότερον ὄλων τῶν μέχρι τοῦδε γνωστῶν σωμάτων. Διὰ νὰ λάβῃς δὲ ἰδέαν τινὰ περὶ τῆς ἐλαφρότητος αὐτοῦ, ἀρκεῖ νὰ σοὶ εἶπω ὅτι ἐὰν ζυγίσῃς ἴσους ὄγκους ὀξυγόνου καὶ ὑδρογόνου, θέλεις εὐρεῖ τὸ ὑδρογόνον δέκα ἕξ φορές ἐλαφρότερον τοῦ ὀξυγόνου· καὶ ἐὰν ζυγίσῃς ἴσον ὄγκον ἀέρος καὶ ὑδρογόνου θέλεις εὐρεῖ δέκα τέσσαρας φορές τὸν ἀέρα βαρύτερον. Ἐνεκα τούτης τῆς μεγάλης ἐλαφρότητός του, συγχριτικῶς πρὸς τὸν ἀέρα, ὅταν πληρώσῃς δι' ὑδρογόνου σφαιραν κατασκευασμένην ἐκ λεπτοτάτου μεταξωτοῦ ὑφάσματος, θέλεις τὴν ἰδέαν ν' ἀναβῇ ἀμέσως ὑψηλότερα, καθὼς π.χ. ὅταν ἀφῆνῃς ἀπὸ τὸν πυθμένα δεξαμενῆς πλήρους ὕδατος τεμάχιον φελλοῦ ἀναβαίνει εἰς τὴν ἐπιφάνειαν αὐτοῦ. Ἡ αἰτία βεβαίως ἀναγνώστα μου, πολλὰ περὶ ἀεροστάτων καὶ εἶδες πολλάκις τὴν ἀνύψωσιν αὐτῶν πρὸς τὰ νεῖρη ἀνεγνώσας τοῦλάχιστον εἰς τὰς ἐφημερίδας, ὅτι κατὰ τὸν τελευταῖον Γαλλογερ-

μανικὸν πόλεμον οἱ πολιορκούμενοι Παρισίνοι ἔπεμπον ἐπιστολάς καὶ διαταγὰς εἰς ὅλην τὴν Γαλλίαν, περῶντες δι' ἀεροστάτων ἀνωθεν τῶν πολιορκούντων αὐτοὺς ἐχθρικῶν στρατευμάτων· καὶ, τέλος πάντων, ὅτι παρὰ πολλῶν ἐζητήθη καὶ ζητεῖται νὰ ἐφευρεθῇ ὁ τρόπος διὰ τοῦ ὁποίου νὰ δύναται τις νὰ διευθύνῃ κατὰ βούλησιν τὰ ἀερίστατα διὰ νὰ μὴ πλανῶνται ὑπὸ τῶν ἀνέμων μακρὰν τοῦ μέρους ὅπου πρέπει νὰ ὑπάγωσιν. Τὰ ἀερίστατα λοιπὸν ταῦτα ἀνυψοῦνται εἰς τὸν ἀέρα, διότι φέρουσιν ἀνωθεν αὐτῶν σφαιραν μεγάλην κατασκευασμένην ἐκ λεπτοῦ μεταξωτοῦ ὑφάσματος καὶ πλήρη ὑδρογόνου, καταβαίνουσι δὲ ὅταν βαθυιδὸν κενωθῇ αὕτη ὑπὸ τῶν ἀεροπόρων ναυτῶν.

Τὸ ὑδρογόνον ἔχει τὴν ιδιότητα νὰ φλέγεται ὅταν ἔλθῃ εἰς ἐπαφὴν μετὰ τοῦ ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρος καὶ πλησιάσῃ τις εἰς αὐτὸ λαμπάδα ἀνημμένην ἢ δὲ φλόξ αὐτοῦ εἶναι ἀσθενὴς καὶ κιτρίνη, ἀλλ' ἔχει μεγίστην θερμότητα· φλέγεται δὲ ἐπίσης μετὰ μεγάλου κράτους ὅταν ἀναμιχθῶσι δύο μέρη αὐτοῦ, μετὰ μὲντε μερῶν ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρος. Ὅταν δὲ ἐνωθῶσι δύο μέρη αὐτοῦ, εἰς ὄγκον, πρὸς ἐν μέρος ὀξυγόνου, τότε γίνεται ἀνάφλεξις καὶ κρότος, καὶ παράγεται ὕδωρ. Ἐὰν ὑποθέσωμεν ὅτι τὰ ἐν τῷ πλανήτῃ μας ὕδατα ἐσχηματίσθησαν κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον διὰ μιᾶς, ποῖος ἄρα γὰρ τρόπος καταπληκτικὸς ἐγένετο κατὰ τὴν στιγμὴν κατ' ἣν εἰς μεγίστην καὶ ἀνυπολόγιστον ποσότητα τὰ δύο ταῦτα ἀέρια συνητήθησαν καὶ ἐνωθέντα παράγαγον τοὺς ὠκεανούς καὶ τὰς λίμνας!

Ἡ παραγομένη θερμότης κατὰ τὴν ἀνάφλεξιν τοῦ ὑδρογόνου, ὅταν συνενούται μετὰ τοῦ ὀξυγόνου, εἶναι τόσοσὺν μεγάλη, ὥστε τήκεται δι' αὐτῆς καὶ ὁ λευκόχρυσος (ἢ ἄλλως λεγομένη πλατίνη), ὅστις εἶναι σῶμα ἀντέχον εἰς τὴν μεγαλητέραν μέχρι τοῦδε γνωστὴν τεχνητὴν θερμότητα.

Τὸ ὑδρογόνον δὲν ἐνοῦται μόνον μετὰ τοῦ ὀξυγόνου, ἀλλὰ καὶ μετὰ τοῦ χλωρίου καὶ ἄλλων μεταλλοειδῶν σωμάτων παράγον φῶς καὶ θερμότητα, αἱ δὲ ἐνώσεις αὐτοῦ καλοῦνται ὑδρογονικά ὀξεία. Ἐνοούμενον δὲ

μετά του άνθρακος παράγει τὸ ἀέριον διὰ τοῦ ὁποίου φωτίζονται αἱ πόλεις τοῦ ἐξευγενισμένου κόσμου καὶ τὰ ἐργαστήσια. Ἄν καὶ ἦναι ἐν τῶν κοινοτέρων στοιχείων τοῦ πλανήτου μας, δὲν ἀπαντᾶται ὅμως μεμονωμένον καὶ εἰς καθαρὰν κατάστασιν πώποτε, ἀλλ' εὐρίσκεται πάντοτε συνηγμένον μετ' ἄλλων σωμάτων. Ἐπειδὴ δὲ, ὡς εἶπομεν καὶ ὡς τὸ ὄνομά του δηλοῖ, εἶναι ὁ γ ο ν ε ῦ ς τοῦ ὕ δ α τ ο ς, ὅπερ εἶναι τὸ κοινοτέρων σώμα τοῦ πλανήτου μας, ὁσάκις ἔχωμεν ἀνάγκην αὐτοῦ τὸ ἐξαγάγωμεν διὰ τῆς χημικῆς ἀποσυνθέσεως τοῦ ὕδατος, ἥτις γίνεται ἢ διὰ τοῦ ἠλεκτρισμοῦ, ἢ συνειθέστερον καὶ προχειρότερον διὰ σωμάτων ἄλλων, λόγου χάριν τοῦ καλίου, ἐχόντων μεγίστην σχέσιν πρὸς τὸ ὀξυγόνον τοῦ ὕδατος· ὅταν λοιπὸν ρίψωμεν κάλιον ἐν τῷ ὕδατι, ἐνοῦται τοῦτο μετὰ τοῦ ὀξυγόνου τοῦ ὕδατος καὶ σχηματίζει ὀξειδίου καλίου, τὸ δὲ ὕδρογόνον μίνει ἐλεύθερον.

Καὶ τοιοῦτον μὲν εἶναι τὸ ὕδρογόνον ὡς σώμα· ἀλλ' ἡμεῖς ἐνδιαφρόμεθα διὰ τὴν ἐνοῦσιν αὐτοῦ μετὰ τοῦ ὀξυγόνου, τουτέστι διὰ τὸ ὕδωρ.

Περὶ τοῦ ὕδατος.

Τὸ ὕδωρ καλεῖται παρὰ τῶν χημικῶν καὶ θεωρεῖται ὡς ὀξειδίου τοῦ ὕδρογόνου. Εἶπομεν δὲ ἀλλαχού ὅτι ὅταν ἐνωθῶν 89 μέρη ὀξυγόνου μὲ 11 περίπου μέρη ὕδρογόνου εἰς βίαιον, παράγουσιν ἑκατὸν μέρη ὕδατος. Τὸ ὕδωρ εἶναι τὸ γνωστότερον τῶν ὑγρῶν σωμάτων, καὶ εἰς καθαρὰν κατάστασιν ἂν δὲν ἔχει οὔτε γεῦσιν, οὔτε ὀσμὴν, οὔτε χρῶμα. Διὰ τῆς θερμότητος 100 βαθμῶν, τοῦ ἑκατοβάθλου θερμομέτρου, τὸ ὕδωρ βράζει καὶ μεταβάλλεται εἰς ἀτμὸν μεταβάλλεται ἐπίσης εἰς ἀτμὸν ὅταν ἐλαττωθῆ ἢ πίεσις τῆς ἀτμοσφαιρᾶς· διὰ τοῦτο χύτρα πλήρης ὕδατος εὐκολώτερον καὶ ταχύτερον καὶ δι' ὀλιγωτέρας θερμοκρασίας βράζει ἐπὶ τῆς κορυφῆς ὄρους, ἢ εἰς τοὺς πρόποδας αὐτοῦ. Τούτωντιον δὲ ὅταν ἡ θερμότης ἐλαττωθῆ καὶ λείψῃ, καὶ τῆς ἀτμοσφαι-

ρας ἢ πίεσις ἦναι μεγίστη, τὸ ὕδωρ ψυχραίνεται, μεταβάλλεται εἰς σῶμα στερεόν, καὶ τότε ὀνομάζεται πάγος. Μεταβαλλόμενον δὲ τὸ ὕδωρ εἰς πάγον ἐξογκοῦται καὶ κατέχει περισσότερον χώρον, καὶ διὰ τοῦτο τὸ παγῶσαν ὕδωρ θραυεῖ τὸ ἄγγειον τὸ ἐξ αὐτοῦ πληρούμενον καὶ μάλιστα ὅταν τοῦτο ἦναι κλειστόν.

Ἡ ἐξογκωσις αὕτη τοῦ ὕδατος ὅταν παγὼν ἔσται καὶ ἡ αἰτία τῆς καταστροφῆς τῶν φυτῶν ἐν καιρῷ μεγάλου ψύχους· διότι ὅπως ἐγένετο εἰς μίαν φιάλην ὕδατος παγωθέντος ρῆξις τῆς φιάλης, οὕτω γίνεται καὶ εἰς ἕκαστον τῶν στοιχειωδῶν ὀργάνων τοῦ φυτοῦ εἰς τὰ κίτταρα, δηλονότι, τὰς ἴνας, καὶ τὰ ἀγγεῖα. Τὰ ἐν αὐτοῖς παγῶσαντα ἐκ τοῦ ψύχους ὑγρά ἐξογκοῦμενα διαρρηγνύουσι τὰ τε χώματα τῶν ὀργάνων τούτων, καὶ οἱ ἴσται τοῦ φυτοῦ τοιοτοτρόπως νεκρόνονται, νεκρωθέντες δὲ ἐπιφέρουσι τὸν θάνατον τοῦ ὅλου φυτοῦ. Ἡ ἰδέα λοιπὸν τὴν ὁποίαν ἔχει εἰς πολλὰ μέρη ὁ λαὸς ὅτι μετὰ τὸν πάγον ὁ ἥλιος βλάπτει τὰ φυτὰ εἶναι κατὰ συνέπειαν ἐσφαλμένη· διότι ὁ ἥλιος δὲν ἐπέφερε, οὔδὲ δύναται νὰ ἐπιφέρῃ κερμίαν βλάβην εἰς τὰ παγῶσαντα φυτὰ, ἀλλὰ ἀνελεύων τὰ παγωθέντα ὑγρά καταδεικνύει τὴν γενομένην ὑπὸ τοῦ ψύχους ζημίαν εἰς τοὺς φυτικούς ἴστούς.

Τὸ ὕδωρ ἔχει τὴν ιδιότητα νὰ διαλύη διαφόρους οὐσί· διὰ τὴν ιδιότητά του δὲ ταύτην θεωρεῖται καὶ εἶναι ὁ συντηρητῆς τῶν ζῶων καὶ τῶν φυτῶν καὶ ὁ μεταμορφωτῆς τῶν ὄρυκτων, δι' αὐτῆς καθίσταται πολλὰς στερεᾶς οὐσίας εἰς κατάστασιν τοιαύτην, ὥστε νὰ δύναται ν' ἀπορροφηθῶσι παρὰ τῶν ζῶων καὶ τῶν φυτῶν, καὶ νὰ τρέφωσιν.

Τὸ ὕδωρ δὲν εἶναι πανταχοῦ τῆς αὐτῆς ποιότητος· διὸ καὶ ἐκ μὲν τῶν θέσεων ἐν ταῖς ὁποίαις εὐρίσκεται λέγεται πηγαῖον, θαλάσσιον, ποτάμιον, λιμναζόν, φρεάτιον, μεταλλικόν, ἐκ δὲ τῆς καταστάσεως αὐτοῦ ὀνομάζεται νέφος, ἀτμός, βροχὴ, χιὼν, χάλαια. Καὶ περὶ μὲν χιόνος, χαλάζης καὶ νεφῶν εἶπα σύντομα τινὰ καὶ θέλω ἐν ἀρμοδίῳ τόπῳ

καὶ χρόνῳ ἐπανελεθεῖ· σήμερον μὲ ἐνδιαφέρει νὰ μάθῃς τὰς γενικὰς ιδιότητας τῶν ὑδάτων διὰ νὰ ἤξεύρῃς ποῖα εἶναι τὰ καταλληλότερα καὶ ὠφελιμώτερα διὰ τὴν ἀρδευσιν (πότισμα) τῶν ἀγρῶν.

Παραλείπω τὰ μεταλλικὰ ὕδατα ἅτινα ἀνήκουσιν ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν ἰατρικὴν ὡς μέσα ἱαματικά, καθὼς καὶ τὸ θαλάσσιον ὕδωρ διὰ τοῦ ὁποίου οὐδὲν φυτὸν προκόπτει, πλην τῶν ἐν αὐτῷ βιούντων φυκῶν καὶ τῶν ἄλλων περπομένων εἰς τὰς ἀμμώδεις παραλίας, νομίζω ὅμως καλὸν νὰ εἶπω ὀλίγα τινὰ περὶ τῶν λοιπῶν ὑδάτων, ἐξετάζων αὐτὰ κατὰ τάξιν τῆς ἀξίας αὐτῶν.

1 Βρόχινον ὕδωρ. Ἀνεκαθεν ἐθεωρήθη τὸ ὕδωρ τῆς βροχῆς ὡς τὸ ἀριστον πάντων τῶν ὑδάτων. Τὸ μέρος ἐξ οὗ ἔρχεται, ὁ τρόπος, καὶ ὁ χρόνος καθ' ὃν καταπίπτει, μαρτυροῦσι τὴν εἰεργετικὴν πρόνοιαν τῆς φύσεως. Μετὰ τὴν ἐξάντησιν εἰς τὴν ὑπόκεινται καὶ ζῶα καὶ φυτὰ κατὰ τὸ θέρος, ἔρχονται αἱ δροσιτικαὶ αὐτοῦ σταγόνες ἐξ οὐρανοῦ καὶ δίδουσι νέαν ζωὴν εἰς αὐτὰ, διὰ τοῦτο ἡ ἐποχὴ τῶν βροχῶν εἰς τὰ εὐκρατα κλίματα εἶναι ὁ ἄγγελος τῆς ἐξεγέρσεως τῆς φύσεως· μόνον οἱ κάτοικοι τῶν ἀπεράντων καὶ ἀύχμηρῶν ἐρήμων τῆς Ἀφρικῆς ἀγνοοῦσι τὸ μέγα τοῦτο δῶρον τοῦ Θεοῦ. Τὸ βρόχινον ὕδωρ εἶναι τὸ ἐλαφρότερον καὶ καθαρώτερον πάντων τῶν ὑδάτων, διὸ καὶ συλλέγεται πρὸς πύσιν καὶ ἀρδευσιν ὡς περιέχον στοιχεῖα ζωογόνα, τὰ ὁποῖα παραλαμβάνει ἐκ τῆς ἀτμοσφαιρᾶς, ἐξ ἧς καταπίπτει. Τοιοῦτον λ. χ. εἶναι τὸ ἀνθρακικὸν ὀξύ τοῦ ὁποῖου συντελεῖ εἰς διάλυσιν τῶν ἐν τῷ ἐδάφει περιεχομένων ἀλάτων, ἐξ ὧν τρέφονται πολλὰ φυτὰ καὶ ἰδίως τὰ σιτηρά. Ἐνεκα λοιπὸν τῆς καλῆς του ποιότητος οἱ γεωπόννοι ταμιεύουσι τὸ βρόχινον ὕδωρ εἰς τὸ ὑψηλότερον μέρος τῶν κτημάτων των, ἐντὸς δεξαμενῶν, ὅπως τὸ μεταχειρισθῶσιν ἐν καιρῷ τῶν θεόντων.

2 Ποτάμιον, ἢ τρέχον ὕδωρ (κοινῶς τρεχοῦμενον). Τὸ ὕδωρ τοῦτο διὰ τὴν προσηλὴν αὐτοῦ μετὰ τῆς κοίτης, δι' ἧς διέρχεται, περιέχει ἐν διαλύσει μεγάλην ποσότητα ὀργανικῶν καὶ ἀνοργάνων σωμάτων

ἀπαντωμένων εἰς αὐτήν. Θεωρεῖται παρὰ τῶν γεωπόνων τόσον καλῆτερον διὰ τὸ πότισμα τῶν ἀγρῶν, ὅσον τὸ διάστημα τὸ ὁποῖον διατρέχει διὰ νὰ φθάσῃ εἰς αὐτοὺς εἶναι μακρότερον. ὅσον ἡ κοίτη τοῦ ρύακος ἢ τοῦ ποταμοῦ εἶναι εὐρυτέρα καὶ ὅσον ἡ ποσότης τοῦ ὕδατος εἶναι μεγαλητέρα. Μικροὶ καὶ βραδέως ρέοντες ρύακες εἶναι βλαστικοὶ εἰς πᾶσαν βλάστησιν, οὐχὶ τόσον διὰ τὴν φύσιν τῶν οὐσιῶν, τὰς ὁποίας περιέχουσιν εἰς διάλυσιν, ὅσον διὰ τὴν ὑπερβολικὴν ποσότητα τῶν οὐσιῶν τούτων. Ἐν Ἑλλάδι ὀλίγους ἔχομεν ποταμούς καὶ ρύακας, συγκριτικῶς πρὸς τὰ ἄλλα μέρη, ἀλλὰ τὴν ἔλλειψιν τῶν ρυάκων ἀναπληροῦσιν οἱ χειμάρροι. Κατ' ἐμὴν γνώμην, τῶν ἑλληνικῶν χειμάρρων τὸ ὕδωρ εἶναι πολυτιμώτερον τοῦ ποταμίου, διὰ τὸν λόγον ὅτι κατέρχονται οὗτοι συνήθως ἐξ ὑψηλῶν ὄρεων, καὶ ἐποπλύνοντες αὐτὰ, συμπαρασύρουσι πᾶσαν ὕλην θρεπτικὴν. Οἱ ἔχοντες παρὰ τοὺς χειμάρρους κτήματα, καὶ δυνάμενοι νὰ κάμωσι μεθοδικὴν χρῆσιν αὐτῶν, χορηγοῦσιν εἰς τὰς γαῖας αὐτῶν καὶ λίπασμα καὶ πότισμα συγχρόνως. Τὸ δυστύχημα ὅμως εἶναι ὅτι τῶν χειμάρρων τὸ ὕδωρ χύνεται ἀνωφελῶς εἰς τὴν θάλασσαν ὅτε ὀλίγην ἔχουσι χρεῖαν αὐτοῦ.

3 Πηγαῖον ὕδωρ. Καλεῖται πηγαῖον τὸ ὕδωρ ὅταν ἀπὸ τινος θέσεως, ἥτις ἐν Ἑλλάδι συνήθως εἶναι κοιλάς ἢ ὑπώρεια, ἀναβλύζον, σχηματίζῃ βρύσεις καὶ ρύακας. Τὰ πηγαῖα ὕδατα ἐν τῇ θέσει ὅπου κατὰ πρῶτον ἀναφαίνονται· εἶναι συνήθως ψυχρότατα. Ἐπειδὴ δὲ πρὸ τῆς ἐξόδου των διέρχονται μεταξὺ διαφόρων στρωμάτων τῆς γῆς, διαλύουσι καὶ παραλαμβάνουσι μικρὰν ἢ μεγάλην ποσότητα ἀλάτων, ἅτινα, ἄλλοτε μὲν εἶναι ὠφελιμώτατα, ἄλλοτε δὲ βλαπτικὰ εἰς τὴν βλάστησιν τῶν καλλιεργουμένων φυτῶν. Ἡ φρόνησις λοιπὸν ὑπαγορεύει πρὸ τοῦ νὰ γίνῃ χρῆσις αὐτῶν νὰ γίνῃ δοκιμὴ ὅπως γνωσθῶσιν αἱ φυσικαὶ αὐτῶν ιδιότητες. Ὑπάρχουσι πηγαὶ αἰτίνες περιέχουσι πολλὰ ὀλιγα ἅλατα ἐν διαλύσει. Ἡ ἐπὶ τῶν Ἀροαίνων ὄρεων (Χελμοῦ) πηγὴ τῆς Στυγῆς, κειμένη 5500 πόδας ἄνω τῆς θαλάσσης, ἦν ἐ-

πεσκέφθη δις κατὰ τὸ 1851 καὶ 1852 εἶναι κατ' ἐμὲ, τινεπέα ἀναλύσεως τινος ποιότηκῆς γενομένης κατὰ τὸ 1853, ἡ ἔχουσα τὸ καθαρώτερον ὕδωρ ἐν Ἑλλάδι· διότι ἐν αὐτῇ δὲν εὑρέθη εἰμὴ μικρά τις ποσότης ἀνθρακικῆς τιτάνου(1). Τὰ τοιαῦτα ὁμῶς ὕδατα δὲν εἶναι ὠφέλιμα εἰς τὴν βλάστησιν εἰμὴ καθ' ὅσον χρησιμεύουσι πρὸς διάλυσιν τῶν ἐν τῷ ἀγρῷ εὑρισκομένων θρεπτικῶν οὐσιῶν.

4. Φρεάτιον ὕδωρ. Τὰ φρεάτια ὕδατα εἶναι τὰ πάντων χερίστα, ἀλλὰ παρ' ἡμῶν εἶναι εἰς μεγίστην χρῆσιν. Τὰ ὕδατα ταῦτα περιέχουσι πολλὰ ἄλατα, ἰδίως δὲ πλεονάζει εἰς αὐτὰ ἡ θεικὴ τίτανος (γύψος) καὶ ἡ ἀνθρακική· πολλὰκις ἀπαντάται καὶ ἡ μαγνησία, διὸ καὶ συνήθως ἔχουσι γεῦσιν πικρὰν καὶ ἀηδῆ. Ὑπάρχουσι ὁμῶς καὶ φρεάτια ὕδατα καλῆς ποιότητος, καὶ τὰ τοιαῦτα δύναται ὁ κηπουρὸς νὰ διακρίνη εὐκόλως ἐὰν διαλύσῃ τὸν σάπωνα καὶ βράζωσι τὰ ὄσπρια τῶν τοιούτων τὸ ὕδωρ καὶ ἡδέως πίνεται, καὶ ὠφέλιμον εἰς τὰ φυτὰ εἶναι. Τὰ πλεῖστα φρεάτια τῆς Ἑλλάδος, ἐξαιρουμένων τῶν εἰς τινὰ παράλια μέρη ὑπαρχόντων, εἶναι πόσιμα καὶ καλῆς ποιότητος. Ἀλλὰ καὶ τὸ κακὸν φρεάτιον ὕδωρ βελτιοῦται ἐν μέρει καὶ δύναται νὰ χρησιμεύσῃ εἰς πότισμα ὅταν μείνῃ ἐκθεθειμένον εἰς τὸν ἀέρα, καὶ ταράσσῃται ἐπὶ τινὰς ὥρας διὰ τινος μηχανήματος· διὰ τῆς ἀνακινήσεως ταύτης ἡ ἐν αὐτῷ τίτανος ἀπορροφῶσα τὸ ἀνθρακικὸν ὀξύ τὸ ἀέρος σχηματίζει ἀνθρακικὴν τίτανον, ἥτις κατακάθεται.

5. Λιμναῖα ὕδατα. Λιμναῖα ὀνομάζονται τὰ ὕδατα τὰ ὁποῖα δὲν ἔχουσι ροὴν τινὰ, ἀλλ' εἶναι στάσιμα καὶ ἀκίνητα μαστιζόμενα, θερμαινόμενα, καὶ μᾶλλον εἰπεῖν βράζοντα ὑπὸ τὰς ἀκτῖνας τοῦ θερινοῦ ἡλίου, καθίστανται τὸ κατοικητήριον φυτῶν καὶ ζώων τὰ ὁποῖα σπηόμενα ἐντὸς αὐτῶν, τὰ μαι-

(1) Περὶ τῆς πηγῆς τῆς Στυγὸς καὶ περὶ ὄλης τῆς θέσεως τῆς ἀποτελοῦσης τὴν λεγομένην κοιλάδα τῶν Κλουκινῶν θέλομεν ἄλλοτε πραγματευθῆ λεπτομερῶς.

νουσι καὶ τὰ καθιστῶσιν ἔδραν τῶν πυρετῶν καὶ ἄλλων μiasματικῶν νόσων. Ἐνεκα τούτου εἶναι ἐπικίνδυνα καὶ θανατηφόρα εἰς τε τὰ ζῶα καὶ τοὺς ἀνθρώπους. Οὐχ ἥττον ὁμῶς εἶναι ἐν χρῆσει διὰ πότισμα τῶν φυτῶν, ἀλλ' οὐχ ὠφέλιμα καὶ δι' ὅλα τὰ φυτὰ. Ἡ πείρα ἀπέδειξεν ὅτι τὰ τεχνητὰ λειβάδια βλάπτονται καὶ κιτριλίζουσι ποτιζόμενα διὰ τῶν λιμναίων ὑδάτων. Αὐτῶν τῶν βιούντων εἰς τὰς λίμνας φυτῶν αἰρίζαι, ὅταν βυθίζονται περισσότερον εἰς τὸ ὕδωρ, σήκονται καὶ φθειρόνται. Ἐν τούτοις δὲν πρέπει νὰ λάβωμεν ὡς γενικὸν κανόνα τὴν ἰδιότητα ταύτην τῶν λιμναίων ὑδάτων, ὅταν μάλιστα αἱ λίμναι ἦναι μεγάλα, βαθεῖαι καὶ διαυγεῖς. Τὰ ὕδατα τῆς μεγάλης λίμνης τοῦ Φενεοῦ δὲν δύναται νὰ συγκριθῶσι πρὸς ἐκεῖνα τῆς Αερναίας λίμνης ἐν Ἑλλάδι, οὐδὲ τὰ ὕδατα τῆς λίμνης τῆς Ὀχρίδος καὶ τῆς Πρέσπας πρὸς τὰ ὕδατα τῆς λίμνης τοῦ Βλαδόβου ἐν Μακεδονίᾳ. Ἡ ποιότης τοῦ λιμναίου ὑδάτος, καθ' ἡμᾶς, εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς ποσότητος αὐτοῦ, καὶ τῆς θερμοκρασίας τοῦ τόπου ἐν ᾧ κεῖται ἡ λίμνη. Ὁ μέγας ποταμὸς τῆς Πετροπόλεως Νέβας ἔχει τὸ διαυγέστερον καὶ καθαρώτερον ὕδωρ, καὶ ἐν τούτοις πηγάζει ἀπὸ τῆς λίμνης Λαδόγας, κειμένης οὐ μακρὰν τῆς μεγάλης ταύτης πρωτεύουσῃς. Δύνανται λοιπὸν τὰ ὕδατα τῶν λιμνῶν νὰ ἦναι ὠφελιμώτατα εἰς πᾶσαν βλάστησιν ὅταν ἡ λίμνη ἦναι μεγάλη καὶ βαθεῖα, καὶ ὅταν εἰς αὐτὴν χύνωνται ἡ ρέουσι ἐξ αὐτῆς ποταμοὶ, ἐν ἄλλοις λόγοις ὅταν γίνηται κίνησις καὶ ἀνανέωσις τῶν ὑδάτων αὐτῶν.

Περὶ ποσίμων ὑδάτων ἐλαφρῶν καὶ βαρέων.

Βεβαίως καὶ τὸ βροχίον, καὶ τὸ ποτάμιον, καὶ τὸ πηγαῖον, καὶ τὸ φραιάτειον, καὶ αὐτὸ πολλάκις τὸ λιμναῖον, εἶναι ὕδατα πόσιμα παρὰ τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν ζώων. Ἀλλ' ἐκτὸς τοῦ ὑδάτος τῆς βροχῆς, τὸ ὁποῖον εἶναι τὸ πάντων καθαρώτερον, διότι κατέρχεται ἐκ τῆς ἀτμοσφαιρας, τὰ λοιπὰ περιέχου-

σι ξένα: οὐσίας εἰς μικρὰν ἢ μεγάλην ποσότητα, διὸ καὶ ὡς πόσιμα ἐξεταζόμενα τὰ ὕδατα πάντα διαίρονται εἰς ἐλαφρὰ καὶ βαρέα.

Καὶ ὡς ἐλαφρὰ μὲν ὕδατα θεωροῦνται ὅσα περιέχουσι περισσότερα ἀέρια καὶ ἰδίως μερίδα ὀξυγόνου μεγαλύτεραν τῆς ἐν τῷ ἀτμοσφαιρικῷ ἀέρι ἀπαντωμένης, καὶ ὅσα ἔχουσι εἰς διάλυσιν ἐλαχίστην ποσότητα ξένων σωμάτων, ὁποῖα εἶναι συνήθως ἡ διτανθρακικὴ λεγομένη τίτανος, ἡ θεικὴ τίτανος, ἡ θεικὴ μαγνησία, καὶ ἄλλα τινὰ ἐλαχίστην δὲ ποσότητα, κατὰ γενικὸν κανόνα λέγοντες, ἐννοοῦμεν ὅταν ὅλων τῶν ξένων τούτων οὐσιῶν τὸ ἀθροισμα δὲν ὑπερβαίῃ πρὸς τὸ βάρος ἐνός, ἢ τὸ πολὺ δύο γραμμαρίων ἐν ἐκάστη λίτρᾳ ὑδάτος. Τὰ ἐλαφρὰ ὕδατα σπανίως περιέχουσι ὀργανικὰς οὐσίας, ἐκ ζώων δηλονότι καὶ φυτῶν περιεχομένας, καὶ ὁσάκις συμπέσῃ νὰ περιέχῃται τοιαύτας, ἡ ποσότης αὐτῶν εἶναι ἀγήμενος. Ἐν γένει δὲ τὰ ἐλαφρὰ ὕδατα εἶναι εὐχάριστα πρὸς πόσιν, καὶ διατηροῦσι πάντοτε τὴν διαυγειαν αὐτῶν ὅσον καὶ ἂν συνταραχθῶσι ἢ βράσωσιν.

Τὰ δὲ βαρέα ὕδατα περιέχουσι ὀλιγωτέραν ποσότητα ἀέρος, καὶ ἐν τῷ ἀέρι τούτῳ ὀλιγώτερον ὀξυγόνον, καὶ περισσότερον ἀνθρακικὸν ὀξύ· περιέχουσι προσέτι μεγάλην ποσότητα ἀνθρακικῆς τιτάνου, καὶ χλωρούχων, θειούχων, ἢ ἄλλων ἀλάτων, καὶ ὀργανικὰς οὐσίας. Τὰ βαρέα ὕδατα ἀφ' οὗ βράσωσιν, ἐνίοτε δὲ καὶ ἀφ' οὗ μείνωσιν ἐπὶ πολὺν χρόνον ἤρεμα, θολοῦνται· πινόμενα δὲ ἔχουσι γεῦσιν δυσάρεστον καὶ ἐνίοτε ἀηδέστατην, πικρὰν ἢ ἀλμυρὰν, καὶ εἶναι βλαπτικώτατα εἰς τὴν ὑγείαν τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν ζώων.

Ἀπλούστατον γνῶρισμα τοῦ βαρέος καὶ κακῆς ποιότητος ὑδάτος ἔχομεν ὅταν φυσήσωμεν ἐπὶ τινὰ χρόνον διὰ καλάμου ἐντὸς ποτηρίου πλήρους ἐξ αὐτοῦ· τὸ ἀνθρακικὸν ὀξύ τὸ ὁποῖον περιέχει δ' ἐκ τῶν πνευμόνων μας ἐξερχόμενος ἀήρ, θέλει ἐνωθῆ μετὰ τῆς τιτάνου καὶ ἄλλων ἐν διαλύσει περιεχομένων ἐντὸς αὐτοῦ σωμάτων, τὸ ὕδωρ θέλει ἀπολύσει ἄμέσως τὴν διαυγειάν του, καὶ ἀφ' οὗ θολώ-

σῃ πολὺ, θέλει σχηματισθῆ εἰς τὸν πυθμένα τοῦ ποτηρίου ὑποστάθμη (κατακάθισμα) μᾶλλον ἢ ἥττον πυκνή. Παρεκτὸς τούτου ἔχομεν καὶ ἕτερον δοκιμαστικὸν χημικὸν μέσον· διαλύσωμεν κοινὸν σάπωνα ἐντὸς οἰνοπνεύματος καὶ ρίπτομεν ὀλίγας σταγόνας ἐξ αὐτοῦ ἐντὸς τοῦ ὑδάτος· ἐὰν τὸ ὕδωρ δὲν ἔχη τιτανούχα ἄλατα, ὀλίγον μόνον θολοῦται, ἐὰν ὁμῶς περιέχῃ τιαῦτα, ἀμέσως διαφαίνεται νεφρὸν κατερύμενα εἰς τὸν πυθμένα τοῦ ποτηρίου καὶ σχηματίζοντα ὑποστάθμην, ὀλίγην ἢ πολλήν, κατ' ἀναλογίαν τῆς ποσότητος τῶν περιεχομένων ἐν τῷ ὕδατι ἀλάτων.

Τὰ ὕδατα τὰ περιέχοντα μεγάλην ποσότητα τιτανούχων καὶ θειούχων ἀλάτων, εἶναι ἀκατάλληλα καὶ διὰ τὴν οἰκιακὴν οικονομίαν, καὶ διὰ τὰ βιομηχανικὰ καταστήματα εἰς τὰ ὁποῖα τὸ ὕδωρ κατ' ἀνάγκην ἐρχεται εἰς ἐπαφὴν μετὰ τὰ προϊόντα τῶν καταστημάτων τούτων, εἴτε ἐν τῇ μίξει τῶν χρωμάτων, εἴτε ἄλλως πως. Ἐὰν δὲ περιέχῃται ζωϊκὰς οὐσίας, πινόμενα προξενοῦσι βλάβην καὶ ἀσθενείας. Ἐν ἀνάγκῃ ὁμῶς δύναται νὰ καθαρῶσθαι καὶ νὰ χρησιμεύσῃ πρὸς πόσιν ὅταν ριψωμεν ἐντὸς αὐτῶν ποσότητα ζωϊκοῦ ἀνθρακος, μετὰ τοῦτο δὲ τὰ ἀναταράξωμεν καὶ τὰ ἀερίσωμεν καλῶς, κενοῦντες αὐτὰ ἀπὸ δοχείου εἰς δοχεῖον ἐν ὑπαίθρῳ, καὶ τὰ ἀφίσωμεν ἤρεμα ἐπὶ τινὰς ὥρας.

Ἐπειδὴ δὲ τὰ καθαρώτερα ἐν τῇ φύσει ὕδατα πάντοτε περιέχουσι πολλὴν ποσότητα ἀέρος καὶ διάφορα ἄλατα, εἰς χημικὰς ἀναλύσεις καὶ εἰς φαρμακευτικὰςσκευασίας καὶ μίξεις δὲν γίνεται χρῆσις ἄλλου ὑδάτος εἰμὴ μόνον τοῦ ἀπεσταγμένου ἢ διυλισμένου ὑδάτος· λαμβάνομεν δὲ τοῦτο διὰ τῶν γνωστῶν τοῖς πᾶσιν ἀποστακτικῶν σκευῶν (λαμβίκων), ἐντὸς τῶν ὁποίων μένει μετὰ τὴν ἀπύσταξιν πᾶσα ξένη οὐσία εὑρισκομένη ἐν τῷ ὕδατι(1).

(1) Σ. Φ. Τῷ αὐτῷ πολυμύχθῳ καλάμῳ ὀριζόμεν καὶ τὰ ἐν ταῖς σελίσι 492 καὶ 532 τοῦ πρώτου ἔτους τοῦ ΦΙΑΒΡΓΟΥ ἀρθρα ὑπὸ τὸν τίτλον ΓΕΩΠΟΝΙΚΑ.

ΠΕΡΙΠΑΤΟΣ ΦΘΙΝΟΠΩΡΙΝΟΣ

ΚΥΡΙΩ Ι. ΙΩΑΝΝΙΔΗ ΠΟΛΥΒΙΩ

Ἰωάννην τινὰ τοῦ φθινοπώρου ἡμέραν ἐξήλθον εἰς περίπατον ἔξω τοῦ χωρίου εἰς τὴν πεδιάδα· ὁ ἥλιος ἦτο θερμὸς καὶ καυστικός ἀλλὰ καὶ εὐχάριστος ἕκαστα τῆς ραγδαίας βροχῆς, ἥτις εἶχε δροσίσει τὴν προτεραιάν τὴν γῆν.

Ὁ δροσὸς οὐράνιος ἐδρόσειεν ἡ βροχὴ τὴν φύσιν, καὶ ὁ ζωογόνος ἥλιος ἐνόμιζεν ὅτι συνεπλήρου τὸ ἔργον τῆς βροχῆς, τὴν ἀναζωογόνουσαν τῶν καρπῶν καὶ ἐν γένει συμπάσης τῆς φύσεως. Ὅποια ὅλως ἀντίθεσις! Ὁ ἔαρ, ὅτε κατὰ τὴν πρώτην τοῦ μαΐου ἐξήλθον καὶ πάλιν εἰς περίπατον εἰς τὸν αὐτὸν τόπον, τὸ πᾶν μοι ἐφαίνετο χωρίον, τὸ πᾶν χαρὰ, τὸ πᾶν ζωὴ. Τώρα τὸ πᾶν σκυθρωπὸν, τὸ πᾶν θλίψις, τὸ πᾶν φθίσις καὶ θάνατος. Ὁ ἔαρ ἡ φύσις ἀναθάλλει, ἡθάσκει. Ὁ φθινοπώρον, μαραίνεται, γηράσκει. Ὁ ἔαρ ἄρχεται ἡ βλάστησις, ἡ ἀνθισις, ἡ καρποφορία, ἡ ὠρίμασις, ἡ γέννησις τοῦ παντός. Ὁ φθινοπώρον ἐπιφέρει τὴν φυλλορρόσην, τὴν ἐλειψίν τῶν ὀπωρῶν καὶ ἐν γένει τὸν θάνατον τοῦ παντός.

Ἀνεπὸ λησα πρὸς στιγμὴν εἰς τὸν νοῦν μου τὰς τοῦ ἔαρος στιγμὰς ὅτε, καθυδρῶς ὑπὸ τὴν παχέαν σκιάν δρυὸς, παρὰ τὰ διευγῆ καὶ γλυκυμόρμουρα ὕδατα ἡσύχου ρύκκος, ἀδόντων ἀρμονικῶς ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν εὐλάλων πτηνῶν κατὰ μυράδας, ἐκαθήμην ἐξηπλωμένος! Ἀλλ' ἤδη; Ὁ πᾶν ἀντίθετον. Ἡ φύσις ἐγένετο σοβαρὰ ὡς πολιοῦρη καὶ γηραιὰ μορφή γέροντος, ἀφήσασα τὰς ἀθῶας αὐτῆς παιδίαις!

Ἀντιπαρέβαλον τὰς ἐποχὰς τοῦ ἔτους πρὸς τὴν ἀνθρωπίνην ἡλικίαν, το ταχέως ἀπερχόμενον ἔαρ πρὸς τὴν ἀθῶαν καὶ παροδικήν, ὡς τὴν ἀτραπὴν, καὶ φωτοβόλον ὡς ἀστέραιοντα, καθ' ἣν ἡ ζωὴ μειδιᾷ πρὸς αὐτὴν καὶ πληροῖ τὴν εὐφάνταστον αὐτῆς κεφαλὴν ὀ-

νειρών, ἐλπίδων, πολλάκις ματαίων! Ἐσκέφθην ὅτι τὸ ἔαρ διαδέχεται τὸ μελάγχολον φθινοπώρον, ὡς τὴν νεότητα διαδέχεται ἡ ἀνδρική ἡλικία, ὡς καὶ ταύτην τὸ βαρὺ καὶ ὀχληρὸν γῆρας, ὡς πάλιν καὶ τὸ φθινοπώρον ὁ βρῦς καὶ παγετός χειμῶν.

Ἐθρηνολόγησι ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι, καίπερ δυνάμενοι, δὲν ἐφρόντισαν νὰ ἐφοδιασθῶσι κατὰ τὸ ἔαρ — τὴν νεότητα — τὰ χρειώδη αὐτοῖς διὰ τὸν χειμῶνα — τὸ γῆρας.

Ἐλεπτολόγησα τὴν ἀμέριμον καὶ ἀτάσθαλον νεότητα ἐκείνην, ἥτις ἐνόσφ' ἔχει τὸν ἀπαιτούμενον καιρὸν, ἀμελεῖ νὰ πληρῶσθαι ἐαυτὴν τῶν κατὰ τὸν βίον χρειῶν μαθημάτων καὶ πραγμάτων.

Ἀπέβλεψι καὶ πρὸς ἑμαυτὸν καὶ εἶδον ὅτι παρῆλθον ἀνεπιστρέπει αἱ καλλίτεραι τῆς ζωῆς μου ἡμέραι, χωρὶς νὰ καρποθῶ οὐδὲν δι' ἑμαυτὸν τε καὶ τοὺς προσφιλεῖς μου.

Ἀνεμνήθην τότε τὸν εὐρύθ' αἰσώπου μῦθον περὶ τοῦ Τέττιγος καὶ τοῦ Μύρμηκος.

Ἐμακάρησα τοὺς κατορθώσαντας, ὡς ὁ ἀκάματος μύρμηξ τὸ πρότυπον τοῦτο τῆς ἐργασίας, νὰ συλλέξωσιν ἐν τῇ ἀποθήκῃ των τὰ διὰ τὸν πολυβάστατον χειμῶνα τοῦ βίου των — τοῦ γῆρατος — ἀναγκαιοῦν τὰ ἐφόδια.

Ἐταλάνησα τοὺς ὡς ἐμὲ, ἀμελεῖς, οἵτινες διόλου λογικώτεροι τοῦ τέττιγος δὲν ἐφάνησαν.

Ἐρέμβησα ἐπὶ τῆς ματαιότητος τοῦ κόσμου.

Τὰ ὠχρὰ καὶ πίπτοντα φύλλα τοῦ φθινοπώρου, μοι ἐνεθύμισαν τὸ κάλλος, τὸν πλοῦτον, τὴν υγιάν, τὴν ἐν γένει εὐδαιμονίαν ὀνομαζομένην, τὰ ὁποῖα «ἡ χρόνος ἀνῆλωσεν ἢ νόσος ἐμάργνε» (Ισοκρ.) καὶ εἶπον κατ' ἑμαυτὸν.

— Ἰδε τὴν γηραιάν ταύτην δρῦν, ἥτις ἴσως αἰῶνα ὀλόκληρον μετρεῖ ἀπὸ τῆς ὑπάρξεως αὐτῆς καὶ ἥτις χθες εἰσέτι ἐνηδρύνετο διὰ τὰ πράσινα καὶ χλοῦεντα αὐτῆς φύλλα, τὴν παχέαν σκιάν, δι' ἣς ἐφιλοξένει τοὺς ὑπὸ τοῦ ἡλιακοῦ αὐστῶνος καταδιω-

χομένους, παρέχουσα αὐτοῖς ἄσυλον ὡς καὶ τοῖς πτηνοῖς τοῦ οὐρανοῦ.

Ἰδε! τώρα εἶναι γυμνή, ὡς μονάρχης ἐκπεσὼν, ἐνεκα δυσμενείας τοῦ λαοῦ, ἀπὸ τοῦ θρόνου. Μοι ἐνεθύμισεν ἡ κατάσταση τῆς δρυὸς μητέρα «χθίζα μὲν καὶ πρῶϊζαν ὑπὸ τῶν πολλῶν αὐτῆς τέκνων, ὡς ὑπὸ θαλερῶν βλαστῶν, περιστοιχιζομένην, νῦν δὲ μὴ ἔχουσαν οἷδ' ἐν σβεσθεσιῶν σὺν τοῖς τέκνοις αὐτῆς καὶ ἀπαστῶν τῶν ἐλπίδων.

Μελαγχολᾷ ἡ δρῦς, τὸ δένδρον, ὡς ἐπίσης μελαγχολᾷ ὁ ἄνθρωπος ἄμα ὡς χάσῃ τι, ἄμα ὡς ἰδῇ ματαιούμενα τὰ ὄνειρά του.

Μένει μόνος, τὸν ἀφίνουσι οἱ φίλοι ὡς τὰ φύλλα τὸ στέλεχος καὶ ἀπαντι ἀνέμφ' ἀναπεπταμένος» ὁμοιάζει κλάμαον ὑπὸ ἀνέμου σαλευόμενον.

Πίπτουσι τὰ φύλλα, ἡ εὐνία, ὁ πλοῦτος, ἡ ἰσχὺς, ἡ εὐδαιμονία, συμπίπτουσι οἱ φίλοι, οἵτινες μέχρι τῆς τελευταίας ὥρας ὡρκίζοντὸ σταθερότητα καὶ ἡλικριναίαν μέχρι θανάτου.

Ὁ κόσμος εἶναι πλήρως ἀστασίας καὶ ὑποκρισίας!

Ἡ σταθερότης, ἡ εὐλικριναία, τοσοῦτω σπάνια σήμερον! Ἐδῶ παρουσιάζοντο, ἐν τῇ ἐξοχῇ δένδρα μεγάλα καὶ προαδαμιαία, τὰ ὁποῖα τρομερὸς μακροδῆς καὶ σφοδρὸς ἔρριψε χαμαὶ βορρᾶς. Ἐκεῖ ἀθροίσματα λόφων μέχρι τότε ἀνυπάρκτων, σχηματισθέντα ἐκ τῆς θυέλλης. Ἐδῶ μελαγχολία, ἐκεῖ θλίψις. Ἐδῶ ἔρημία, ἐκεῖ ἀπομόνωσις. Οὐδεμία ψυχὴ ζωῶσα, ὡς κατὰ τὸ ἔαρ, ὅτε πλήρης ἐλπίδος ὁ γεωργὸς τρέχει ἀπὸ πρῶϊας, βαθείως ὄρθρου ἔτι ἐπὶ τὴν φύσιν ἐπικρατοῦντος, εἰς τοὺς ἀγρούς του, εἰς τὰς ἀμπέλους του διὰ νὰ καρποθῇ τῶν ἀμοιβῶν τῶν χειμερινῶν τοῦ μόθων, ὡς οἱ γονεῖς περιμένουσι τὸ ἔαρ — τὴν εὐτυχίαν τῶν τέκνων των ἐποχῆν — καθ' ὃ, αὐτῶν ὑπὸ τοῦ γῆρατος κενυφῶτων, μέλλουσι αὐτὰ νὰ τοὺς ἀνακουφίσωσι διὰ τὴν ἀτύχου κόπους, οὗς κατέβαλον διὰ τὴν γέννησιν, τὴν αὐξήσιν, τὴν ἀνατροφὴν καὶ πρὸσδοκῶν αὐτῶν.

Ἐπαυσεν ὁ γλυκὺς καὶ ζωογόνος Ζεφύρος νὰ πνέῃ, ἔπαυσεν καὶ ἐμαράνθησαν τὰ ἄνθη

εὐοδιάζοντα τὸν ἀέρα, ἔχασεν ἡ φύσις τὸ γόητρον αὐτῆς, ὡς νεάνις διελθοῦσα τὸ εικοστὸν ἔτος τῆς ἡλικίας τῆς ἐπεσεν ὁ ἐξ ἀνθρώπων στέρχνος, καὶ ἄρχεται εἰς τὰς κορυφαίας τῶν ὀρέων ἀναφανόμενος ὁ ἐκ χιόνος. Δὲν διασχίζουσι πλέον τὰς πεδιάδας οἱ γεωργοί, δὲν ἀκτινοβολεῖ τὸ ὑννίον, σχίζον τὰ στέρνα τῆς γῆς, δὲν αὐλοῦσιν οἱ βοσκοί. Δὲν ἀκούονται τὰ γλυκῆ βελάσματα τῶν ἀρνίων. Πρὸ πολλοῦ ἐσίγησαν πλέον οἱ ψάλλται τοῦ μαΐου. Γενικὴ μελαγχολία ἐπικρατεῖ. Μόνος ὁ ἄγριος λύκος ὀρύεται, μόνη ἡ πανούργος ἀλώπηξ ὕλακται. Αἰδήμων ὁ οὐρανὸς, ὡς νεαρὰ παρθένος, ἐντρέπεται νὰ δεκνῆ εἰς τὰ ὄμματά τῶν ἀνθρώπων τὸ γαλανὸν αὐτοῦ πρόσωπον, ἀλλὰ πάντοτε μελάγχολος περικαλύπτεται ὡς ἀσιανὴ νύμφη, ὑπὸ παχέων καὶ ἀδιοράτων νερῶν. Σπανίως μειδιᾷ. Σπανιώτερον ἀποκαλύπτεται πρὸ τῶν ἐραστῶν αὐτοῦ.

Ὁ βορρᾶς ἀθαίρτως λαμβάνει ἀπὸ τῶν ἡπίων χειρῶν τοῦ Ζεφύρου τοὺς ἀκροῦς τοῦ ἀλόλου καὶ θέλει μόνος αὐτοῦ νὰ ἄρχῃ τοῦ σύμπαντος. Ἀπολύει ἡ δεσμευεῖ αὐτοὺς κατ' ἀρέσκειαν. Ἐντεῦθεν αἱ τρικυμῖαι, τὰ ναυάγια.

Οἱ πάντες μεταναστεύουσιν ἐκ τῶν ἀγρῶν. Βίσρρρουσιν εἰς τὰς πόλεις, συναθροίζονται εἰς τὰς σείας των. Τρέμουσι τὴν μανίαν τοῦ βορρᾶς, ὡς τρέμουσι οἱ ἄνθρωποι τὴν θηριωδίαν τῶν αὐθερέτων καὶ τυραννῶν.

Ἀλλὰ πᾶν πρᾶγμα ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ ἔχει καὶ τὴν ἀντίθεσίν του. Πᾶν φάρμακον ἔχει καὶ τὸ ἀντιφάρμακόν του. Πᾶσα ἀκμὴ καὶ τὴν παρακμὴν τῆς.

Θὰ ἔλθῃ ἐποχὴ, καθ' ἣν θὰ ὑποχωρήσῃ εἰς τὴν ἡπιότητα τοῦ Ζεφύρου ἠττώμενος ὁ βορρᾶς. Θὰ ἔλθῃ ἐποχὴ ἀντίθετος τῇ φθινοπώρῃ. Θὰ ἔλθῃ ὁ διάδοχός του, τὸ γλυκὸ ἔαρ, διώκον τὰ μελαγχολικὰ νέφη καὶ τὴν μελαγχολίαν ἐκ τοῦ κόσμου

ΙΩΑΚΕΙΜ ΒΑΛΑΒΑΝΗΣ,

Ἐν Φωτηρᾷ τῇ 20. Ἰουλίου 1877.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΙΣ.

Ἐὰν ἐπρόκειτο νὰ ἐξετάσωμεν ἐναυθά πάσας τὸς ὠφελείας, ὅσαι ἐκ τῆς πνευματικῆς τῶν πολιτῶν ἀναπτύξεως πηγάζουσιν, ἠθέλομεν βεβαίως ὑπὲρ τὸ δέον ἐκτείνει τὸν λόγον, καὶ τοῦ σκοποῦ ἡμῶν μεγάλως ἠθέλωμεν ἀπομακρυνθῆ. Οὐδεὶς δὲ βεβαίως ἀγνοεῖ ὅποιαν ἐπιρροὴν ἔχει ἡ παιδεία εἰς τὴν ἐνάσκησιν τῶν πολιτικῶν δικαιοματίων, οὔτε διατάζει νὰ παραδεχθῆ, ὅτι εἶναι οὐ μόνον ὠφέλιμος, ἀλλὰ καὶ ἀναγκαία εἰς ὅλας τὰς κοινωνικὰς τοῦ ἀνθρώπου σχέσεις. Πλὴν ὁ μὲν τῶν ἄλλων ὠφελειῶν ἃς παράγει ἡ παιδεία, συντελεῖ καὶ εἰς ἀποτροπὴν τῶν ἀδικημάτων. «Οὐ μόνον δὲ ἐξωτερικῶς τὴν πολιτείαν ὠφελεῖ ἡ παιδεία, λέγει ὁ κ. Σορίπολος ἐν τῷ Συνταγματικῷ του δικαίῳ I. B. Σελ. 890, ἀλλὰ καὶ ἐσωτερικῶς, διότι ὅσα μᾶλλον διαδίδεται ἡ παιδεία, τοσοῦτον ἐλαττοῦνται τὰ κακουργήματα.» Ὁ αὐτὸς συγγραφεὺς ἐν ὑποσημειώσει ἀναφέρει: «Οὕτως ἐνθυμούμεθα, ὅτι εἰς μίαν πόλιν τῆς πολιτείας τοῦ Νευβοράκου τὸ δεσμοτήριον μετετβλήθη εἰς φιλανθρωπικὸν κατάστημα· διότι πολὺς εἶχε παρέλθει χρόνος χωρὶς νὰ δεχθῆ κανένα δέσμιον! . . . Ἀλλ' ἡ πολιτεία τοῦ Νευβοράκου δαπανᾷ ἐτησίως ἐπτὰ καὶ πλέον ἑκατομμύρια διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν τοῦ λαοῦ.»

Παρατηρήθη, ὅτι ἐκ τῶν ὑποπιπτόντων εἰς ἐγκληματικὰς πράξεις, καὶ μάλιστα βαρείας, οἱ πλείστοι εἶναι ἐντελῶς ἀγράμματοι. Οἱ τυχόντες μικρὰς παιδείσεως σπανίως ὑποπίπτουν εἰς ἀθεμίτους πράξεις, ἀλλὰ καὶ ἂν ὑποπέσωσιν, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον αἱ πράξεις αὐτῶν δὲν εἶναι βαρεῖαι, οὔτε ἐμφαίνουσι μεγάλην μοχθηρίαν ψυχῆς. Ὁ δὲ θέλων νὰ πεισθῆ περὶ τῆς ἀληθείας τῶν λεγόμενων ἃς ἐξετάσῃ ποῖοι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον φέρονται εἰς τὰ ποινικὰ δικαστήρια ἐπὶ κλοπῆς, ληστείας, φόβῳ, ἐμπρησμῷ καὶ ἄλλοις ἀδικήμασι παραπλησίαις, καὶ θέλει πεισθῆ, ὅτι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἄνθρωποι ἀγράμματοι εἶναι εἰ ἐργάται τῶν μεγίστων ἀδικημάτων. Τὸ

φαίνόμενον δὲ τοῦτο πρέπει νὰ προσελκύσῃ τὴν προσοχὴν τῶν προσώπων ἐκείνων, εἰς ἃ ἀνετέθη ἰδίως ἡ τῶν νόμων ἐκτέλεσις, καὶ νὰ προκαλέσῃ τὴν ἐνέργειαν αὐτῶν, ὅπως μὴ μένη νεκρὸς ὁ τοῖς πᾶσιν ὑποχρεωτικὸς περὶ δημοτικῆς ἐκπαίδευσως νόμος, οὐ δὲν πρέπει νὰ ὀλιγωρῶσιν οἱ εἰς τὰ τοιαῦτα ἀρμόδιοι. Ἀληθῶς δὲ μέγιστον αἴτιον νὰ περιστῶμεν ἄνευ τινὸς αἰδοῦς εἰς τὰς ὕψεις τοῦ κόσμου τοιαύτην οἰκτρὰν ἐσωτερικὴν κατάστασιν, τὴν δημοτικὴν δηλονότι ἐκπαίδευσιν μὴ ὑπάρχουσαν πλήρη ἐν ᾧ μάλιστα ζῶμεν αἰῶνι. Διότι, ἐὰν ἡ δημοτικὴ ἐκπαίδευσις ἐπεξετεινέτο καὶ πράγματι καθίστατο ὑποχρεωτικὴ, ἠθέλομεν ἰδεῖ ταχέως, ὅτι τὰ πλείστα τῶν ἐγκλημάτων ἠθέλον ἐκλείψει, ὡς ἐρειδομένων ἐπὶ τῇ ἀμαθείᾳ καὶ στρεβλότητι τοῦ νοῦς, καὶ διὰ τῶν γραμμάτων ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον αἰρομένων. Ἄς ἐπιζητήσωμεν λοιπὸν τὴν διάδοσιν τῶν γραμμάτων καὶ ἃς προσπαθῶμεν δι' αὐτῶν νὰ μεταδώσωμεν πᾶν ὅ,τι συντείνει εἰς μόρφωσιν καὶ ἀνάπτυξιν τῶν ὁμοίων ἡμῖν καθ' ὅσον οὕτως, ἐν ᾧ παρασκευάζομεν τὴν εὐδαιμονίαν τῆς ἡμετέρας πατρίδος καὶ ἡμῶν αὐτῶν. τῶν ἀδιασπάστως μετ' αὐτῆς συνδεδεμένων, συγγρόνως ἐκπληρούμεν καὶ τὸ μέγα ἠθικὸν καθήκον, ὅπερ ἔχομεν, τοῦ νὰ συντρέχωμεν ταῖς ἀνάγκαις τῶν ὁμοίων ἡμῖν.

Γνώρισμα δὲ πεπολιτισμένου ἔθνους εἶναι ἡ συγκοινωνία, ὅσον οἷόν τε ἐντελής καὶ ἀπρόσκοπτος. Τὰ δὲ μέσα τῆς συγκοινωνίας, εἰπέ τις, εἶναι ἀσφαλὲς τεκμήριον ἀνθρώπων εὐμοιρούντων καλῆς διοικήσεως, ὡς καὶ ἡ ἑλλειψὶς ἀνθρώπων κακῶς διοικουμένων. Καὶ ἀληθῶς, εἶναι ποτε δυνατόν ἡ διοίκησις κράτους τινὸς συμφάνως πρὸς τὰς ἀνάγκας αὐτοῦ νὰ λειτουργῇ ἄνευ μέσον συγκοινωνίας, δι' ὧν δύναται δι' ὀλιγοτέρων προσώπων καὶ μικροτέρων δαπανῶν καὶ ἀποτελεσματικῶς νὰ ἐνεργῇ καὶ ἐπερχομένη νὰ ἐμβάλλῃ εἰς πάντας τὴν σωτήριον ἰδέαν ὅτι πανταχοῦ τοῦ κράτους ἡ ἰσχύς τοῦ νόμου εἶναι παρούσα καὶ ἱκανὴ νὰ δαμάσῃ τοὺς θρασεῖς, οἵτινες ἠθέλον ἐπιχειρήσει νὰ ἀθετήσωσι τοὺς τοῦ δικαίου κανόνας; Καὶ ποῖα ἰδέα καθίστα ἄσφα-

λῆ καὶ εὐπρόσιτα τὰ ἀφύλακτα μέρη, πλὴν τῆς ἰδέας ἀνά πᾶσαν στιγμὴν ὅτι δύναται νὰ φθάσῃ ἡ δύναμις τῆς πολιτείας; Ἀφαιρέσατε αὐτὴν τὴν ἰδέαν καὶ υποθέσατε ὅτι ὡς ἐκ τῶν περιστάσεων ἀποβαίνει ἀδύνατος ἡ προσέλευσις τῆς ἐνόπλου τῆς πολιτείας δυνάμεως εἰς μέρη τινὰ, καὶ τότε εἰπέτε μοι, ἂν τὰ μέρη ταῦτα δὲν καθίστανται ἀνωφελῆ καὶ λίαν ἐπικίνδυνα εἰς τοὺς ἐπιθυμοῦντας δι' αὐτῶν νὰ διαβῶσιν ἢ μείνωσι δι' οἰονδήποτε λόγον ἐν αὐτοῖς; ἐξετάσατε τοῦ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον λαμβάνει χώραν τὸ στυγερώτερον τῶν κακουργημάτων, ἡ ληστεία, καὶ θέλετε ἰδεῖ ὅτι καὶ ἐν ἀπροσίτοις ἐνδαιτιάται καὶ ἐνεργεῖ. Ἐπὶ τέλους δὲ παρατηροῦμεν, ὅτι ἡ πολιτεία ὁφείλει νὰ καθίστα ὅσον οἶόν τε ἀνεφικτον τὸ ἐγκλημα, ἢ τοῦλάχιστον νὰ θέτῃ τοιαῦτα προσκόμματα εἰς τὴν ἐκτέλεσιν αὐτοῦ, ὥστε οἱ ἐπιρρέποντες τοῖς ἐγκλήμασι νὰ μὴ εὐρίσκωσιν οὐδαμῶς ἐλπίδα ἐπιτυχίας ἢ σωτηρίας καὶ ὡς ἐκ τούτου νὰ παραιτῶνται πάσης ἰδέας ἐνεργείας. Τὰ ἀποτελέσματα δὲ ταῦτα ὅτι ἐπιτυγχάνονται καὶ διὰ τῶν μέσον τῆς συγκοινωνίας νομίζομεν ὅτι οὐδεὶς εὐλόγως δύναται νὰ ἀμφιβάλλῃ.

(Ἐκ τῶν τοῦ κ.

ΣΤΕΦΑΝΟΥ Δ. ΙΩΑΝΝΙΔΟΥ.

Η ΘΡΙΑΜΒΕΥΟΥΣΑ ΑΡΕΤΗ

(Διήγημα πρωτότυπον)

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Κ. ΜΑΚΡΙΑΔΟΥ.

(Συνέχ. ἰδετεῦχος ΙΑ'. σελ. 524 Α'. ἔτους).

— Ἀληθινά! εἶπεν ὁ Μικὲς ἀτενίσας ἀσκαρδαμικτὴν τὸν νέον, τότε, παλληκᾶρι μου, δὲν ἀπορῶ γιὰ τὴν τόση κοκκινάδα σου! ἡ κοπέλλα αὐτὴ εἶναι εὐμορφὴ ὡσαν ἀγγελος, καὶ ὅποιος τὴν ἰδῆ δὲν ἔχει νὰ βαστάξῃ εἰς τὸν ἔρωτα ἐκτός ἡμεῖς οἱ λύ-

κοι τῶν βουῶν, προσέθηκεν ὁ κακούργος μὲ ἔπαρσιν ἦν συνεμερίσθησαν οἱ σύντροφοί του διὰ νεύσεως τῆς κεφαλῆς, καὶ ἔπειτα θὰ ἔλθῃ καὶ θὰ τὴν ἰδῆ!

— Ἡ Αἰμιλία θὰ ἔλθῃ ἐδῶ! ἀνέκραξεν ὁ Ὀδυσσεὺς πελιδὸς καὶ αἰσθανόμενος ψυχρὸν ἰδρῶτα εἰς πτὴν ἰδέαν ταύτην.

— Μάλιστα, παλληκᾶρι μου! ἀπήντησεν ὁ Μικὲς ἀποδώσας ἀλλαγῆν τὴν ταραχὴν τοῦ Ὀδυσσεῖος. Ἐν τοσοῦτῳ ὅπου ἀκούεις γάμο, κύρ Γρακουμῆ, μὴ νομίσης πῶς ὁ Δεσάμπης παίρνει τὴν θυγατέρα τοῦ κύρ Καλέργῃ ἀπὸ ἔρωτα! ὄχι! Ἐκεῖνος μοιάζει ἡμᾶς, τί λέγω; εἶναι κάτι περισσότερο· γιὰ τὴν ἔχει τὴν καρδιὰν ὡσαν πέτρα, καὶ ποτὲ δὲν αἰσθάνεται τὸ τικ-τάκ ἐκεῖνο τοῦ ἔρωτα! Φαντάσου πᾶν γιὰ φιλανθρωπία!

— Τὸ λοιπὸν γιὰ τί πανδρεύεται; ἤρωτησεν ὁ Γρακουμῆς ὡς μὴ ἐννοῶν.

— Ἀκόμα δὲν κατάλαβες; κρίμα σου γέρο! γιὰ τὰ χρήματα τοῦ πατέρα της παίρνει τὴν κοπέλλα! Ἀκούς; γιὰ ταῖς παράδαις κύρ χοντροκέραλε! Ὁ κύρ Καλέργῃς δημοὺς κατάλαβε, ὡς φαίνεται τί λογιῆς λουλουδάκι εἶναι, καὶ γιὰ δ' αὐτὸ ἀρνήστηκε στὸ ζήτημα τοῦ ἀνεψιοῦ του. Τότες αὐτὸς, ὅπου πρέπει νὰ ξεύρης εἶναι ἀπ' ἐκεῖνους τοὺς τετραπεράτους διαβόλους ὅπου δὲν τὰ βάζουν κάτω μὲ μὴ ἀποτυχία, ἤλλαξε σκέδιο.

— Πᾶ! εἶπεν ὁ Γρακουμῆς ἀκούων μὲ τεταμένα τὰ ὦτα, καὶ τί ἔκαμε λοιπὸν;

— Ἄκουσε καὶ θὰ τὸ μάθης!

— Ἐ! λέγε λοιπὸν.

— Λοιπὸν, ἐξηκολούθησεν ὁ ληστής, κατὰ πῶς σοῦ ἔλεγα ὁ Δεσάμπης ἀπεφάσισε νὰ βιάσῃ πρῶτα μὲ ὅ,τι μέσον καὶ ἂν χρειαστῆ τὸν πατέρα τῆς νέας καὶ ἀφοῦ μὴ φορὰ κατορθώσῃ τὸ ποθούμενο, ὕστερα νὰ ξεπαστρέψῃ ἤσυχα ἤσυχα τοὺς Καλέργας, ἀρχίζοντας ἀπὸ τὸν πατέρα, καὶ καταλήγοντας εἰς τὸν Ἀντώνη τὸ θεῖό του! Ἐνοεῖται δὲ πῶς μᾶνα, ἀδελφός, συγγενεῖς, θὰ πάγουν ἀναυλα εἰς τὴν μακαριότητα!

Ὁ Ὀδυσσεὺς ἐφοικίσασεν ἀκουσίως ἀκούων τοὺς θηριώδεις τούτους λόγους ἀ-

παγγελιομένους μετά τῆς μεγαλειτέρας ἀπαθείας, ἐνῶ ὁ Γρακουμῆς ἠκραζέτο κερηνῶς ὑπὸ θαυμασμοῦ. Ποτέ του δὲν ἐφάντασθη εἰς τοιοῦτον βαθμὸν καταχθόνιον σχέδιον.

— Τέλος πάντων, ἐξηκολούθησεν ὁ Μικὲς ἐκκενώσας καὶ ἄλλο ρακῆς ποτήριον, νὰ μὴν τὰ πολυλογῶ, ὁ Δεσάμπης ἐδιάλεξε σήμερα τὴν εὐκαιρία ὅπου ἀπεφάσισεν ὁ αὐτὸς θεὸς του νὰ ἀνταμῶνῃ τὸν ἀδελφὸν του. Καὶ ἐπειδὴ, ἐδῶ τὸ μέρος εἶναι μοναχικὸ καὶ ἔρημο, ὁ ἀρχηγὸς τὸ ἔκρινε κατάλληλο, ἀκούς; κατάλληλο γὰρ τὸ σκεδίον του.

— Ἄ! ἐνούσα! ἀνέραζεν ὁ Γρακουμῆς θριαμβευτικῶς, ὁ κύριος Δεσάμπης γὰρ νὰ μὴν τὸν ζαλίξῃ ὁ ἀδελφὸς τοῦ θεοῦ του κατῴρωσε νὰ μὴν ἔρτῃ!

— Ἄ, εἶδες! εἶπεν ὁ Μικὲς, εὖγε γέρο! ἐκατάλαβες καθὼς πρέπει! Ζήτω ὁ χοντροκέφαλος Γρακουμῆς! προσέθηκεν ἠχηρᾶ τῇ φωνῇ κενώσας ἀπνευστὶ νέον ρακῆς ποτήριον. Τὴν αὐτὴν στιγμήν ἐκρούσθη ἡ θύρα ἐξωθεν τρίς μετ' ἰδιαζόντος τρόπου.

— Ποῖς διάβολος νὰ ἦναι! ἐμουρμούρισε ὁ Μικὲς μεταξύ τῶν ὀδόντων του.

— Θὰ ἦναι ὁ ἀρχηγός! εἶπεν ὁ Γρακουμῆς, Ὁδυσσεύς! ἀνοῖξε τὴν πόρτα, καὶ ρίψε μιά ἀγκαλιὰ ξύλα στὴ φωτιά, ἐμπρὸς παληκάρι μου!

Ἡ θύρα τοῦ ξενοδοχείου ἠνεώγη, καὶ εἰσῆλθε νέον ἄτομον ἐν τῇ αὐλῇ.

Τὸ ἄτομον τοῦτο ἦν ἀνὴρ τριακοντούτης περίπου, ὑψηλός, ὀλίγον ἰσχνός, ὀστεώδης, ἀλλὰ ρωμαλατός. Εἶχε τὴν κόμην πυρρὰν, τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑπαπρασίνους καὶ ὀξεῖς, τὴν ρίνα καμπύλην, τὸ στόμα μέτριον, καὶ τὸ πρόσωπον ἄν ὄχι βυσείδες, ὅμως ἀρκετὰ ἄγριον. Μία ρυτίς βαθεῖα ἐχάραττε κατὰ μῆκος τὸ πρότερον ἄκρως μέτωπόν του, πρᾶγμα παραδόξον εἰς τὴν ἡλικίαν του. Εἶχε τὸ πρόσωπον ἀγριωπὸν καὶ τὸ σύνολον αὐτοῦ ἐνέφαινε τὴν θηριωδίαν τῆς μοχθηρᾶς ψυχῆς του. Ὁ μακρὸς μέλας μύσταξ του, ἐστριμμένος ὢν κατὰ τὰ ἄκρα, ἔδιδεν αὐτῷ περισοτέραν ἀγριότητα. Ἀγέρωχος, θυμώδης μέχρι ζωότητος, ὀργίλος πλὴν καὶ λίαν

ὑπομονητικὸς εἰς μερικὰς περιστάσεις, εἶχεν ἐν ἰδιαζόν πάθος, πάθος ἀνεξάλειπτον, ἐρριζομένον ἀδικασπᾶστος ἐντὸς τῆς καρδίας του, πάθος ὑπ' οὐ κινούμενος ἡδύνατο νὰ πράξῃ τὰ χειρίστα τῶν ἐγκλημάτων. Καὶ τὸ πάθος τοῦτο ἦτο ἡ ἀκόρεστος φιλοχρηματία του. Ὑπὸ παντὸς ἄλλου πάθους ἐὰν κινούμενος ἐκακούργει, ὁ ἀνὴρ οὗτος ἡδύνατο ἴσως ποτέ νὰ αἰσθανθῇ τὰς τύψεις τοῦ συνειδότος, ἡδύνατο λέγω νὰ μετανοήσῃ ποτέ, ἡδύνατο ἡ πετρίνη ἐκείνη καρδιά νὰ μαλαγθῇ, πλὴν προκειμένου περὶ πλεονεξίας, οὐδέποτε!

Καὶ ἐν τούτοις ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἡδύνατο διὰ τῆς ἀνατροφῆς νὰ μὴ γίνῃ κακός. Ἡδύνατο νὰ καταπνίξῃ ἐν τοῖς σπαργάνοις αὐτοῦ τὸ πάθος του τοῦτο, ὑπερ' ἐδιώκει καὶ τὰς ἐλαχίστας πράξεις του!

Τοῦτο ὅμως δὲν ἐγένε, φίλτατοι ἀναγνώσται! Ἡ φυσικὴ αὐτοῦ ροπή ἀφίθη ἐλευθέρα, καὶ ἰδοὺ ἐρριζώθη ἰσχυρῶς εἰς τὴν καρδίαν του διὰ ριζῶν βαθεῶν αἰτινῆς ἔλαβον γιγαντιαίας διαστάσεις, καὶ ἡ ροπή αὐτὴ κατεστήσε τὸν ἄνδρα τοῦτον ἐν τῶν τεράτων τῆς ἀνθρωπότητος! Περιττὸν νομίζομεν νὰ προσθέσωμεν ὅτι ὁ ἀνὴρ οὗτος ἦν Γεώργιος ὁ Δεσαμπῆς ὁ ἀρχηγός τῶν ληστών.

IV

Ἰωάννης Δεσάμπης, ὁ πατὴρ τοῦ ἡμετέρου Γεωργίου ἦτο πρῶτος ἐξ ἀδελφῶν τοῦ Κωνσταντίνου Καλέργου, βιομηχάνου ἐμποροῦ, πλουτήσαντος, καὶ ἀποσυρθέντος πλέον ἐκ τοῦ ἐμπορίου του ὡς προϊέπομεν εἰς τὴν ἐξοχὴν, ὅπου ἔζη ἡσύχως μετὰ τῆς οἰκογενείας του, ἀπολαύων τῶν μεγάλων εἰσοδημάτων του.

Ὁ Ἰωάννης Δεσάμπης ἄνωτος ὢν καὶ οὐχὶ τόσο ἀκεραίου χαρακτήρος ὡς οἱ δύο ἐξ ἀδελφοὶ του Κωνσταντίνος καὶ Ἀντωνίου, κατεπατάλευσε ταχέως τὴν περιουσίαν του καὶ ἠναγκάσθη νὰ προστρέξῃ εἰς τὸν εὐποροῦντα ἐξ ἀδελφόν του ζητῶν βοήθειαν. Εἶχεν ἤδη νυμφευθῆ καὶ ἀποκτήσει ἐν τέκνον

ἄρρεν, καὶ ὡς πατὴρ, ἔπρεπε νὰ διατηρήσῃ τὴν οἰκογένειάν του Παρέστρε ταῦτα τῷ Κ. Καλέργῳ ὅστις φύσει γενναῖος συγκατένευσε νὰ τὸν βοηθήσῃ ὑπὸ τῆς ἐξῆς ὄρου.

Νὰ ἀφήσῃ ὁ Δεσάμπης τὴν ἀσωτείαν του καὶ τὴν ἀξιομειπτόν του διαγωγὴν, νὰ προσέχῃ περὶ τῆς εὐημερίας τῆς γυναικὸς καὶ τοῦ τέκνου του, καὶ νὰ λαμβάνῃ καθ' ἑκάστον μῆνα μόνον τὸν τόκον τῶν χρημάτων, ἅτινα ὁ Κ. Καλέργης κατέθεσε παρά τινι τιμῷ τραπεζίτῃ.

Εἰς τὰς χεμερπεῖς ψυχὰς, ἡ ὑποκρισία εἶναι ἔμφυτος. Ὁ Δεσάμπης παρεδέχθη τοὺς ὄρους τοῦ ἐξαδέλφου του ἄλλοῖα δ. α. λογίζομενος.

Καὶ τῶντι, μόλις ἤρχισε νὰ λαμβάνῃ τὰ χρήματα, καὶ ἤρχισεν νὰ ἀκολουθῇ τὸν ἄσωτον καὶ ἐκτεθειμένον βίον του, ἀδιαφορῶν περὶ οἰκογενείας καὶ τιμῆς.

Ἡ Τάλαινα σύζυγός του, βλέπουσα τὴν διαγωγὴν του ἐθλίβετο καὶ ἐπροσπάθει νὰ τὸν ἐπαναγάγῃ εἰς τὴν εὐθεῖαν ὁδὸν διὰ τῶν συμβουλῶν της. Ὁ Δεσάμπης ὅμως, μ' ὁδὸν τὰς προτροπὰς αὐτῆς τε καὶ τοῦ ἐξαδέλφου του, ἦν ἀδιόρθωτος. Τὸ κυριώτερον ὅμως αἴτιον τῆς λύπης τῆς ἀγαθῆς τεύτης γυναικὸς ἦτο ὅτι ὁ υἱὸς της, ἐναντίον τῶν μητρικῶν της νοουθεσιῶν ἠολούθει κατὰ γράμμα τὸ αἰσχρὸν παράδειγμα τοῦ πατρὸς του.

Ὁ ἄνθρωπος νηπιόθεν ἐτί πρὸς τὴν κακίαν, ἥτις διὰ τῆς ἐκπαιδείσεως καὶ τῆς αὐστηρᾶς ἀγωγῆς, ἐξαλείφεται. Ἐὰν ὅμως ἀφεθῆ ἐλεύθερος, εἰς τὸ παραμικρὸν παράδειγμα, εἰς τὴν ἐλαχίστην ἀρχὴν διαφθορᾶς, προχωρεῖ γιγαντιαίως βήμασι πρὸς τὸ κακὸν, καὶ ἂν εἶχεν κατὰ τινὰ προτερήματα, ταῦτα κατατρίγονται τάχιστα ὑπὸ τῶν ἐσφαλμένων ἀρχῶν τῆς κακῆς ἀνατροφῆς.

Τοιοῦτόν τι συνέβη καὶ εἰς τὸν Γεώργιον. Βλέπων τὸν βίον τοῦ πατρὸς του κατὰ τὸ παράδειγμα τὸ ὅποιον ἔβαινε, ἐπιθυμῆ ἂντι τοῦ ἐργατικοῦ καὶ τιμίου βίου, τὴν ἀλήτην καὶ ἀσωτον. Ὑπάρχουσι πάθη ἢ ἰδιώματα ἅτινα μεταβαίνουν κληρονομικῶς ἐκ πατρὸς εἰς υἱόν. Ὁ Γεώργιος Δεσάμπης ἐκληρονόμη-

σεν ὅλα τὰ πατρὸς του τὰ ἐλαττώματα! Τί μόνον... ὁ υἱὸς ἀειθεὶς ἐλεύθερος ὑπερέβη τὸν πατέρα! Ἐγένετο ἀγριώτερος, σκληρότερος, τερπιδέστερος τοῦ πατρὸς!

Κανεῖς δὲν ἀμαρτάνει τόσον ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, ὅσον οἱ γονεῖς οἱ παραμελοῦντες τὴν ἀνατροφὴν τῶν τέκνων των καὶ ἐν γένει, οἱ διὰ τοῦ ἰδίου αὐτῶν παραδείγματος, ἐνισχύοντες τὰς κακὰς ροπὰς αὐτῶν!

Ἄλλ' ὡς ἐπανεβλήθημεν εἰς τὸ προκειμένον. Ἐνῶ ὁ Ἰωάννης Δεσάμπης ἠολούθει τοιοῦτοτρόπως τὸν ἄθλιον βίον του καὶ ὁ υἱὸς του ἐβάδιζεν εἰς τὰ ἴχνη τοῦ πατρὸς του, ἡ τάλαινα σύζυγός του ὑπὸ τῆς λύπης καταβληθεῖσα καὶ μὴ δυναμένη νὰ ἀνέξῃ εἰς τὴν ἀτιμίαν, ἀπέθανε.

Τότε ὁ Δεσάμπης ὠρμηθεὶς τῆς περιστασεως ἤρπασεν ἐκ τοῦ τραπεζίτου διὰ δόλου τὰ χρήματα ἅτινα παρεκατέθεσεν ὁ Κ. Καλέργης, καὶ παρεδόθη ὀλοταλῶς ἐν ταῖς ἀγκάλαις τῆς ἀσωτείας.

Ἄλλ' ὁ Ἰωάννης Δεσάμπης ἦτο ἄνθρωπος! Τάχιον ἢ βράδιον ἔπρεπε αἱ τύψεις τοῦ συνειδότος νὰ ἀναγεννηθῶσιν ἐν αὐτῷ, ὅπερ καὶ ἐγένετο. Ὁ ἄνθρωπος μετένόησεν, ἀργὰ ὅμως, καὶ μετ' ἐπίσης εἶδεν τὴν ἄβυσσον, ἐν ἣ ἐβάδιζεν αὐτός τε καὶ ὁ υἱὸς του! Ἡσθάνθη πόσῃ ἐπιτροπῇ εἶχεν τὸ παράδειγμα του ἐπὶ τοῦ υἱοῦ του καὶ τῆ βαρύτητα τῶν ἀνομημάτων του!

Ἐδοκίμασε νὰ νοουθετῆ τὸν Γεώργιον, πλὴν τὸ κακὸν εἶχε προχωρήσει ὑπερ τὸ δέον καὶ ὁ υἱὸς ἐκώφευσε.

Τὸ ἐκ τούτου ἐπόμενον εἶναι φανερόν. Ὁ Ἰωάννης Δεσάμπης βαρυνθεὶς τὴν ζωὴν του, καὶ μὴ ὑποφέρων νὰ βλέπῃ τὴν ἰδίαν του ἀτιμίαν, ἔδωκε πέρασ εἰς τὴν ἀθλίαν ζωὴν του διὰ τῆς αὐτοχειρίας!

Ἡ μόνη διαθέκη του ἦν δύο ἐπιστολαί. Ἡ μία ἀπευθύνετο πρὸς τὸν υἱόν του πλήρης πατρικῶν νοουθεσιῶν ὡς οὐδὲ κατηξίωσεν βλέμματος ὁ Γεώργιος, καὶ ἡ ἑτέρα πρὸς τὸν ἐξαδέλφον του.

Ἐὸ θεὸς εἶναι δίκσιος ἔλεγεν ἡ ἐπιστολή, καὶ διὰ τοῦτο μοὶ ἔδωκε τὴν μετανοίαν, τιμωρίαν τρομερὴν δι' ἐμέ! Ἀδελφ

σὺ δὲ τόσον γενναῖος, ὁ τόσον φιλόθρωπος καὶ ἐνάρετος, μὴ μὲ μεμψῆς διὰ τὸν θάνατόν μου τοῦτον! Ἦτο χειριάσθην, ἀλλ' οὐτως ἔδωκα τοῦλάχιστον ἐν πέρας εἰς τὴν ἀθλίαν ζωὴν μου! Ὑπῆρξα κακὸς ἄνθρωπος Κωνσταντῖνε, λιαν κακός, καὶ φρίττω εἰς τὴν ἰδέαν μήπως ὁ υἱός μου μὲ ὑπερβῆ. Ἄ! τί τρομερὸν πρᾶγμα ἢ διαφθορά! Ὑπῆρξα ὁ αἴτιος τοῦ θλέθρου καὶ τῆς διαφθορᾶς τοῦ υἱοῦ μου, ὅστις ἀπαξ συνειθίσας εἰς τὴν κακίαν ἦς τὸ παράδειγμα τῷ ἔδωκα πρῶτος, ἐκώφευσεν εἰς τὰς τελευταίας πατρικᾶς συμβουλάς μου! ὦ! ἀδελφέ! φρίττω, φρίττω! Ἄραγε ὁ Θεὸς θὰ μὲ συγχωρήσῃ ποτέ!»

Ἐνταῦθα τὰ δάκρυά εἶχον ἀποδέσει τοῦς χαρακτῆρας τῆς ἐπιστολῆς πλὴν κατωτέρω ἐξηκολούθει ὡς ἑξῆς.

«... Κωνσταντῖνε! διὰ τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ! παράβλεψον τὰ πλεῖστα μου ἀνομήματα! λησμόνησον ὅτι ὑπῆρξα ὁ αἴτιος τοῦ θανάτου τῆς εξαδέλφης σου καὶ συζύγου μου, διὰ τῆς ἀτίμου διαγωγῆς μου! λησμόνησον ὅτι εἶμαι τέρας μοχθηρίας καὶ κακίας, καὶ μόνον ὑπὸ τοῦ αἰσθήματος τῆς φιλοφροσύνης σου κινούμενος, μὴ θέλησῃς ὥστε ὁ Γεώργιος νὰ γίνῃ ὡς ἐγὼ, καὶ ἴσως ἔτι χειρῶν, .. κακιστογός! ὦ! ἀδελφέ μου! συγχώρησόν με! τρέμω εἰς τὴν ἰδέαν τοῦ θανάτου, πλὴν καὶ ἡ ζωὴ μοὶ εἶναι ἐπαχθεστάτη! συγχώρει με Κωνσταντῖνε! συγχώρει με γενναῖε ἀδελφέ μου! διότι, εἶμαι ἄνθρωπος... κατηραμένος!!!»

«ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΕΣΑΜΠΗΣ»

Ὅπως εἰς τὴν γῆν ὑπάρχουσι ἄνθρωποι αὐτόχρημα τέρατα, οὕτω ἐξ ἐναντίας ὑπάρχουσι καὶ ἄνθρωποι ἐνάρετοι καὶ γενναῖοι! Ὁ Κωνσταντῖνος Καλέργης ἔχυσε δάκρυα ἀληθοῦς λύπης ἀναγινώσκων τὴν ἐπιστολὴν τοῦ Δεσάμπου. Ἐφρόντισεν ὅπως ἢ κηδεία γίνῃ ἐν τάξει, καὶ παρέλαβεν πλῆθειον τοῦ τὸν υἱὸν τοῦ μακαρίτου εξαδέλφου του.

Εἶναι ἀληθές ὅτι ὁ Κ. Καλέργης ἐδοκίμασε μεγάλας προσπάθειάς ὅπως μετατρέψει τὸν ὀλέθριον χαρακτῆρα τοῦ ἀνεψιοῦ

του. Πλὴν ἦτο ἀργὰ πλέον! ὁ Γεώργιος Δεσάμπης ἦτον ἀδιόρθωτος!!

V.

Μόλις εἰσελθὼν ἐν τῷ ξενοδοχείῳ ὁ Δεσάμπης, ἔκλειεν ὀπισθὲν τοῦ τὴν θύραν, καὶ περιέφερον ἐπὶ τῶν κακούργων βλέμμα ἐταστικόν.

— Εἰσθε ὅλοι ἐδῶ; ἠρώτησεν τέλος μὲ βροντώδη φωνήν.

— Ὅλοι ἀρχηγέ! ἀπήντησεν ὁ Μικὲς ὡς ἀντιπρόσωπος ἐκ μέρους τῶν συντρόφων του.

— Προσοχή! ἀνέκραξεν ἐπιτακτικῶς ὁ Δεσάμπης τὸ ὄχημα τοῦ λεγόμενου ἐφάνης νὰ ἔρχηται, καὶ πρέπει νὰ ἐτοιμασθῆτε. Γνωρίζετε τί πρέπει νὰ κάμητε, καὶ δὲν θὰ σᾶς τὰ ἐπαναλάβω.

Οἱ λησταὶ ἐνευσαν καταφατικῶς, μόνον ὁ Μικὲς, ὁ αὐθάδης Μικὲς, ὡς ὁ θρασύτερος πάντων, ἀπεκρίθη ὑπόουλως.

— Ἐννοια σου κύρ-ἀρχηγέ! θὰ κάνουμε ὅτι μ'πορέσουμε διὰ νὰ σοῦ διορθώσωμε τὸν σιῶρ θεῖο σου κατὰ πῶς πρέπει!

Ὁ Δεσάμπης συνέσπασε τὰς ἄφρεϊς, καὶ ρίψας εἰς τὸν κακούργον ἄγριον βλέμμα, ἀνέκραξε μὲ φωνὴν τρομεράν.

— Κύρ-Μικέ! ἄλλον ἕνα τοιοῦτον ἀνόητον λόγον εἶπε, καὶ σοῦ πετῶ τὰ μυελὰ εἰς τὸν ἀέρα!

Ὁ Κακούργος ἐμουρμούρισεν, πλὴν δὲν ἐτόλμησε νὰ ἀπαντήσῃ. Τὸν Δεσάμπην ἔτρεμον ὅλοι οἱ λησταί.

Ἐν τούτοις ὁ Γιακουμῆς ἠρώτησε δειλῶς.

— Ὁ λεγόμενος θὰ ἔχη μαζί του καὶ ἀμαξηλάτην; ἐκείνονε τί θὰ τὸν κάμωμε ἀρχηγέ;

— Τοῦ λέγετε τὴν ὑπόθεσι, καὶ ἐάν εἶναι μὲ τὴ φίτρα σας σύμφωνος, τότε σᾶς βοηθεῖ καὶ κατόπιν τὸν ἀνταμοιβῶ, ἐάν δὲ τὸ ἐναντίον, τότε τὸν στέλνετε εἰς τὰς αἰωνίους μόννας νὰ εὕρῃ τοὺς προγόνους του, ἀπήντησεν ὁ Δεσάμπης μὲ ἀπάθειαν φοβεράν.

Ὁ Γιακουμῆς ἐνευσεν καταφατικῶς καὶ ἀπεσύρθη εἰς τοὺς συντρόφους του. Ὁ Δε-

σάμπης ἀπαθῆς καὶ ἄγριος ὡς σὺνηθης, ἔκαμε νεῦμα πρὸς τὸν Ὀδυσσεῶ νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ, καὶ ἀμρότεροι ἐξῆλθον τοῦ ξενοδοχείου.

Ὁ Ὀδυσσεὺς στηριχθεὶς ἐπὶ τοῦ τοίχου ἐπερίμενε νὰ ἐρωτήσῃ πρῶτον ὁ Δεσάμπης ὅστις σταυρώσας τὰς χεῖρας ἔριψεν ἐπ' αὐτοῦ βλέμμα διαπεραστικόν. Ὁ νέος ἀνύψωσε τὴν κεφαλὴν καὶ οἱ δύο οὗτοι ἄνδρες ἐθεώρησαν ἀλλήλους ἐπίσης θαλαλαίως καὶ ἀγερώχως. Ἀμρότεροι ἦσαν γενναῖοι, ἀμρότεροι δραστήριοι καὶ ἐπινοητικοί, ἀμρότεροι ἀπέβλεπον εἰς ὑψηλοὺς σκοπούς! Ἄλλ' ὁ μὲν μετεχειρίζετο τὰ φυσικὰ τοῦ ἰδιώματα παντὶ ἀλλοίως τοῦ ἑτέρου!

Ὁ Ὀδυσσεὺς ἦν ἀπαθῆς, ψυχρὸς, ἀγερώχος, ἀποφασίσιος νὰ ἀντικρούσῃ τὸν Δεσάμπην ὅστις ἀποβαλὼν τὴν σὺνηθὴ ἀγριότητά του ἴσταται ὡς ἴσος πρὸς ἴσον, συναισθανόμενος τὴν ὑπεροχὴν τοῦ ἀντιπάλου του. Ἐμπροσθεν τοῦ Ὀδυσσεῶς ὁ ἀρχηγὸς τῶν ληστῶν ἦτο ὡς ἀρνίον παραβαλλόμενος πρὸς τοὺς συντρόφους του. Μυστήριόν τι ἀναμφίβολως συνέδεε τοὺς δύο τούτους ἄνδρας διὰ σχέσεων ἀποκρύφων, καὶ ἂς ἀμρότεροι εἶχον συμφέρον νὰ ἀποκρύψωσιν.

Ἐπὶ τέλους ὁ Δεσάμπης πρῶτος ἔλυσε τὴν σιγήν.

— Ὀδυσσεῦ! εἶπε μὲ σοβαρὰν φωνήν, ἂς ὁμιλήσωμεν εἰλικρινῶς, ὁμοῦ τώρα! Ἡμεῖς τώρα γνωρίζομεθα πρὸ καιροῦ, πρὶν ἢ εἰσέτι ἐγὼ γίνω ἀρχηγὸς τῶν ληστῶν, καὶ τὴν λέξιν ταύτην ἐτόνισεν ἰδίως, καὶ εἰς περιστάσεις διαφόρους καὶ σπουδαίας! Γνωρίζεις σὺ τί εἶμαι, καθὼς καὶ ἐγὼ σὲ, καὶ διὰ τοῦτο σὲ ὁμιλῶ ὡς πρὸς ἴσον. Ἦδη ἀκούσόν με!

Ὁ Ὀδυσσεὺς ἔριψεν ἐπὶ τοῦ ἀντιπάλου τοῦ βλέμμα μίσους ἀπεριγράπτου, πλὴν ἀπεκρίθη ἀπαθῶς καὶ ἐκτείνας μετ' ἐπιστημῆτος τὴν χεῖρα.

— Δεσάμπη! πρὶν ὁμιλήσῃς ἀκούσον καὶ ἐμέ! εἶναι τώρα ἐν ἔτος ἀφ' οἴτου σὲ γνωρίζω, ἀφ' οἴτου σὲ ἐγνώρισα κατὰ πρῶτον! Περιττὸν νομίζω νὰ προσθέσω εἰς τινὰς περιστάσεις—προσέθηκεν ψυχρῶς, καὶ θεωρῶν ἀσκαρδαμικτὴν τὸν Δεσάμπην— ἐν τούτοις

μάθε ὅτι σὲ μισῶ, σὲ μισῶ τόσον, ὅσον δὲν δύνασαι νὰ φαντασθῆς! τὸ αἶσθημα δὲ τοῦτο ἀποπνίγω διότι συμφέρει εἰς τὴν τιμὴν ἐνὸς τρίτου ἀθῶου ὑποκειμένου, ὅπερ ἀκουσίως του παριστάνει ἐν ἐκ τῶν προσώπων τοῦ αἰσχροῦ δράματος τοῦ τεκταινομένου κρυφίως κατὰ τοῦ Κωνσταντῖνου Καλέργου! Δεσάμπη! ἐάν δὲν μὲ ἐμπόδιζεν ἡ τιμὴ ἐνὸς ὑποκειμένου ὅπερ λατρεύω, ἦθελον μέχρι τοῦδε σὲ παραδώσει εἰς τὰς χεῖρας τῆς δικαιοσύνης! Μὴ νομίσης ὅτι σὲ φοβοῦμαι καὶ μάθε ὅτι ἡ θέλησίς μου εἶναι ἐλευθέρω καὶ ἀβίαστος! Ἦδη λέγει!

Ὁ ἀρχηγὸς τῶν ληστῶν ἐσίγησε πρὸς στιγμὴν θεωρῶν τὸν Ὀδυσσεῶ, εἶτα εἶπε καὶ αὐτός.

— Τὸ πρῶτ' εἶχες ἀναχωρήσει ἀγνώστῳ διὰ ποῦ, εὐθὺς μετὰ τὴν διακοίνωσιν τοῦ σχεδίου μου. Δύνασαι νὰ μὲ εἴπῃς τί εἶχες κατὰ νοῦν;

— Τὸ πρῶτ' ἀνεχώρησα! αὐτὸ εἶναι ἀληθές! ἀπήντησεν ἀταράχως ὁ Ὀδυσσεὺς, πλὴν τὸ διατί δὲν εἶμαι ὑπόχρεος νὰ σοὶ τὸ εἶπω! Δεσάμπη! δὲν χρεωστῶ παρὰ μόνον εἰς τὸν Θεὸν νὰ δώσω λόγον τῶν πράξεών μου!

Ὁ Δεσάμπης ἔριψε πρὸς τὸν νέον τρομερὸν βλέμμα. «Ἐχίδια! ἐψυθίρισεν καθ' ἑαυτὸν, ἂς τελειώσω μὲ τὸν θῆον μου μίαν φοράν, καὶ τότε λογαριαζόμεθα!»

Καὶ ἀνυψώσας τὴν φωνὴν εἶπε θεωρῶν ἀσκαρδαμικτὴν τὸν ἀντίπαλόν του,

— Ἀκούσε Ὀδυσσεῦ! ἐγὼ δὲν σοὶ ἔκρυψα τὸ σχέδιόν μου! Ἦδη ἐάν μοι βοηθήσῃς εἰς αὐτὸ θέλεις ἔχει ἀνταμοιβὴν, ἐάν δὲ φανῇς ἐναντίος θέλεις εἰσθαὶ ἀπονοδὸς ἐχθρὸς μου, καὶ τὸ αἷμά σου μόνον θέλει κορέσει τὴν ἐκδικητικὴν μου! Ἐκλεξε ἐκ τῶν δύο καὶ εἶπε τὴν ἀπόφασίν σου!

— Δεσάμπη! τὴν ἀπόφασίν μου θέλεις μάθει ὁσονούπω! ἀπεκρίθη ψυχρῶς ὁ Ὀδυσσεὺς καὶ ἀποφεύγων τὸ βλέμμα τοῦ ἀντιπάλου του, ἐν τούτοις— προσέθηκεν τείνας τὴν χεῖρα πρὸς μελανόν τινα ὄγκον προχωροῦντα πρὸς αὐτούς, — ἡ ἀμαξά ἐρχεται

καὶ πρέπει νὰ ἐτοιμάσῃς τὰ ἀναγκαῖα διὰ τὸ σχέδιόν σου!

Καὶ ταῦτα εἰπὼν ἀπεύρθη διὰ βήματος βροδέος. Ὁ Δεσάμπης ἔμεινε μόνος.

— Σκύλε! ἐψ.θίρισε τρίζων τοὺς ὁδόντας καὶ ἀκολουθῶν διὰ τοῦ βλέμματος τὸν Ὀδυσσεῖα ἀπομακρυνόμενος, εἶσαι ἀρκετὰ πανούργος πλὴν θέλεις πέσει εἰς τὴν παγίδα ἣν σὲ ἐτοιμάζω!

Εἶτα βραδίζων ἀνησύχως ἐνῶ ἡ ἀμαξία ἐπλησίαζε, προσέθηκε μὲ καταθρόνιον μεϊδιάμα.

— Ἀδιάρηρον μὲ εἶναι τὸ τί ἔπραξα τὸ πρωὶ! Τὸ συμφέρον του ἀπαιτεῖ νὰ σιωπήσῃ καὶ θὰ τὸ πράξῃ, τοῦλάχιστον ἂν δὲν μὲ συντρέξῃ! καὶ ἀπαξ ἐκτελέσας τὸ σχέδιόν μου θέλω τῷ δείξει τί ἐστὶ Δεσάμπης! Ἀγαμέμνη! Ἀπαιτεῖται σκέψις διότι ἡ κρίσιμος ὥρα πλησιάζει!

Καὶ ὁ Δεσάμπης ρίψας τελευταῖον βλέμμα ἐπὶ τῆς πλησιαζούσης ἀμαξίας, εἰσῆλθεν βιαίως εἰς τὸ ξενοδοχεῖον. Πλὴν μόλις εἰσῆλθεν καὶ ἡ θύρα ἐκρούσθη ἐκ νέου.

Ὁ Νεοελλῶν ἦτον ἀνὴρ ὅμοιος τῶν τοῦ ξενοδοχείου, κομιστῆς ὅμως ἀγγελίος διότι ἐχώρησε κατ' ἐπιείκειαν πρὸς τὸν ἀρχηγόν.

— Ἄ! σὺ εἶσαι Νικόλα; ἠρώτησεν ὁ Δεσάμπης ἀναγνωρίσας αὐτόν, τί νύξ ἀπὸ ἐκεῖ;

— Ἀρχηγέ! ὅλα καλά! ἀπεκρίθη ὁ ἀγγελιοφόρος, ὁ λεγόμενος κῆτος ἦτοχος εἰς τὴν τρύπα του. Ὃταν ἔφυγα δὲν τὸ εἶχε κουνήσει ἀκόμα, καὶ δι' αὐτὸ δὺ' ἀπ' τὰ παληλάρια μας εἶναι περιστά.

— Τότε ἄς ἐλθουν εἰδῶ! εἶπεν ὁ ἀρχηγός.

Καὶ μετὰ μικρὰν σιγὴν προσέθηκε. — Ἀκουσε νὰ ἀπαντήσῃς εἰς ὅ,τι θὰ σὲ ἐρωτήσω.

— Ἀκούω.

— Τὸ πρωὶ ἔως ποτε κατασκοπεύατε;

— Ὅπως ὅπου ἔφυγα κατασκοπεύαμε τὸ σπῆτι τοῦ λεγόμενου.

— Τότε πρέπει νὰ εἶδατε κανένα.

— Μάλιστα εἶδαμεν... ἕνα μόνον... ἀπεκρίθη ὁ ἀγγελιοφόρος, ἕνα ὁποῦ ἐμβῆκε εἰς τοῦ κύρ-Ἀντώνη τοῦ λεγόμενου. Αὐτὸ εἶναι ἀλήθεια.

— Ποῖα ὥρα ἦτον; ἠρώτησεν ὁ Δεσάμπης.

— Ἦτον σωστὰ ὀλίγον μετὰ τὸν ἐρχομό σας.

— Ἄ! καὶ πῶς ἦτον ἐνδεδυμένος; δὲν τὸν ἐγνώρισες;

— Ἀρχηγέ μου! ἦταν μετκμριεσμένος! ἀπεκρίθη ὁ ἀγγελιοφόρος, ἐφόρει ἐνδυμασίαν ὡσαν' ἐμᾶς, μὰ τὸ πρόσωπό του τὸ ἐκρυπτε ἀπὸ κάτω ἀπὸ μίαν προσωπίδα.

— Ἄ! ὑπὸ προσωπίδα! εἶπεν ὁ Δεσάμπης σύννοος. Καὶ προσέθηκεν ἀποταθείς πρὸς τὸν Νικόλα. Ὁ Μηλιτιάδης καὶ σὺ πρέπει νὰ ἔλθητε εἰδῶ, ἄρ' οὐ εἴθε πολλοί ἐκεῖ δότι εἰδῶ ἔχομεν ἀνάγκη! Πῶ εἶναι ὁ Μηλιτιάδης;

— Παῶν! ἀνέκραξεν φωνή τις ἐξώθεν καὶ ἀνὴρ τις διασκελίσας τὸ παράθυρον, εἰσῆλθεν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον μετ' εὐστροφίας ἀπεριγράφτου.

Ἡ καιοῦσα πυρὰ ἐν τῇ αἴλῃ ἐφώτισεν τὸ ζωντὸν καὶ ἀγαθὸν πρόσωπον τοῦ νεοελλῶτος, ὅστις ἐπροχώρησε τρίβων τὰς χεῖρας, καὶ ἀνταλλάξας μετὰ τοῦ Ὀδυσσεὺς βλέμμα ταχὺ συννενοήσεως.

— Ἐστοχάσθηκα καλὸν νὰ ἔρω προτοῦ νὰ μὲ φωνάξῃς, εἶπεν εἰς τὸν Δεσάμπην.

— Ἐχει καλῶς! ἀπάντησεν οὗτος νεύσας αὐτῷ νὰ ἀποσυρῆ, καὶ περιφέρων βλέμμα ἐπιτακτικὸν ἐπὶ τῶν περιστάσεων. Τώρα ἀκούσατέ μου σῆς! ὅλοι πρέπει νὰ χαντακωθῆτε διότι ἂν σᾶς διῆ ὁ λεγόμενος ἤμπορεῖ νὰ συλλάβῃ ὑποψίας. Σὺ Γιακουμῆ θὰ προπαθήσῃς νὰ φανῇς τίμιος ξενόδοχος καὶ νὰ μὴ δώτῃς ὑποψίας εἰς τὸν λεγόμενον ὅσον τὸ θανάτον, καὶ σὺ Νικόλα θὰ φέρῃς τὴν ἐπιστολήν.

Ἐνῶ ὁ Δεσάμπης ὠμίλει εἰσέτι ὁ Ὀδυσσεὺς ἐπλησίασε προφυλακτικῶς, καὶ ἀπαρτήρητος πρὸς τὸν Μηλιτιάδην καὶ εἶπε σιγαλῶς εἰς τὸ οὖς του.

«Μὴ κινήθῃς μόνον ἀκουσον!»

— Λέγε! ἀπάντησεν οὗτος ἐλαφρῶς καὶ χωρὶς νὰ φανῇ ὅτι ὠμίλησεν.

Ὁ Ὀδυσσεὺς ἔσφιξε τὴν χεῖρα τοῦ συντρόφου του μὲ τρόπον ἰδιάζοντα, καὶ ἐψύθιρσεν σιγαλῶς.

— Μηλιτιάδη! ἤκουσε ὁ Δεσάμπης; τί

εἶπεν: εἶναι καιρὸς, ἡ ὥρα πλησιάζει! Νομίζω ὅτι σοὶ φθάνει τόσον διὰ νὰ ἐνοήσῃς!

Ὁ Μηλιτιάδης ἔρριψε πρὸς τὸν φίλον τοῦ βλέμμα σημαίνον «ἔσω ἦτοχος», καὶ ἀπεμακρύνθη ὡς ὁ Ὀδυσσεὺς.

Τὴν αὐτὴν στιγμὴν ἠκούσθη ὁ κρότος ἀμαξίας σταθείσης πρὸ τῆς θύρας τοῦ ξενοδοχείου, ἥτις καὶ ἐρούσθη πάραυτα βαρέως καὶ ἐπανειλημμένως.

Μόλις ἐκρούσθη αὕτη καὶ ὅλοι οἱ κακοῦργαι μὲδ' αὐτοῦ τοῦ Δεσάμπου ἐξαιρουμένου ἐγένοντο ἄφαντοι, ἐκτός τοῦ Μικῆ καὶ τοῦ Γιακουμῆ οἵτινες ἔμεινον κατὰ διαταγὴν τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν ληϊτῶν. Ὁ Ὀδυσσεὺς ὠχρίσας ἀφηνειῶς εἰς τὸν κρότον τῆς θύρας ἀπεσυρῆ εἰς τὸ σκοτεινότερον μέρος τῆς αἴλης, καὶ ὁ Μικὴς ἔσπευσε νὰ ἀνοίξῃ.

Ἡ θύρα ἠνεώγη καὶ εἰσῆλθεν ἐντὸς τοῦ ξενοδοχείου ὁ Κωνσταντῖνος Καλέργης μετὰ τῆς θυγατρὸς του.

VI

Ἡ γενικὴ θέα τῆς αἴλης τοῦ ξενοδοχείου, ἠδύνατο καὶ εἰς τὸν πλέον θαρραλέον καὶ ἀτάραχον νὰ παρεῖχῃ ὑποψίας καὶ φόβους. Ὁ Κωνσταντῖνος Καλέργης ἠσθάνθη εἰς τὸ πρῶτον βλέμμα ὅπερ ἔρριψε περίξ.

Ἡ πυρὰ ἀναδιδουσα μακρὰς γλώσσας πυρὸς, ἐφώτιζεν ἐν μέρει τοὺς ἐτοιμορότους καὶ πλήρεις σχισμῶν τοίχους τοῦ ξενοδοχείου, καὶ τὰς ἀπαισίους μορφὰς τοῦ Μικῆ καὶ Γιακουμῆ, ἄς καθίστα ἀγριωτέρως τὸ ἀμυδρὸν φῶς. Μολονότι ἡ φλόξ τῆς ἡμιφωτισμένης, καὶ ἄλλα σχεδὸν σκοτεινῆς, ἄτινα παρίστανον ὡσεὶ μορφὰς, σκιὰς παραδύξους, οὐδὲν μὲν σημαίνουσας, πλὴν τὰς ὁποίας ὀφθαλμὸς δεισιδαίμωνος ἠδύνατο νὰ ἐλάβῃ ὡς κακὸν οἰωνόν. Εἰς μίαν τῶν γωνιῶν τοῦ ξενοδοχείου, ὁ Ὀδυσσεὺς ἵστατο ἀκίνητος καὶ συγκεινημένος.

— Πέτρε, εἶπεν ὁ Κ. Καλέργης στραφεὶς πρὸς τὸν ἀμαξηλάτην, φρόντισον νὰ ὀδηγήσῃς τὴν ἀμαξίαν εἰς τὸν οὐκὸν τοῦ

ξενοδοχείου καὶ δάσε εἰς τοὺς ἵππους κριθῆν. Ἀληθινῶς, ἔχεις μαζύ σου; ἤμπορεῖ νὰ μὴν εὐρωμεν εἰδῶ.

— Αὐθέντα, ἔσω ἦτοχος, ἀπεκρίθη ὁ ἀμαξηλάτης εἰς χυδαίαν ἠπειρωτικὴν διάλεκτον, θὰ φροντίσω.

Καὶ ἐξῆλθεν.

Ὁ ἔμπορος ἐπροχώρησε τότε πρὸς τὸν Γιακουμῆ καὶ Μικῆν, καὶ ἰδὼν πλησιέστερον τὰς μορφὰς τῶν δύο κακοῦργων ἠσθάνθη ἀπέχθειαν τινα, ἣν δὲν ἠδυνήθη νὰ ἀποκρύψῃ. Εἶτα ἀποταθείς πρὸς τὸν Γιακουμῆν.

— Σὺ εἶσαι ὁ ξενόδοχος εἰδῶ; ἠρώτησεν.

— Μάλιστα ἀφεντικῶς, ἐγὼ! ἀπεκρίθη οὗτος, ὡς φαίνεται κατεβήκατε ἀπ' τ' ἀμαξίαν διὰ νὰ ξεκουρασθῆτε;

— Κανείς ἦλθε πρὸ ἐμοῦ; ἠρώτησεν ἐκ νέου ὁ Κ. Καλέργης. Ἐνας ἀνθρώπος ὑψηλός, λιγνός, τεισσαρακοντούτης, εἰς τὸν ὁποῖον ἔδωκα συνέντευξιν νὰ ἐνταμιωθῶ εἰδῶ;

Ὁ Γιακουμῆς ὅστις δὲν ἐγνώριζε καλῶς τὰ σχέδια τῶν συντρόφων του, ἐφάνη περιπληχθεὶς εἰς ταῦτα τὴν ἐρώτησιν, ἀμφιβάλλων ἐὰν ἔπρεπε νὰ ἀποκριθῇ καταφατικῶς ἢ οὐ, πρᾶγμα ὅπερ δὲν διέφυγε τὸν ὀφθαλμὸν τοῦ ἐμπόρου.

— Ἐνας ἀνθρώπος ὑψηλός, λιγνός, ἀπεκρίθη τεθορυβημένος καὶ ἐπαναλαμβάνων ἐκάστην λέξιν, εἰς τὸν ὁποῖον ἔδωκατε συνέντευξις!

— Ναί! εἶπεν ὁ Κ. Καλέργης, λοιπόν;

— Δὲν ἤξεύρω, ἀφεντικῶς! ἀπεκρίθη ὁ ἐκτελῶν χρεὴ ξενόδοχου κακοῦργος, ἀποφασίσας.

«Χάχα! ἔπρεπε νὰ εἴπῃς ὅτι δὲν ἦλθεν ἀκόμη! ἐψύθιρσεν ὁ Μικὴς εἰς τὸ ὠτίον του ὠθήσας αὐτόν διὰ τοῦ ἀγκῶνος, ἐνῶ ὁ ἔμπορος ταραχθεὶς ἐκ τῶν συγκεχυμένων ἐρωτήσεων τοῦ Γιακουμῆ, ἀνέκραξεν ἀνυπομόνως.

— Πῶς δὲν ἤξεύρεις! δὲν εἶσαι λοιπὸν εἰδῶ ὁ ξενόδοχος;

— Ἀφέντη, εἶπεν ὁ Μικὴς, ἀναλαβὼν τὸν λόγον, ὁ παραφέντης μου προτίτερα

μόνον ἤρτε καὶ δὲν ξεύρει ποῖος ἦρτε, καὶ ποῖος δὲν ἦρτε. Καὶ γὰρ δ' αὐτὸ, εἶναι ὁποῦ δὲν ἠμπορεῖ νὰ σὲ ἀποκριθῆ, σὲ δ', τι τοῦ ρωτῶς. Μὲ συμπάθειο συγχώρησέ του καὶ ρώτησε ἐμένα νὰ σοῦ ἀποκριθῶ.

Ὁ Κωνσταντῖνος Καλέργης ἔριψε βλέμμα δυσπιστίας ἐπὶ τοῦ ληστοῦ, πλὴν ὁ πανούργος Μικὲς, μετέτρεψε τὴν θηριώδη φυσιογνωμίαν του ἐπὶ τὸ εὐήθες, μεταμόρφωσις, ἥτις τῷ ἦτο συνειθεστάτη.

— Δοιπὸν; ἠρώτησεν ὁ ἔμπορος, δύνασαι νὰ μὲ εἰπῆς ἐὰν ἦλθεν ὁ ἄνθρωπος τὸν ὁποῖον περιμένω;

— Μάλιστα, ἀφέντη! ἀπεκρίθη ὁ κακουργὸς· εἶναι τώρα κάμποσος καιρὸς ὅπου δὲν ἦλθε κανεὶς ἐκτὸς δύο.

— Ἄ! ἐκτὸς δύο; εἶπεν ὁ ἔμπορος, καὶ πότε ἦλθον οὗτοι;

— Ὁ ἓνας τὸ πρωὶ καὶ ὁ ἄλλος τὸ μεσημέρι. Μὲ συμπάθειο, μὰ μοῦ φαίνεται νὰ μὴν ἦναι κανένας ἀπ' αὐτουνούς ὁ ἄνθρωπος ὅπου γυρεύετε κατὰ τὴν περιγραφὴ ὅπου κάματε τοῦ λόγου σας.

— Τί εἶδους ἄνθρωποι ἦσαν;

— Ὁ ἓνας κουρέας καὶ ὁ ἄλλος ὁ δημοδιδάσκαλος τοῦ χωριοῦ ἐδῶ κοντά.

Ὁ ἔμπορος ἐσκέφθη στιγμὰς τινὰς, εἶτα μετὰ τινὰ σιγῆν, ἠρώτησε δισταζών·

— Ἐχετε ἐδῶ καμμίαν κάμεραν δι' ὑπνόν;

Οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ Μικὲ ἐξήστραψαν ἀπέναντι τῆς ἐρωτήσεως ταύτης, καὶ ἀπεκρίθη προθύμως·

— Ἐχομεν δύο τέτοιαις, γιὰ τοὺς ξένους μουστερίδες! νὰ ἦστε βέβαιοι, ἀφέντη, ὅτι θὰ σὰς ἀρέσουν, γιὰ τὴν ταῖς ἔχομε ὅσο τὸ δυνατὸ, καλοστολισμέναις. Νὰ διῆτε πῶς θὰ μείνητε εὐχαριστημένοι.

— Τὰς ἔχετε ἐτοιμοὺς; ἠρώτησεν ὁ κ. Καλέργης.

— Ναί, κί! μόνο φωτιὰ πῶς δὲν ἔχει· τώρα σὰν θέλετε σὰς βάζω ἓνα καλὸ μαγγάλι. Πῶς;

— Ναί, κάμε ὀγλήγωρα! ἀπήνησεν ὁ ἔμπορος, ἡμεῖς περιμένομεν ἐδῶ.

Καὶ πλησιάσας πρὸς τὴν πυρὰν, ἐθέρμανε τὰς χεῖρας του ἐνῶ ἡ Αἰμιλία περιδεῆς συνεσφίγγθη πλησίον τοῦ πατρός της. Τὴν αὐτὴν στιγμὴν ἡ θύρα τοῦ ξενοδοχείου ἐκρούσθη ἐξωθεν σφοδρῶς καὶ ἐπανειλημμένως.

— Θὰ ἦναι ὁ Πέτρος! ἐπιθύρσεν ὁ ἔμπορος ἐνῶ ὁ Γιακουμῆς ἐσπευσε νὰ ἀνοίξῃ.

Ἡ θύρα ἠνεώγη καὶ εἰσῆλθεν ὁ Νικόλας βιαίως καὶ μετῆμφισμένος.

— Ἐδῶ εἶναι ὁ κ. Καλέργης; ἠρώτησε τὸν Γιακουμῆν.

— Ἀδελφε, ἀπεκρίθη οὗτος, δὲν ξεύρω πῶς θέλεις νὰ εἰπῆς. Ἐὰν ἦναι αὐτὸς ὁποῦ ζητεῖς—καὶ εἶδειξε τὸν ἔμπορο— πάει καλὰ· εἶδεν καὶ δὲν εἶναι...

— Ποῖος εἶναι αὐτός; ἠρώτησεν ὁ νεοελλθὼν μὲ φωνὴν δυνατὴν ὅπως ἀκουσθῆ ὑπὸ τοῦ κ. Καλέργου.

— Ἐνας ξένος ὅπου ἦλθε προτίτερα.

— Ποῖον ζητεῖς; ἠρώτησεν ὁ ἔμπορος γεγωνύα τῆ φωνῆ.

— Τὸν κύριον Κωνσταντῖνον Καλέργην.

— Ἐγὼ εἶμαι! Λέγε, τί μὲ θέλεις;

— Εἶμαι ἐπιφορτισμένος νὰ σὰς δώσω ἓνα γράμμα ἐκ μέρους τοῦ κυρίου μου.

— Καὶ ποῖος εἶναι ὁ κύριός σου;

— Ὀνομάζεται Ἀντώνιος Καλέργης, ἀπεκρίθη ὁ ἀγγελιαφόρος ἐξαγών μίαν ἐπιστολὴν ἐκ τοῦ θυλακίου του.

Ὁ ἀδελφός μου! ἀνέκραξεν ὁ ἔμπορος, φέρε, φέρε!

Καὶ ἤρπασε τὴν ἐπιστολὴν ἧς διαρρήξας τὸ περιεχόμενον ἀνέγνω τὸ περιεχόμενον εἰς τὸ φῶς τῆς πυρᾶς.

Ἴδου τί περιείχεν ἡ ἐπιστολὴ αὕτη·

«Φίλτατε Κωνσταντίνε!

« Συγχώρησόν μοι ἐὰν σήμερον δὲν ἦλθον διότι αἱ ὑποθέσεις μου καὶ πρὸς τοὺς αὐθλιος καιρὸς μὲ ἐμπόδισαν. Ἄλλ' ἐὰν ἦλθες εἰς τὸ ξενοδοχεῖον τῶν Φαντασμάτων, σὲ παρακαλῶ νὰ μὲ περιμένῃς μέχρις αὔριον τὸ πρῶτ' ὅτε ἀφύκτως θὰ μὲ εἴης ἐμπρὸς σου. Ὑγιαίνε·

Ὁ Σὸς ἀδελφός
ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΚΑΛΕΡΓΗΣ.»

Ὁ ἔμπορος περαιώσας τὴν ἐπιστολὴν ἐστράφη πρὸς τὸν κομιστῆν.

— Εἰπέ τῷ ἀδελφῷ μου, εἶπεν, ὅτι θὰ τὸν περιμένω ἐδῶ. Ὑπαγε!

Ὁ γραμματοκομιστῆς ἐξῆλθε, καθ' ἣν στιγμὴν ὁ Μικὲς ἀνήγγειλεν ὅτι τὸ δωμάτιον ἦτο ἔτοιμον.

— Ἄγωμεν, κόρη μου, εἶπε μετὰ γλυκύτητος ὁ κ. Καλέργης ἀποταθεὶς πρὸς τὴν θυγατέρα του.

Καὶ λαβὼν αὐτὴν εἰς τὸν βραχίονά του, ἀνέβη τὴν κλίμακα τοῦ ξενοδοχείου προπρευομένου τοῦ Μικέ. Μετὰ τινὰ μακρὰν καὶ σεσαθρωμένην κλίμακα ἦν ἀνέβησαν, ὁ κακουργὸς ἔστη ἐμπροσθεν τῆς θύρας δωματίου τινός, οὗτινος ἠνέφξε τὴν θύραν καὶ εἶπεν·

— Ἐδῶ εἶναι.

Ὁ ἔμπορος καὶ ἡ θυγάτηρ του εἰσῆλθον ἐντὸς αὐτοῦ, καὶ ὁ Μικὲς κλείσας τὴν θύραν ἀνεχώρησεν.

Τὸ δωμάτιον εἰς ὃ ἐμελλον νὰ κοιμηθῶσιν οἱ ξένοι, ἦν ἀρκετὰ καλῶς εὐτρεπισμένον, εὐρύχωρον, μὲ μίαν κλίνην, μίαν τράπεζαν, καὶ ἓν πύραυνον πλήρως πεπουρακτωμένων ἀνθράκων, ἀναδιδόντων θερμότητα εὐάρεστον. Τὰ παράθυρα εἶχον παραπετάσματα, καὶ τὸ δάπεδον ὑπὸ τάπητος, εὐτελοῦς μὲν, πλὴν ὅπως δήποτε τάπητος, πρᾶγμα ἀντικείμενον πρὸς τὴν φαινομένην πενιχρότητα τοῦ ξενοδοχείου.

Ὁ ἔμπορος ἐξετάσας τὰς γωνίας τοῦ δωματίου, ἐξεβαλεν ἐκ τῆς ζώνης του ζεύγος πιστολιῶν, ἀπερ κατέθεσεν ἐπὶ τῆς τραπέζης. Εἶτα ἀσφαλίσας τὴν θύραν διὰ τοῦ σύρτου ἔσωθεν, ἐξέφερε στεναγμὸν ἀνακουφισέως.

— Τοῦλάχιστον, εἶπε στραφεὶς πρὸς τὴν θυγατέρα του, θὰ εἶμεθα ἀσφαλέστεροι οὕτω!

Καθ' ἣν στιγμὴν ὁ Κωνσταντῖνος Καλέργης εἰσελθὼν συνωμίλει μετὰ τοῦ Μικέ καὶ Γιακουμῆ, ὁ Ὀδυσσεὺς εὐρῶν εὐκαιρίαν ἐξῆλθε λαθραίως διὰ κρυφίας θύρας.

Ὁ Μιλτιάδης τὸν ἐπερίμενεν ἐξω. Μόλις τὸν εἶδε καὶ ἐπροχώρησε πρὸς αὐτόν· τῷ εἶπεν τὴν χεῖρα ἢν ὁ Ὀδυσσεὺς ἐσφιγξεν μετ' ἰδιάζοντος τρόπου. Εἶτα προχωρήσαντες ἀμ-

φότεροι ὀλίγον, ἐκάθησαν ὀλίγον παρέκει ἐπὶ δύο λίθων, καὶ ἐθεώρησαν ἀλλήλους μὲ παράδοξον ἔκφρασιν.

— Μιλτιάδη! εἶπεν ὁ Ὀδυσσεὺς συγκινημένος, καὶ ὀμιλῶν ταπεινῆ τῆ φωνῆ, ἡ ὥρα ἡ κρίσιμος πλησιάζει! ἰδοὺ ἡ ὥρα εἰς τὴν ὁποίαν δύνασαι νὰ ἀποδείξης τὴν πρὸς ἐμὲ φιλίαν καὶ ἀγάπην σου· εἰς σὲ, φίλε μου, εἶπον ὅλα τὰ μυστικά μου καὶ γνωρίζεις ὅπου σὸν ἀκριβὰ δύναται νὰ πληρωθῆ εἰς ἐμὲ ἡ ἀποτυχία μου εἰς ταύτην τὴν περίστασιν! Μιλτιάδη, σὲ δοκίμω! εἰπέ μοι ἐὰν μὲ ἀγαπᾷς εἰλικρινῶς, καὶ πόσον δύναμαι νὰ βασισθῶ ἐπὶ σοῦ!

Ὁ Μιλτιάδης ἐσπόγγισεν ἐν δάκρυ ἀναβλύσαν ἀπὸ τοὺς ζωηροὺς ὀφθαλμούς του καὶ ἀπεκρίθη συγκινημένος·

— Ὀδυσσεά! ἐγὼ ἤμουνα χαμένος ἄνθρωπος ὡς ἀνὸς αὐτοῦ; τοὺς συντρόφους μας, καὶ σὺ μὲ ἔκαμες νὰ μετανοήσω ἀπὸ αὐτὸν τὸν δρόμον, εἰς τὸν ὁποῖον ἐπάγαίνα ὡς ἀν μεθυμένος! Ἡμουνα τυφλὸς καὶ δὲν ἐβλεπα ὅτι ἔκαμα τόσα πράγματα φρικώδη, καὶ ἐχαίρουμαι ὡς ἀνὰ ζωὴ ἀναίσθητο, ὅταν ἐκλεφτα! ὦ Θεέ μου, Θεέ μου! καὶ ἐσένα Ὀδυσσεά, ὅπου μὲ ἔκαμες νὰ μετανοήσω, νὰ γνωρίσω ὅτι εἶμαι ἄνθρωπος κατ' εἰκόνα τοῦ Θεοῦ, δὲν πρέπει νὰ σὲ ἀγαπῶ περισσότερο παρὰ τὴν μητέρα μου; Καὶ δὲν πρέπει νὰ πέσω νὰ πνιγῶ εἰς τὴν προσταγή σου; νὰ γίνω σκύλος σου; ἄ! Ὀδυσσεά, Ὀδυσσεά! ἐσὺ δὲν γνωρίζεις ἀκόμη τὸν Μιλτιάδην!

— Φίλε μου, εἶπαι ἀνεκτίμητος ἀνὴρ! ἐπιθύρσεν ὁ Ὀδυσσεὺς συγκινηθεὶς μέχρι δακρύων, Μιλτιάδη! πιστεύω ὅτι ὁ Θεὸς θὰ σὲ συγχωρήσῃ διὰ τὰ πρόην σφάλματά σου, διότι ἡ μετάνοιά σου ἦν εἰλικρινῆ; καὶ ἀξέπαινος! Εὐχαριστῶ τὸν Θεόν ὅτι σὲ ἀπήνησα ὄχι μόνον διὰ νὰ σὲ κάμω ἄνθρωπον τίμιον, ἀλλὰ καὶ διότι σὺ θὰ μὲ βοηθήσης νὰ θριαμβεύσω κατὰ τῶν ἐχθρῶν μου, καὶ τῶν ἐχθρῶν τῆς ἀνθρωπότητος! Μιλτιάδη! ἡ κρίσιμος ὥρα πλησιάζει ὡς σοὶ εἶπον, ἡ ὥρα καθ' ἣν ἡ παρελθούσα διαγωγή σου θέλει ἐξαγνισθῆ διὰ μιᾶς πράξεως λαμπρᾶς! Ὀλη ἡ ἐλπίς μου εἶναι εἰς σὲ, ταλαίπωρε φίλε

μου, και διά τούτο σέ συνιστώ, μὴ λησμονῆς ὅτι ἡ τύχη τοῦ Ὀδυσσεως, τοῦ δυστυχούς Ὀδυσσεως, κρέματα ἐκ τῆς ἀφοσιώσεως καὶ ἐπιτυχίας σου!

Καὶ ὁ Ὀδυσσεὺς λέγων ταῦτα ἔκυψε τὴν κεφαλὴν, ἢ δ' ἀνατέλλουσα σελήνη ἐφώτισεν ἐν δάκρυ ἐπὶ τῶν ὠχρῶν παρεῖων τοῦ.

(ἔπεται).

Η ΜΥΣΤΗΡΙΩΔΗΣ ΝΗΣΟΣ

ΙΟΥΛΙΟΥ ΒΕΡΝ

Μετάφρασις ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ

ΝΙΚΟΚΛΕΟΥΣ Κ. ΜΑΚΡΙΔΟΥ.

— — —
ΜΕΡΟΣ Α'.

Οἱ ναυαγοὶ τοῦ ἀέρος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Ὁ τυφὼν τοῦ 1865. — Κραυγαὶ εἰς τὸν ἀέρα. — Ἐν ἀερόστατον, παρασυρθὲν ἐντὸς ἑνὸς ἀνεμοστροβίλου. — Τὸ περιβάλλον διασχισθὲν. — Οὐδὲν εἶναι ὁρατὸν ἐκτὸς τῆς θαλάσσης. — Οἱ πέντε ἐπιβάται. — Ἐκεῖνο τὸ ὅποιον συμβαίνει εἰς τὴν σκαφίδα. — Μία καταρτία εἰς τον ὀρίζοντα. — Ἡ λύσις τοῦ δράματος.

— Ἀνοψύμεθα;
— Ὅχι! Ἐξ ἐναντίας, κατερχόμεθα!
— Χειρότερον τούτου, κύριε Κύριε! Πίπτομεν!

— Πρὸς Θεοῦ! ρίψατε ἔρμα!

— Ἴδου ὁ τελευταῖος σάκκος κενωθείς!

— Δνεγίρεται τὸ ἀερόστατον;

— Ὅχι.

— Ἀκούω μυκηθμὸν τινα ὅμοιον μετὸν τῶν κυμάτων!

— Ἡ θάλασσα εὐρίσκεται ὑπὸ τὴν σκαφίδα!

— Δὲν πρέπει νὰ εὐρίσκεται πλέον τῶν πεντακοσίων ποδῶν ἀφ' ἡμῶν!

Τότε μία φωνὴ ἰσχυρὰ διέσχισε τὸν ἀέρα καὶ οἱ λόγοι οὗτοι ἠκούσθησαν.

« Ἐξω πᾶν ὅ,τι βαρύνει!.. ὄλα! καὶ εἰς τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ! »

Τοιοῦτοι ἦσαν οἱ λόγοι οἱ ὅποιοι ἀντήχουν εἰς τὸν ἀέρα, ὑπεράνω τῆς ἐρήμου ἐκείνης τῶν ὑδάτων τοῦ Εἰρηνικοῦ ὠκεανοῦ, κατὰ τὴν τετάρτην ὥραν τῆς ἑσπέρας, τὴν εικοστὴν τρίτην ἡμέραν τοῦ μηνὸς Μαρτίου 1865.

Οὐδεὶς βεβαίως ἐλησμόνησε τὴν τρομερὰν θύελλαν τοῦ βορειοανατολικοῦ ἀέμου ἣτις ἐπῆλθεν εἰς τὸ μέσον τῆς ἡμετέρας ἐκείνου τοῦ ἔτους, καὶ κατὰ τὴν ὁποίαν τὸ θαρόμετρον κατήλθεν εἰς ἐπτακόσια δέκα χιλιοστόμετρα. Αὕτη ὑπῆρξε μία ἀδιάκοπος καταγίγ, ἣτις διήρκεσεν ἀπὸ τὰς 18 ἕως τὰς 26 Μαρτίου. Αἱ καταστροφαὶ τὰς ὁποίας ἐπέφερον ὑπῆρξαν μέγισται εἰς τὴν Ἀμερικὴν, Εὐρώπην καὶ Ἀσίαν, εἰς μίαν ζώνην πλάτους χιλίων ὀκτακοσίων μιλίων, ἡ ὅποια διήρχετο πλαγίως εἰς τὸν ἰσημερινόν, ἀπὸ τὴν τριακοστὴν πέμπτην ὄρειον παράλληλον μέχρι τῆς τεσσαρακοστῆς νοτίου παράλληλου. Πόλλες ἀνατραπεῖσαι, δάση ἐκρίζωθέντα, παραλαίαι καταστραφεῖσαι ὑπὸ τῶν κολοσσαίων ὡς ὄρη κυμάτων ἄτινα κατεκρημνίζοντο μετὰ μεγίστης σφοδρότητος, πλοῖα ριφθέντα εἰς τὴν ξηρὰν, τὰ ὅποια οἱ κατάλογοι τοῦ Bureau Veritas ἠριθμησαν καθ' ἑκατοντάδας, γαῖα ὀλόκληροι ἰσοπεδωθείσαι ὑπὸ τῶν σιφῶνων οἴτινες κατεσύντριβον πᾶν τὸ προστυχόν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ των, πολλαὶ χιλιάδες ἀνθρώπων ἐφονεύθησαν, σφενδονισθέντες ἐπὶ τῆς ξηρᾶς ἢ καταποντισθέντες εἰς τὴν θάλασσαν. Τοιαῦτα ὑπῆρξαν αἱ ἐνδείξεις τῆς μαζίας τῆς, τὰς ὁποίας ἀφῆκε κατόπιν τῆς ἡ τρομερᾶ

αὕτη καταγίγ. Ὑπερέβαινε εἰς τὰς δυστυχίας ἐκείνας αἰτίνες κατέστρεφαν τόσον τρομερῶς τὴν Ἀθάνην καὶ τὴν Γουαδελούπαν, ἢ μία τὴν 25 ὀκτωβρίου καὶ ἡ ἕτερα τὴν 26 ἰουλίου 1825.

Πλὴν, κατὰ τὴν ἰδίαν στιγμὴν κατὰ τὴν ὁποίαν τόσαι καταστροφαὶ ἐγένοντο ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἐπὶ τῆς θαλάσσης, ἐν δράμα ὅχι ὀλιγώτερον συγκινητικόν, ἐπαριστάνετο μετὰ ξυ τῶν ἀναστατωμένων ἀέρων.

Πραγματικῶς, ἐν ἀερόστατον φερόμενον ὡς μία σφαῖρα εἰς τὴν κορυφὴν ἑνὸς στροβίλου, καὶ παραλειφθὲν εἰς τὴν κυκλοφορικὴν κίνησιν τῆς στήλης ταύτης τοῦ ἀέρος, διέτρεχε τὸ διάστημα μετὰ μίαν ταχύτητα ὀδοῦκοντα μιλίων τὴν ὥραν, σφροφόμενον περὶ ἑαυτὸ ὡς νὰ εἴχε συλληφθῆ ὑπὸ τινος ἀερικῆς δυνάμει.

Ὑποκάτωθεν τοῦ κατωτέρου ἐξαρτήματος τοῦ ἀερόστατου τούτου, ἐταλαυνετο μία σκαφίς, ἣτις περιεῖχε πέντε ἀεροναῦτας, μέλις ὀρατοὺς ἐν τῷ μέσῳ τῶν πυκνῶν ἐκείνων ἀτμῶν, ἀναμεμιγμένον μετὰ ψεκᾶδας ὕδατος, οἱ ὅποιοι ἐφθονον μέχρι τῆς ἐπιφανείας τοῦ Ὄκεανου.

Πόθεν ἤρχετο αὐτὸ τὸ ἀερόστατον, ἀληθὲς παίγιον τῆς φοβερᾶς τρικυμίας;

Ἐκ ποίου μέρους τοῦ κόσμου ἐσφενδονίσθη; Δὲν ἠδυνήθη προφανῶς ν' ἀναχωρήσῃ ἐν καιρῷ τῆς καταγίγδος. Ἄλλως τε, ἡ θύελλα διήρκει ἤδη ἀπὸ πέντε ἡμέρας, καὶ τὰ πρῶτα αὐτῆς συμπτώματα ἦσαν προφανῆ τὴν 18. Ἦτο λοιπὸν βᾶσιμον νὰ νομίζωσιν ὅτι τὸ ἀερόστατον τούτο ἤρχετο μακρόθεν, διότι δὲν ἦτο δυνατόν νὰ διέρχεται ὀλιγώτερον τῶν δύο χιλιάδων μιλίων εἰς εἰκοσιτέσσαρας ὥρας.

Εἰς πᾶσαν περίστασιν, οἱ ἐπιβάται δὲν ἠδυνήθησαν νὰ ἔχωσιν οὐδὲν μέσον ὅπως ὑπολογίσωσιν τὴν ὁδὸν ἣν διέτρεξαν ἀπὸ τῆς ἀναχωρήσεως των διότι δὲν ὑπῆρχεν οὐδὲν σημεῖον εὐθυγραμμίας. Τὸ περιεργότερον ὅμως ἦτο ὅτι παραφερόμενοι ἐν τῷ μέσῳ τῶν σφροδότητων τῆς τρικυμίας, δὲν τὰς ὑπέφερον. Ἐκινούοντο, περιστρέφοντο, χωρὶς νὰ αἰσθάνωνται οὐδὲν ἐκ ταύτης τῆς περιστροφῆς, οὐτε ἐκ τῆς μεταθέσεως των πρὸς ὀρίζοντιον

διεύθυνσιν. Οἱ ὀφθαλμοὶ των δὲν ἠδύναντο νὰ διαπεράσωσι τὴν πυκνὴν ομίχλην ἣτις ἐσσωρεῖτο ὑπὸ τὴν σκαφίδα. Πέριξ των, τὸ πᾶν ἦτο ἀχνύς. Τοσαῦτα δὲ ἦτο ἡ πυκνότης τῶν νεφῶν, ὡστε δὲν ἠδύνατο νὰ διακρίνη τις ἀν' ἦτο ἡμέρα ἢ νύξ. Οὐδεμία ἀκτίς φωτὸς, οὐδεὶς θόρυθος κατακρημένων γαιῶν, οὐδεὶς μυκηθμὸς τῶν κυμάτων τοῦ ὠκεανοῦ δὲν ἠδυνήθη νὰ φθάσῃ μέχρις αὐτῶν, εἰς τὸ σκοτεινὸν ἐκεῖνο χάος, ἐν ὅσῳ ἐκρατοῦντο εἰς τὰς ὑψηλὰς ζώνας. Ἡ ταχέια των κατάβασις ἠδυνήθη μόνον νὰ τοὺς κάμῃ νὰ γνωρίσωσιν τοὺς κινδύνους τοὺς ὁποίους διέτρεχον ὑπεράνω τῶν κυμάτων.

Ἐν τοσοῦτῳ, τὸ ἀερόστατον, ἐλαφρῶθεν ἀπὸ τὰ βαρύνοντα αὐτὸ ἀντικείμενα, καθὼς ὄπλα, πολεμοφόδια, τροφὰς, ἀνυψῶθη εἰς τὰ ἀνώτερα στρώματα τῆς ἀτμοσφαιρας, εἰς ὕψος τεσσαρῶν χιλιάδων πεντακοσίων ποδῶν. Οἱ ἐπιβάται, ἀφοῦ παρετήρησαν ὅτι ἡ θάλασσα εὐρίσκετο ὑπὸ τὴν σκαφίδα, καὶ εὐρίσκοντες τοὺς κινδύνους ὀλιγώτερον τρομεροὺς ἐπάνω παρὰ κάτω, δὲν ἐδίστασαν νὰ ρίψωσιν ἔξω ὄλα τὰ ἀντικείμενα καὶ αὐτὰ ἔτι τὰ πλέον χρησιμώτερα, ζήτοῦντες μόνον νὰ μὴ ἀπολέσωσιν οὐδὲν ἐκ τοῦ ρευστοῦ ἐκείνου, ἐκ τῆς ψυχῆς αὐτως εἰπεῖν τῆς μηχανῆς των, ἣτις τοὺς ἐκράτει ὑπεράνω τῆς ἀδύστου.

Ἡ νύξ διῆλθεν ἐν τῷ μέσῳ ἀνησυχίῶν αἰτίνες θὰ ἦσαν θανάσιμοι διὰ ψυχᾶς ὀλιγώτερον ἐνεργητικᾶς. Εἴτα ἡ ἡμέρα ἀνεφάνη, καὶ, μ' αὐτὴν, ἡ θύελλα ἐφάνη ὅτι ἤρχετο νὰ ἐλαττωταί. Ἀπὸ τῆς ἀρχῆς ταύτης τῆς ἡμέρας 24 Μαρτίου ὑπῆρξαν μερικὰ συμπτώματα καταπραΰσεως. Εἰς τὴν αὐγὴν, τὰ νέφη πλέον φλυκταινοειδῆ ἦσαν ἀνυψωμένα εἰς τὰ ὕψη τοῦ οὐρανοῦ. Εἰς μερικὰς ὥρας, ὁ σίφων ἠνεώγη καὶ διελύθη. Ὁ ἀνεμος, ἐκ τῆς σφοδρότητος τῆς καταγίγδος, μετετράπη εἰς ἀμεγάλην δρόσον, δηλαδή ὅτι ἡ ταχύτης τῆς μετακινήσεως τῶν ἀτμοσφαιρικῶν στρωμάτων ἠλαττώθη κατὰ τὸ ἦμισυ. Ἦτο ἀκόμη ἐκεῖνο τὸ ὅποιον οἱ ναυτικοὶ ὀνομάζουσι «μία αὔρα διὰ τρία ἰστία», ἀλλ' οὐχ ἦττον ἡ βελτίωσις εἰς τὴν σύγχυσιν τῶν στοιχείων δὲν ἦτο ὀλιγώτερον καταφανής.

Κατὰ τὴν ἐνδεκάτην ὥραν, τὸ κατώτερον μέρος τοῦ ἀέρος ἐκαθαρίσθη ἐπαισθητῶς. Ἡ ἀτμοσφαῖρα ἐπαρουσίαζε τὴν ὑγρὰν ἐκείνην διαύγειαν τὴν ὁποίαν βλέπει τις, ἢ μάλλον αἰσθάνεται μετὰ τὴν διάβασιν μεγάλων μετεώρων. Ἐνόμιζε τις ὅτι ἡ θύελλα δὲν ἐπροχώρησε μακρύτερον πρὸς δυσμάς. Ἐφαινετο ὅτι διελύθη αὐτὴ καθ' ἑαυτήν. Ἰσως μετεσηματίσθη εἰς ἠλεκτρικὰς δὲθνας, μετὰ τὴν διαλυσιν τοῦ σίφωνος, ὅπως συμβαίνει τούτου κάποτε εἰς τοὺς τυφῶνας τοῦ Ἰνδικοῦ ὠκεανοῦ.

Κατὰ τὴν ὥραν ὅμως ταύτην, ἡδύνατο νὰ διαβεβαιώσῃ τις ἐκ νέου, ὅτι τὸ ἀερόστατον κατήρχετο βραδέως ὑπὸ μιᾶς συνεχοῦς κινήσεως, πρὸς τὰ κατωτέρω στρώματα τοῦ ἀέρος. Ἐφαινετο μάλιστα ὅτι ἐκενοῦτο ὀλίγον κατ' ὀλίγον, καὶ ὅτι τὸ περικάλυμμα τοῦ ἐμψύωνετο τανυόμενον, μεταβαλλόμενον ἐκ τοῦ σφαιρικοῦ σχήματος εἰς σχῆμα ὠοειδές.

Περὶ τὴν μεσημβρίαν, τὸ ἀερόστατον δὲν αἰωρεῖτο πλέον εἰμὴ εἰς ὕψος δύο χιλιάδων ποδῶν ὑπεράνω τῆς θαλάσσης. Εἶχε χωρητικότητα πεντήκοντα χιλιάδων κυβικῶν ποδῶν (1), καὶ, χάρις εἰς τὴν ἕκτασιν ταύτην τῆς χωρητικότητος, ἡδυνήθη προφανῶς νὰ κρατηθῆ διὰ πολὺν καιρὸν εἰς τὸν ἀέρα, ἢ ἀναβαίνειν εἰς τὰ μεγάλα ὕψη, ἢ διευθυνώμενον ὀριζοντεῖως.

Κατὰ τὴν στιγμήν ταύτην, οἱ ἐπιβάται ἐρριψαν τὰ τελευταῖα ἀντικείμενα τὰ ὁποῖα ἐθάβονον εἰσέτι τὴν σκαφίδα, τὰς ὀλίγας τροφὰς τὰς ὁποίας εἶχον διατηρήσει, ὅλα, καὶ αὐτὰ ἔτι τὰ λεπτὰ σκεύη ἅτινα ἐκόσμων τὰ θυλάκιά των, καὶ ὁ εἰς ἐξ αὐτῶν, ἀνυψωθείς μέχρι τοῦ κύκλου εἰς τὸν ὁποῖον ἐσυνάζοντο ὅλα τὰ σχοινία τοῦ δικτιωτοῦ, ἐζήτησε νὰ δέσῃ ἰσχυρῶς τὴν κάτω ἄκρην τοῦ ἀερόστατου.

Ἦτο φανερόν ὅτι οἱ ἐπιβάται δὲν ἡδύνατο πλέον νὰ κρατήσωσιν τὴν σφαῖραν εἰς τὰς ἀνω ζώνας, καὶ ὅτι τοῖς ἔλειπε τὸ ὑδρογόνον!

(1) Ὁ; ἔγγιστα 1700 κυβικῶν μέτρων.

Ἦσαν λοιπὸν ἀπολεσμένοι!

Καὶ τῶντι, δὲν εὐρίσκετο οὐδεμία ἡπειρος, οὐδὲ μάλιστα μία νῆσος, ἢ ὁποία νὰ ἐκτείνεται ὑποκάτωθεν αὐτῶν. Τὸ διάστημα δὲν ἐπαρουσίαζεν οὐδεμίαν γωνίαν γῆς, οὐδεμίαν στερεὰν ἐπιφάνειαν ἐπὶ τῆς ὁποίας νὰ δύναιτο ὅπως ἐμπηχθῆ ἢ ἀγκυραῖ των. Δὲν ἦτο ἄλλο παρὰ ἡ εὐρεία θάλασσα, τῆς ὁποίας τὰ κύματα συνεκρούοντο εἰσέτι μετ' ἀσύγκριτον σφοδρότητα. Ἦτο ὁ ὠκεανὸς χωρὶς ὅρια ὁρατὰ, μάλιστα δι' ἐκείνους οἵτινες τὸν ἐθεώρουν ἀπὸ ὑψηλὰ καὶ τῶν ὁποίων τὰ βλέμματα ἐξετείνοντο τότε εἰς μίαν ἀπόστασιν τεσσαράκοντα μιλίων! Αὕτη ἦτο ἡ ὑγρὰ ἐκείνη πεδιάς, κτυπηθεῖσα καὶ μαστιγωθείσα ὑπὸ τῆς καταιγίδος, ἧτις θὰ τοὺς ἐφαινετο ὁμοιάζουσα ὡς μία ἱππασία τῶν μανιωδῶν κυμάτων, ἐπὶ τῶν ὁποίων ὡς νὰ ἦτο ἐρριμμένον ἓν μέγα συμπλέγμα λευκῶν ἀκρωρείῶν! Οὐδεμία γῆ, οὐδὲν πλοῖον δὲν ἐφαινετο!

Ἐπρεπε λοιπὸν, μετὰ πᾶσαν θυσίαν, νὰ κωλύσωσιν τὴν πρὸς τὰ κάτω κινήσιν, ὅπως ἐμποδίσωσιν τὸ ἀερόστατον ἀπὸ τοῦ νὰ καταβιθῶσθαι ἐν τῷ μέσῳ τῶν κυμάτων. Καὶ ἦτο ἐναργέστατον ὅτι εἰς τὴν κατεπίγουσαν ταύτην ἐργασίαν ἐνησχολοῦντο οἱ ἐπιβάται τῆς σκαφίδος. Ἀλλ' ὅμως, ἐναντίον ὅλων τῶν προσπαθειῶν των, τὸ ἀερόστατον κατήρχετο πάντοτε, ἐνῶ κατὰ τὴν ἰδίαν στιγμήν μετετοπίζετο μετὰ μίαν ἕκτακτον ταχύτητα, ἀκολουθοῦν τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἀνέμου, δηλαδὴ ἐκ τοῦ βορειοανατολικοῦ μέρους πρὸς τὸ νοτιοδυτικόν.

Θέσις τρομερὰ, αὕτη τῶν δυστυχῶν! Δὲν ἦσαν πλέον προφανῶς κύριοι τοῦ ἀερόστατου. Αἱ ἀπόπειραὶ των δὲν ἡδύνατο νὰ περατωθῶσιν. Τὸ περικάλυμμα τῆς σφαίρας ἐσμικρύνετο ἐπὶ μάλλον καὶ μάλλον. Τὸ ρευστὸν ἐζήρχετο χωρὶς νὰ ἦναι ποσῶς δυνατὸν νὰ τὸ κρατήσωσιν. Ἡ κατάβασις ἐπεταχύνετο ὀρατῶς, καὶ μίαν ὥραν μετὰ τὴν μεσημβρίαν ἡ σκαφὶς δὲν ἐκρέματο πλέον τῶν ἐξακοσίων ποδῶν ὑπεράνω τοῦ ὠκεανοῦ.

Καὶ τῶντι ἦτο ἀδύνατον νὰ ἐμποδίσωσιν τὴν ἐξοδὸν τοῦ ὑδρογόνου, τὸ ὁποῖον ἐζήρ-

χετο ἐλευθέρως ὑπὸ μιᾶς σιγισμάδος τοῦ περικαλύμματος τοῦ ἀερόστατου.

Ἐλαφρύνοντες τὴν σκαφίδα ἐξ ὅλων τῶν ἀντικειμένων τὰ ὅποια περιείχε, οἱ ἐπιβάται ἡδυνήθησαν νὰ ἐπιμηκύνωσιν, ἐπὶ μερικὰς εἰσέτι ὥρας, τὴν διατήρησιν των εἰς τὸν ἀέρα. Ἀλλ' ὅμως ἡ ἀναπνευστικὸς καταστροφή των δὲν ἡδύνατο εἰμὴ νὰ βραδύνῃ καὶ ἐὰν καμμία ξηρὰ δὲν ἐπαρουσίαζετο πρὶν τῆς νυκτός, ἐπιβάται, σκαφὶς καὶ ἀερόστατον ἤθελον ὀριστικῶς καταποντισθῆ ἐντὸς τῶν κυμάτων.

Τὸ μόνον τέχνασμα τὸ ὁποῖον ἡδύνατο νὰ πράξωσιν εἰσέτι ἐτελείσθη κατὰ τὴν στιγμήν ταύτην. Οἱ ἐπιβάται τοῦ ἀερόστατου ἦσαν προδήλως ἀνθρώποι ἐνεργητικοί, καὶ οἱ ὁποῖοι ἐγνώριζον νὰ βλέπωσιν τὸν θάνατον κατὰ πρόσωπον. Δὲν ἡδύνατο ν' ἀκούσῃ τις οὔτε ἓνα ψιθυρισμὸν ἐκφεύγοντα τῶν χηλιῶν των. Ἦσαν ἀποφασισμένοι εἰς τὸ νὰ ἀντιπαλαίωσιν μέχρι τῆς τελευταίας των στιγμῆς, εἰς τὸ νὰ πράξωσιν τὸ πᾶν διὰ νὰ βραδύνωσιν τὴν πτώσιν των. Ἡ σκαφὶς δὲν ἦτο εἰμὴ ἐν εἶδος κιβωτίου πεπλεγμένου διὰ ραβδίων ἰτέας, ἀνικάνου εἰς τὸν πλοῦν, καὶ δὲν ὑπῆρχε καμμία πιθανότης νὰ κρατηθῆ ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης, ἐὰν ἐπιπτεν εἰς αὐτήν.

Κατὰ τὰς δύο ὥρας, τὸ ἀερόστατον ἦτο μόλις τετρακοσίους πόδας ὑπεράνω τῶν κυμάτων.

Τὴν στιγμήν ταύτην, μία φωνὴ ἀρρενωπῆ — ἡ φωνὴ ἑνὸς ἀνθρώπου τοῦ ὁποίου ἢ καρδία ἦτο ἀπρόσιτος εἰς τὸν τρόμον ἡκούσθη. Εἰς τὴν φωνὴν ταύτην ἀνταπεκρίθησκον ἔτεραι ὄχι ὀλιγώτερον ἐνεργητικά.

— Τὸ πᾶν ἐρρίφθη;

— Ὁχι! Εὐρίσκονται εἰσέτι δέκα χιλιάδες φράγμων εἰς χρυσόν.

Εἰς σάκκος βαρύνων ἔπεσε παρευθὺς εἰς τὴν θάλασσαν.

— Τὸ ἀερόστατον ἀνεγείρεται;

— Ὀλίγον, ὅμως δὲν θὰ ἀργήσῃ νὰ ἐπαναπέσῃ!

— Τί μένει νὰ ριφθῆ ἐξω;

— Οὐδέν!

— Πῶς! . . . Ἡ σκαφὶς!

— Ἀς κρεμασθῶμεν ἐκ τοῦ δικτιωτοῦ! καὶ εἰς τὴν θάλασσαν τὴν σκαφίδα!»

Τούτο ἦτο τέλος τὸ μόνον καὶ τελευταῖον μέσον διὰ νὰ ἐλαφρύνωσιν τὸ ἀερόστατον. Τὰ σχοινία τὰ ὁποῖα συνέδεον τὴν σκαφίδα μετὰ τοῦ κύκλου ἐκόπησαν, καὶ τὸ ἀερόστατον, μετὰ τὴν πτώσιν τῆς, ἀνήλθεν ὑπὲρ τοὺς δύο χιλιάδας πόδας.

Οἱ πέντε ἐπιβάται ἦσαν ἀνυψωμένοι ἐντὸς τῶν σχοινίων, ὑπεράνω τοῦ κύκλου, καὶ ἐκρατοῦντο ἐπὶ τοῦ δικτιωτοῦ, παρατηροῦντες τὴν ἀβυσσον.

Γινώσκει τις μετὰ ποῖαν στατιστικὴν δύναμιν εἶναι πεπρκεισμένα τὰ ἀερόστατα. Ἀρκεῖ νὰ ρίψῃς τὸ πλέον ἐλαφρὸν ἀντικείμενον διὰ νὰ προκαλέσῃς μίαν μετάθεσιν πρὸς τὰ ἄνω. Ἡ ἀερόστατικὴ μηχανὴ, ἐπιπλεύουσα εἰς τὸν ἀέρα, προσφέρεται ὡς μίᾳ τρυτάνῃ μαθηματικῆς ἀκρβείας. Δύναται λοιπὸν νὰ ἐννοήσῃ τις ὅτι ἀπαλλαττόμενον ἐξ ἑνὸς βάρους σχετικῶς μεγαλειτέρου, ἢ μετάθεσις τοῦ θά ἦναι σπουδαία καὶ αἰφνῆδης. Ὅπερ καὶ συνέβη εἰς ταύτην τὴν περίστασιν.

Ἀλλ' ὅμως, ἀφοῦ μίαν στιγμήν ἰσοσταθμίσθη εἰς τὰς ἀνω ζώνας, τὸ ἀερόστατον ἤρχισε νὰ κατέρχεται ἐκ νέου. Τὸ ὑδρογόνον ἐζήρχετο ἐκ τοῦ ρήγματος, τὸ ὁποῖον ἦτο ἀδύνατον νὰ ἐπισκευάσωσιν.

Οἱ ἐπιβάται ἔπραξαν πᾶν ὅ,τι ἡδύνατο νὰ πράξωσιν. Καμμία ἀνθρώπινη δύναμις δὲν ἡδύνατο νὰ τοὺς σώσῃ εἰς τὸ ἐξῆς. Δὲν εἶχον πλέον νὰ ἐλπίζωσιν εἰμὴ εἰς τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ.

Κατὰ τὴν τετάρτην ὥραν, τὸ ἀερόστατον δὲν ἦτο πλέον τῶν πεντακοσίων ποδῶν ὑπεράνω τῆς ἐπιφανείας τῶν ὑδάτων.

Μία ἠχηρὰ ὑλακὴ ἡκούσθη. Εἰς κύων εὐρίσκετο μετὰ τῶν ἐπιβᾶτων καὶ ἐκρατεῖτο ἀνηρητημένος πλησίον τοῦ κυρίου του εἰς τὰ σχοινία τοῦ δικτιωτοῦ.

«Ὁ Τὸπ θὰ εἶδε τίποτε!» ἀνεφώνησεν εἰς τῶν ἐπιβᾶτων.

Εἶτα, παρευθὺς, μία φωνὴ ἰσχυρὰ ἡκούσθη. «Γῆ! γῆ!»

Τὸ ἀερόστατον, τὸ ὁποῖον ὁ ἄνεμος δὲν

ἔπαυεν ἀπὸ τοῦ νὰ διευθύνῃ νοτιοδυτικῶς, εἶχεν, ἀπὸ τῆς πρῶιας διέλθει ἐν ἀπόστημα ἀρκετὸν, τὸ ὅποιον ὑπελογίζετο εἰς ἑκατοντάδας μιλίων, καὶ μία γῆ ἀρκετὰ ὑψηλὴ ἐπαρουσιάζετο, τέλος, πρὸς ἐκείνην τὴν διεύθυνσιν.

Ἄλλ' αὕτη ἡ γῆ εὐρίσκειτο εἰσέτι εἰς τριάκοντα μιλίων ἀπόστασιν ὑπὸ τὸν ἀέρα. Δὲν ἐχρειάζετο ὀλιγώτερον μίᾳ ὥσ εἰς διὰ τὴν φθάσασιν, καὶ ἀκόμη μὲ τὴν συμφωνίαν τοῦ νὰ παρεκκλίνωσιν. Μία ὥρα! Ἄρα γε τὸ ἀερόστατον δὲν ἤθελε κενωθῆ πρότερον ἐκ τοῦ ὄσου εἶχε ρευστοῦ;

Γοιαυτὴ ἦτο ἡ τρομερὰ ἐρώτησις! Οἱ ἐπιβάται ἐβλεπον εὐκρινῶς τὸ στερεὸν ἐκεῖνο σημεῖον, εἰς τὸ ὅποιον ἔπρεπε νὰ φθάσασιν μὲ πᾶσαν θυσίαν. Δὲν ἐγνώριζον ἀν ἦτο ἡπειρος ἢ νῆσος, διότι μόλις καὶ μετὰ δυσκολίας ἐγνώριζον εἰς ποῖον μέρος τοῦ κόσμου ἡ θύελλα τοὺς εἶχε παρασύρει! Ἄλλ' αὕτη ἡ γῆ κατακρημένη ἢ ἀκατοίκητος, φιλόζενος ἢ ὄχι, ἔπρεπε νὰ φθάσασιν ἐκεῖ!

Τέλος κατὰ τὴν τετάρτην ὥραν, ἦτο προφανές ὅτι τὸ ἀερόστατον δὲν ἠδύνατο πλέον νὰ κρατηθῆ. Ἐπέφαιεν τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης. Ἦδη αἱ κορυφαὶ τῶν πελωρίων κυμάτων ἤγγιζον πολλάκις τὴν αἴραν τοῦ δικτυωτοῦ, ἐπιβαρύνοντες αὐτὸ ἔτι μᾶλλον, καὶ τὸ ἀερόστατον δὲν ἠγεῖρετο πλέον εἰμὴ κατὰ τὸ ἥμισυ, ὡς ἐν πτηνὸν πληγωμένον εἰς τὰς πτέρυγὰς του.

Ἡμίσειαν ὥραν μετὰ ταῦτα, ἡ γῆ δὲν ἀπεῖχεν εἰμὴ ἐν μίλλιον, ἀλλὰ τὸ ἀερόστατον, ἐξαντληθὲν, χαλαρωθὲν, χανυθὲν, ταυθὲν, ρυτιδωθὲν εἰς μεγάλας πτυχὰς, δὲν διέσωζε πλέον ὑδρογόμον εἰμὴ εἰς τὸ ἀνώτατον μέρος αὐτοῦ. Οἱ ἐπιβάται προσκεκολλημένοι ἐπὶ τοῦ δικτυωτοῦ, ἐβάρυνον εἰσέτι πολὺ δι' αὐτὸ, καὶ ἐν τῷ ἅμα, κατὰ τὸ ἥμισυ βυθισμένοι εἰς τὴν θάλασσαν, ἐδάρησαν ὑπὸ τῶν μανιῶν κυμάτων. Τότε τὸ περιβάλλωμα τοῦ ἀερόστατου ἐσχηματίσθη εἰς θυλάκιον, καὶ ὁ ἀνεμος εἰσδύσας, τὸ ὤθησεν ὡς ἐν πλοῖον οὐριοδρομοῦν. Ἴσως ἤθελε προσπελάσει τοιοῦτοτρόπως εἰς τὴν ξηρὰν!

Πλὴν, ὅτε μόλις ἀπεῖχε δύο ὀργυίας, κραυ-

γαὶ τρομεραὶ, ἐξελλόντες συγχρόνως ἐκ τῶν σάρων στηθῶν, ἀντήχησαν. Τὸ ἀερόστατον, τὸ ὅποιον ἐφαίνετο ὅτι πλέον δὲν ἠδύνατο νὰ ἐγερθῆ, ἤρχετο νὰ ἐπαναλάβῃ ἐν ἀπροσδόκητον πῆδημα, ἀπὸ ἐκτυπήθη ὑπὸ φοβεροῦ κύματος τῆς θαλάσσης. Ὡς νὰ εἶχεν ἐλαφρωθῆ αἰφνιδίως ἀπὸ ἓν νέον μέρος τοῦ βάρους του, ἀνυψθῆ εἰς ὕψος χιλίων πεντακοσίων ποδῶν, καὶ ἐκεῖ ἀπῆντησεν ἐν εἴδος κινήσεως τοῦ ἀνέμου, τὸ ὅποιον, ἀντὶ νὰ τὸ φέρῃ κατ' εὐθείαν εἰς τὴν ξηρὰν, τὸ ἔκαμε ν' ἀκολουθῆσῃ μίαν διεύθυνσιν σχεδὸν παράλληλον τῆλος, δύο λεπτὰ βραδύτερον, ἐπληθαίχε πλαγίως, καὶ ἐπανεπιπτεν ὀριστικῶς ἐπὶ τῆς ἄμμου τῆς παραλίας, ἐκτὸς τῆς φορᾶς τῶν κυμάτων.

Οἱ ἐπιβάται, βοηθούμενοι ἀμοιβαίως ἐκατόρθωσαν ν' ἀπαλλαγθῶσιν ἐκ τῶν βρόχων τοῦ δικτυωτοῦ. Τὸ ἀερόστατον, ἀφῆθεν ἐκ τοῦ θάρους των, ἐλήφθη πάλιν ἐκ τοῦ ἀνέμου, καὶ ὡς ἐν πληγωθὲν πτηνὸν τὸ ὅποιον εὐρίσκει μίαν στιγμὴν ζωῆς, ἐχάθη εἰς τὸν ὀρίζοντα.

Ἡ σκαφὶς περιεῖχε πέντε ἐπιβάτας καὶ ἓνα κύμα, καὶ τὸ ἀερόστατον δὲν ἔρριπτεν εἰμὴ τέσσαρας εἰς τὴν παραλίαν.

Ὁ λείπων ἐπιβάτης εἶχε προφανῶς παρασυρθῆ ἐκ τοῦ κύματος τῆς θαλάσσης τὸ ὅποιον εἶχε κτυπήσει πρὸ ὀλίγου τὸ δικτυωτόν, καὶ τοῦτο ἦτο ἐκεῖνο τὸ ὅποιον ἐσυγχώρησεν εἰς τὸ ἀερόστατον, ἐλαφρωθὲν, ν' ἀνυψθῆ ἐκ νέου μίαν τελευταίαν φορὰν, καὶ μετὰ μερικὰς στιγμὰς ἔπειτα, νὰ ἐγγίῃ εἰς τὴν ξηρὰν.

Μόλις αἱ τέσσαρες ναυαγοὶ (δύναται τις νὰ τοῖς δώσῃ τοιοῦτον ὄνομα) ἐπάτησαν εἰς τὸ ἔδαφος, καὶ ὅλοι, τὸν ἀπόντα συλλογιζόμενοι, ἀνέκραζαν·

α Ἴσως προσπαθεῖ νὰ πλησιάσῃ εἰς τὴν ὄχθην κολυμβῶν! Ἄς τὸν σώσωμεν! Ἄς τὸν σώσωμεν!

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β.

*Ἐν ἐπεισόδιον τοῦ πολέμου τοῦ Ἀποχωρισμοῦ. — Ὁ μηχανικὸς Κύρος

Σμιθ — Γεδέκ Σοίχκετ — Ὁ αἰθίοψ Νάβ — Ὁ ναύτης Πάγκροφ — Ὁ νεανίας Χάρμπερτ — Μία ἀπροσδόκητος πρότασις — Συνεντευξις κατὰ τὴν δεκάτην ὥραν τῆς ἐσπέρας — Ἀναχώρησις ἐν καιρῷ τῆς τρικυμίας.

Οὔτοι δὲν ἦταν οὔτε ἀεροναῦται ἐξ ἐπαγγέλματος οὔτε ζηλωταὶ ἀερίων ἐκδρομῶν τοὺς ὁποίους ἡ θύελλα εἶχε ρίψει ἐπὶ τῆς παραλίας ταύτης. Ἦσαν αἰχμαλωτοὶ τοῦ πολέμου τῶν ὁποίων ἡ τόλμη τοὺς εἶχεν ὠθήσει νὰ φύγωσι εἰς ἐκτάκτους περιστάσεις. Ἐκατοντάκις εἰρέθησαν εἰς κίνδυνον τοῦ νὰ ἀπολεσθῶσιν. Ἐκατοντάκις τὸ διασχισθὲν ἀερόστατόν των ἠπέσει νὰ τοὺς κατακρημνίσῃ εἰς τὴν ἄβυσσον! Ἄλλ' ὁ οὐρανὸς τοὺς διεφύλαττε δι' ἓν παράδοξον πεπρωμένου, καὶ τὴν 20 Μαρτίου ἀπὸ ἐγκατέλιπον τὴν Ριχμόνδην πολιορκουμένην ὑπὸ τῶν σταυρωμάτων τοῦ Ὀδυσσεὺς Γράντ εὐρίσνοντο εἰς ἑπτὰ χιλιάδας μιλίων ἀπόστασιν ἐξ ἐκείνης τῆς πρωτευούσης τῆς Βιργινίας τῆς πρωτίστης ὀχυρᾶς θέσεως τῶν νοτίων ἀμερικανῶν ἐν καιρῷ τοῦ τρομεροῦ πολέμου τοῦ ἀποχωρισμοῦ. Τὸ ἀερίον ταξιδεῖδιόν των διήρκεσε πέντε ἡμέρας. Ἰδοὺ ἄλλως τε ἐντὸς ποίων περιέργων περιστάτικῶν ἔλαβε χώραν ἡ δραπέτευσις τῶν αἰχμαλώτων—δραπέτευσις ἡ ὁποία ἔμελλε νὰ λήξῃ εἰς τὴν καταστροφὴν τὴν ὁποίαν γνωρίζομεν.

Κατ' ἐκεῖνο τὸ ἴδιον ἔτος, εἰς τὸν μῆνα φεβρουάριον 1865, εἰς ἐν ἐκ τῶν στρατηγμάτων τὸ ὅποιον ἰδοκίμασε, πλὴν ἀναφελῶς, ὁ στρατηγὸς Γράντ διὰ νὰ κυριεύσῃ τὴν Ριχμόνδην, πλείστοι ἐκ τῶν ἀξιωματικῶν του ἔπεσον εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ ἐχθροῦ καὶ ἀπήχθησαν ἐνδον τῆς πόλεως, εἰς ἐκ τῶν πλέον διακεκριμένων ὅσοι συνελήφθησαν, ἀνῆκεν εἰς τὸ ὁμοσπονδιακὸν ἐπιτελεῖον καὶ ὀνομαζέτο Κύρος Σμιθ.

Ὁ Κύρος Σμιθ, καταγόμενος ἐκ τῆς Μασσαχουσέτης, ἦτο εἰς μηχανικὸς, εἰς σοφὸς πρῶτης τάξεως, εἰς τὸν ὅποιον ἡ κυβερνήσις τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν εἶχε ἐμπιστευθῆ,

ἐν καιρῷ τοῦ πολέμου, τὴν διεύθυνσιν τῶν σιδηροδρόμων, τῶν ὁποίων τόσων σημαντικὴ ὑπῆρξε ἡ στρατηγικὴ ὠφέλεια, ἀληθῆς ἀμερικανὸς τοῦ Βορρᾶ, ἰσχυρὸς ὀστειώδης, ξηρὸς ἡλικίας σχεδὸν τεσσαράκοντα ἐτῶν, εἶχεν ἦδη ὑπολεύκουσ τὰς τρίχας τῆς κεκομμένης κόμης του καθὼς καὶ τὰς τῆς γενειᾶδος του, ἐκ τῶν ὁποίων δὲν ἐφύλαττε εἰμὴ ἓνα πυκνὸν μύστακα. Εἶχε μίαν ἐξ ἐκείνων τῶν ὠραίων κεφαλῶν «νομισματικῶν», αἵτινες φαίνονται ὅτι ἐπλάσθησαν διὰ νὰ ἐκτυπωθῶν εἰς νομίσματα, τοὺς ὀφθαλμοὺς ζωηροῦς, τὸ στόμα σοβαρὸν, τὴν φυσιογνωμίαν ἐνός σοφοῦ τῆς θεολογικῆς σχολῆς. Ἦτο εἰς ἐξ ἐκείνων τῶν μηχανικῶν οἱ ὅποιοι ἠθέλησαν νὰ ἀρχίσωσιν ἀπὸ τοῦ νὰ μεταχειρίζωνται τὴν σφύραν καὶ τὴν σκαπάνην, ὡς ἐκείνους τοὺς στρατηγούς οἱ ὅποιοι ἠθέλησαν νὰ κάμωσιν ἀρχὴν γενόμενοι ἀπλοὶ στρατιῶται. Μετὰ τοῦ ἐφευρετικοῦ πνεύματος, κατεῖχεν ἐπίσης καὶ τὴν μεγίστην ἐπιδεξιότητα τῆς χειρὸς. Οἱ μύλωνες του ἐπαρουσίαζον ἀξιοσημείωτα συμπτώματα δυνάμεως. Ἀληθῆς ἀνθρώπος τοῦ ἔργου ἐν ταῦτῳ καὶ ἄνθρωπος τῆς σκέψεως, ἐνήργει χωρὶς σπουδῆν ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν μιᾶς μεγάλης ζωϊκῆς ἀναπτύξεως, ἔχων ἐκεῖνην τὴν ζωῆν ἐπιμονὴν ἡ ὁποία ἀψηφεί πᾶσαν ἀποτυχίαν. Λίαν πεπαιδευμένος, λίαν ἐμπειρὸς, λίαν εὐκρινῆς, διὰ νὰ μεταχειρισθῶμεν μίαν λέξιν ἐκ τῆς γαλλικῆς στρατιωτικῆς γλώσσης, ἦτο μία κράσις ἐξαιρέτος, διότι μένει πάντοτε κύριος τοῦ ἑαυτοῦ τοῦ ὁποῖοι καὶ ἀν ἦσαν αἱ περιστάσεις ἐξέπληρου εἰς τὸν ἀνώτατον βαθμὸν τὰ τρία ταῦτα πλεονεκτήματα τῶν ὁποίων τὸ σύμπλεγμα διεκίνησε τὴν ἀνθρωπίνην ἐνέργειαν. Ἐνεργητικότης τοῦ πνεύματος καὶ τοῦ σώματος, σφοδρότης τῶν ἐπιθυμιῶν, δύναμις τῆς θελήσεως. Καὶ τὸ σύμβολόν του θὰ ἠδύνατο νὰ εἶναι ἐκεῖνο τὸ τοῦ Γουλιέλμου τῆς Ἀρευσίως (orange) εἰς τὸν δέκατον ἑβδόμον αἰῶνα. «Δὲν ἔχω ἀνάγκην νὰ ἐλπίζω διὰ νὰ ἐπιχειρήσω, οὔτε νὰ ἐπιτύχω διὰ νὰ ἐπιμένω.»

Συγχρόνως ὁ Κύρος Σμιθ ἦτο τὸ θάρρος προσωποποιημένον, εἶχε παρρευρεθῆ εἰς ὅλας

τάς μάχας ἐν καιρῷ τοῦ πολέμου ἐκείνου τοῦ ἀποχωρισμοῦ. Ἀφοῦ εἶχεν ἀρχίσει ὑπὸ τὸν Ὀδυσσεά Γράντ με τοὺς ἐθελοντὰς τῶν Ἰλ- λιναιῶν, ἐπολέμησε εἰς τὸ Παδουκάχ, εἰς τὸ Βελμόντ, εἰς Πίτζ Βούργ Λαινδων, εἰς τὴν πολιορκίαν τῆς Κορώτ, εἰς Πορτ-Γίφου, εἰς τὸν Μαῦρον-Βάκα, εἰς τὴν Σαταϊόγαν, εἰς Βίλδερνες, ἐπὶ τὸν Ποταμάκ, πανταχοῦ καὶ ἀνδρείως, ὡς στρατιώτης ἀξίος τοῦ στρα- τηγοῦ ὅστις ἀπεκρίνατο «Δὲν ἀριθμῶ ποτὲ τοὺς νεκροὺς μου» Καὶ ἐκατοντάκις, ὁ Κύ- ρος Σμιθ ἠθελεν εἶσθαι εἰς τὸν ἀριθμὸν ἐκεί- νων τοὺς ὁποίους δὲν ἠρίθμει ὁ φοβερός Γράντ ἀλλ' ὅμως εἰς ἐκείνας τὰς συμπλοκάς. ὅπου δὲν ἐπροφυλάσσετο ὀλοτελῶς, ἡ τύχη τὸν ἠνύκει πάντοτε μέχρι τῆς στιγμῆς καθ' ἣν ἐπληρώθη καὶ συνελήφθη ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης τῆς Κιχμάνδης.

Εἰς τὸν ἴδιον καιρὸν μετὰ τὸν Κύρον Σμιθ, καὶ τὴν ἰδίαν ἡμέραν, ἐν ἕτερον ἀξίον λόγου ἄτομον ἐπιπτε εἰς τὰς χεῖρας τῶν μεσημ- βρινῶν. Τοῦτο δὲ ἦτο ὁ ἐντιμὸς Γεδεὼν Σπίλετ, ἀνταποκριτὴς τῆς ἐφημερίδας «Ὁ Κήρυξ τοῦ Νεοβοράκου.» ὅστις ἦτο ὑποχρεω- μένος νὰ ἀκολουθῇ τὰς περιπετείας τοῦ πο- λέμου ἐν τῷ μέσῳ τοῦ βορείου στρατοῦ.

Ὁ Γεδεὼν Σπίλετ ἦτο ἐκ τοῦ γένους τῶν θαυμαστῶν ἐκείνων χρονογράφων ἀγγλων ἢ ἀμερικανῶν, τῶν Σταύλεϋ καὶ ἄλλων, οἵτι- νες δὲν ὀπισθοχωροῦν ἐμπροσθεν οὐδενὸς διὰ νὰ λάβωσι πληροφορίαν τινὰ ἀκριβῆ καὶ διὰ νὰ τὴν διαβιβάσωσι εἰς τὴν ἐφημερίδα των ἐντὸς βραχέου χρονικοῦ διαστήματος. Αἱ ἐφημερίδες τῶν Ἠνωμένων πολιτειῶν, ὅποια εἶναι ὁ Κήρυξ τοῦ Νεοβοράκου, σχηματίζου- σιν ἀληθεῖς δυναστείας, καὶ οἱ πληρεξούσιοί των εἰσὶν ἀπεσταλμένοι τοὺς ὁποίους πρέπει τίς νὰ σέβηται. Ὁ Γεδεὼν Σπίλετ ἐση- μειούτο εἰς τὴν πρώτην τάξιν αὐτῶν τῶν πληρεξούσιων.

Ἀνθρωπος μεγάλης ἀξίας, ἐνεργητικὸς καὶ ἔτοιμος εἰς ὅλα, πλήρης ἀπὸ ιδέας, δια- τρέξας τὸν κόσμον ὀλοκληρῶν, στρατιώτης καὶ καλλιτέχνης, ζῶν εἰς τὴν συμβουλήν, τολμηρὸς εἰς τὴν πράξιν, ἀψηφῶν καὶ δυ- σκολίας, καὶ κόπους, καὶ κινδύνους ὅταν

ἐπρόκειτο νὰ μάθῃ τὰ πάντα διὰ τὸν ἐκυτόν του πρῶτον, καὶ διὰ τὴν ἐφημερίδα του ἔ- πειτα, ἀληθῆς ἥρωος τῆς περιεργείας, τῆς τοῦ ἀνεκδότου, τοῦ ἀγνώστου, τοῦ ἀδυνά- του, ἦτο εἰς ἐκ τῶν ἀτρομήτων ἐκείνων πα- ρατηρητῶν οἵτινες γράφουσι ὑπὸ τὰς σφαί- ρας, ἀχρονολογοῦσι ὑπὸ τοὺς μύδρους τῶν τηλεβόλων, καὶ διὰ τοὺς ὁποίους ὅλοι οἱ κίνδυνοι εἰσὶν ἀγαθαὶ περιστάσεις.

Καὶ οὗτος ὡσαύτως ἦτο εἰς ὅλας τὰς μά- χας εἰς τὴν πρώτην τάξιν, τὸ πολὺκρο- τον διὰ τῆς μιᾶς χεῖρός, τὴν πινακίδα διὰ τῆς ἑτέρας, καὶ οἱ μυδρβολισμοὶ δὲν ἐποίουν νὰ τρέμῃ τὸ μολυβδοκόνδυλον του. Δὲν ἐ- κούραζε τὰ σύρματα τοῦ τηλεγράφου ἀδια- λείπτως, ὡς ἐκείνους οἵτινες ὀμιλοῦν ὅταν δὲν ἔχωσι οὐδὲν νὰ εἰπωσι, ἀλλὰ ἐκάστη τῶν σημειώσεών του, βραχέων, καθαρῶν, εὐκρινῶν, ἔφερε τὸ φῶς εἰς ἐν σπουδαιότατον σημεῖον. Ἄλλως τε «ἡ ἀγγλικὴ ἰδιοτροπία» δὲν τῷ ἔλειπεν. Οὗτος ὑπῆρξεν ἐκεῖνος ὁ- στίς, μετὰ τὴν ὑπόθεσιν τοῦ Μέλανος Πο- ταμοῦ, θέλων μὲ πᾶσαν θυσίαν νὰ κρατήσῃ τὴν θέσιν του εἰς τὴν θηρίδα τοῦ τηλεγρα- φικοῦ γραφείου, διὰ νὰ δυνήθῃ νὰ διακοι- νῶσιν εἰς τὴν ἐφημερίδα του τὴν ἔκθεσιν τῆς μάχης, ἐτηλεγράφησε ἐπὶ δύο ὥρας τὰ πρῶτα κεφάλαια τῆς Βίβλου. Τοῦτο ἐπρο- ξένεσε τὴν δαπάνην δύο γιλιᾶδων δολλα- ρίων εἰς τὸν Κήρυκα τοῦ Νεοβοράκου, ἀλλ' ὁ Κήρυξ τοῦ Νεοβοράκου ὑπῆρξεν ἢ κατὰ πρῶτον πληροφορητὴς ἐφημερίδας.

Ὁ Γεδεὼν Σπίλετ ἦτο ἀναστήματος ὑ- ψηλοῦ. Εἶχε ἡλικίαν μόλις τεσσαράκοντα ἐτῶν.

Ξινηταὶ παραγνίδες κλίνουσαι πρὸς τὸ ἐ- ρυθρὸν περιεκύκλον τὸ πρόσωπόν του.

Τὸ ὄμμα του ἦτο γαλήνιον, ζωηρὸν καὶ ταχὺ εἰς τὰς κινήσεις του. Ἦτο τὸ ὄμμα ἐνὸς ἀνθρώπου ὅστις ἔχει τὴν συνήθειαν νὰ διαγινώσκῃ ταχέως ὅλας τὰς λεπτομερείας ἐνὸς ὀρίζοντος. Ἰσχυρὰς ὦν κράσεως, ἦτο συ- νειθισμένος εἰς ὅλα τὰ κλίματα, ὡς ἐν τεμά- χιον χάλυθος ἐντὸς ψυχροῦ ὕδατος.

Ἀπὸ δεκαετίας, ὁ Γεδεὼν Σπίλετ ἦτο ὁ προνομιοῦχος ἀνταποκριτὴς τῆς ἐφημερίδος

«Ὁ Κήρυξ τοῦ Νεοβοράκου», τὴν ὁποίαν ἐπλού- τιζε μὲ τὰ χρονικά του καὶ μὲ τὰς ἰχνογρα- φίας του, διότι ἐμεταχειρίζετο τόσον καλῶς τὸ μολυβδοκόνδυλον ὅσον καὶ τὸν κάλαμον. Ὅταν συνελήφθη, εἶχεν ἀρχίσει νὰ πράττῃ τὴν περιγραφὴν καὶ τὸ σχεδιάσμα τῆς μάχης. Αἱ τελευταῖαι λέξεις γραφεῖσαι ἐπὶ τῆς πινακίδος του ὑπῆρξαν αἱ ἐξῆς. «Τίς μεσημβρινὸς μὲ σκοπεύει διὰ τοῦ πυροβόλου του καὶ . . .» Καὶ ὁ Γεδεὼν Σπί- λετ, κατὰ τὴν ἀμετάτρεπτον αὐτοῦ συνή-θειαν, ἀποτυχούσης τῆς βολῆς τοῦ ἐχθροῦ ἐξῆλθε ταύτης τῆς ὑποθέσεως χωρὶς οὐδεμίαν ἀμυχήν.

Ὁ Κύριος Σμιθ καὶ ὁ Γεδεὼν Σπίλετ, οἵτινες δὲν ἐγνωρίζοντο εἰμὴ ἐκ φήμης εἶχον ἀμφοτέροι μετακομισθῆ εἰς τὴν Ριχμόνδην. Ὁ μηχανικὸς ἰάθη ταχέως ἐκ τῆς πληγῆς του, καὶ ἐν καιρῷ τῆς ἀναρρώσεώς του ὑ- πῆρξεν ἢ μετὰ τοῦ ἀνταποκριτοῦ γνωριμία του. Οἱ δύο οὗτοι ἄνθρωποι ἠγαπήθησαν καὶ ἔμαθον νὰ ἐκτιμῶσι ἀλλήλους. Μετ' οὐ πολὺ ἡ καθημερινὴ ζωὴ των δὲν εἶχε εἰμὴ ἓνα σκοπὸν, νὰ δραπέτευσωσι νὰ μεταβῶσι εἰς τὸν στρατὸν τοῦ Γράντ καὶ νὰ μάχωνται εἰσέτι εἰς τὰς τάξεις του διὰ τὴν ὁμοσπον- διακὴν ἐνότητα.

Οἱ δύο Ἀμερικανοὶ ἦσαν λοιπὸν ἀποφα- σισμένοι νὰ ἀρεληθῶσι πάσης εὐκαιρίας. Ἄλ- λά μολονότι εἶχον ἀρεθῆ ἐλεύθεροι ἐντὸς τῆς πόλεως, ἡ Ριχμόνδη ἦτο τόσον προφυ- λαγμένη, ὥστε μία δραπέτευσιν ἔπρεπε νὰ θεωρηθῆ ὡς ἀδύνατος.

Ἐνῶ ταῦτα συνέβαινον, ἐπαρουσιάσθη εἰς εἰς τὸν Κύρον Σμιθ, εἰς ὑπηρετίας, ὅστις τῷ ἦτο ἀφωσιωμένος ψυχῇ τε καὶ σώματι. Ὁ ἀτρόμητος οὗτος ἦτο εἰς αἰθίοψ, γεννηθεὶς ἐπὶ τὸν κτημάτων τοῦ μηχανικοῦ, ἐκ πατρὸς καὶ μητρὸς δούλων, τοὺς ὁποίους ὅμως ὁ Κύρος Σμιθ, ὀπαδὸς τῆς καταργήσεως τῆς δουλείας, μὲ λόγον καὶ μὲ καρδίαν, εἶχε πρὸ πολλοῦ ἐλευθερώσει. Ὁ δούλος γενόμε- νος ἐλεύθερος, δὲν ἠθέλησε νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸν κύριόν του. Τὸν ἠγάπα εἰς βελθὸν ὥστε νὰ ἀποθάνῃ δι' αὐτόν. Ἦτο εἰς νεανίας τριάκοντα ἐτῶν, εὐρωστος, εὐκίνητος, ἐπίδεδ-

δέξιος, νοήμων, γλυκὺς, καὶ ἤσυχος κάποτε ἀφελῆς, πάντοτε μειδιῶν, ὑποχρεωτικὸς καὶ ἀγαθός. Ὀνομάζεται Ναβουχοδονόσορ, ἀλλὰ δὲν ἀπεκρίνετο εἰμὴ εἰς τὴν συντετηγμένην καὶ οἰκογενειακὴν ὀνομασίαν τοῦ Νάβ.

Ὅταν ὁ Νάβ ἔμαθε ὅτι ὁ Κύριός του εἶχε γίνεαι αἰχμάλωτος, ἐγκατέλειπε τὴν Μασσα- χουσέτην χωρὶς νὰ διστασῇ, ἔφθασεν ἐμπρο- σθεν τῆς Ριχμόνδης, καὶ χάρις εἰς τὴν δο- λιότητα καὶ τὸ θάρρος, ἀφοῦ ἐκινδύνευσεν εἰ- κοσάκις τὴν ζωὴν του, κατῴρωσσε νὰ εἰσδύ- σῃ ἐντὸς τῆς πολιορκουμένης πόλεως. Ὅποια ὑπῆρξεν ἢ εὐχαρίστησις τοῦ Κύρου Σμιθ, ἐπαναβλέπωντος τὸν ὑπῆρέτην του, καὶ ἡ χαρὰ τοῦ Νάβ ἐπανευρίσκοντος τὸν κύριόν του, τοῦτο δὲν δύναται νὰ ἐκφρασθῇ.

Ἄλλ' ἐὰν ὁ Νάβ εἶχε δυνήθῃ νὰ εἰσχω- ρήσῃ, ἐντὸς τῆς Ριχμόνδης, ἦτο ὅλως δια- φοροτρόπως δύσκολον νὰ ἐξέλθῃ τις ἐξ αὐ- τῆς, διότι ἐπετήρουν ἐκ τοῦ πληθίου τοὺς ὁμοσπονδιακοὺς αἰχμαλώτους. Ἐχρειάζετο μία εὐκαιρία ἐκτακτος ὅπως δυνήθῃσι ν' ἀ- ποπειραθῶσι μίαν δραπέτευσιν μὲ μερικὰς περιπτώσεις ἐπιτυχίας, καὶ αὕτη ἡ εὐκαι- ρία ὄχι μόνον δὲν ἐπαρουσιάζετο, ἀλλὰ ἦτο δύσκολον νὰ τὴν παραγάγῃ τις.

Ἐν τούτοις, ὁ Γράντ ἐξηκολούθει τὰς εὐερ- γετικὰς προσπάθειάς του. Ἡ νίκη του Πε- τεζβούργ τῷ εἶχεν λίαν ἀκριβὰ διαμφισθη- τηθῆ. Αἱ δυνάμεις του ἠνωμένοι μὲ τὰς τῆς Βούτλερ, δὲν ἐλάμβανον εἰσέτι καμμίαν ἐ- πιτυχιάν ἐμπροσθεν τῆς Ριχμόνδης, καὶ οὐ- δὲν δὲν προεμήνευεν ὅτι ἡ ἀπελευθέρωσις τῶν αἰχμαλώτων ἢ δύνατο νὰ ἦναι ἐγγύς. Ὁ ἀν- ταποκριτὴς, εἰς τὸν ὁποῖον ἡ ὄχληρά ἐκείνη αἰχμαλωσία, δὲν παρεῖχεν πλέον κανὲν σπουδαῖον γεγονός διὰ νὰ σημειώσῃ, δὲν ἠ- δύνατο πλέον νὰ ἀνθέξῃ. Δὲν εἶχεν εἰμὴ μίαν ιδέαν, νὰ ἐξέλθῃ τῆς Ριχμόνδης καὶ μὲ πᾶσαν θυσίαν. Πολλάκις μάλιστα ἐδοκί- μασε νὰ τὴν θέσῃ εἰς πράξιν, καὶ ἐκωλύθη ὑπὸ προσκομμάτων ἀνυπερβλήτων.

Μ' ὅλα ταῦτα, ἡ πολιορκία ἐξηκολούθει, καὶ ἐὰν οἱ αἰχμάλωτοι ἐπέσπευδον τὴν δρα- πέτευσιν των διὰ νὰ ἐνωθῶσι μετὰ τοῦ στρα- τοῦ τοῦ Γράντ, μερικοὶ ἐκ τῶν πολιορκουμέ-

νων είχαν ὄχι ὀλιγωτέραν σπουδὴν διὰ τὴν φύγωσιν, ὅπως ἐπανεέλθωσιν εἰς τὸν σχισματικὸν στρατὸν, καὶ μεταξὺ αὐτῶν, Ἰωνάθαν τις Φόρστερ, φανατικὸς μεσημβρινός. Καὶ τῷ ὄντι, ἐὰν οἱ ὀμοσπονδιακοὶ αἰχμάλωτοι δὲν ἠδύνατο νὰ ἐγκαταλείψωσι τὴν πόλιν οἱ μεσημβρινοὶ δὲν ἠδύνατο ὡσαύτως, διότι ὁ στρατὸς τοῦ Βορρᾶ τοὺς περιεκύκλω. Ὁ διοικητὴς τῆς Ριχμόνδης, ἀπὸ πολλοῦ ἤδη καιροῦ, δὲν ἠδύνατο πλέον νὰ συγκοινωνῇ μετὰ τοῦ στρατηγοῦ Λῆ, καὶ μεγίστως ἐσύμφερε νὰ τῷ κοινοποιήσῃ τὴν θέσιν τῆς πόλεως, ὅπως ἐπιταχύνῃ τέλος τὴν πορείαν τοῦ βοηθητικοῦ στρατοῦ. Οὗτος λοιπὸν ὁ Ἰωνάθαν Φόρστερ συνέλαβε τότε τὴν ιδέαν τοῦ νὰ ὑψωθῇ μὲ ἀερόστατον, διὰ νὰ διέλθῃ τὰς τάξεις τῶν πολιωρητικῶν καὶ νὰ φθάσῃ εἰς τὸ στρατόπεδον τῶν μεσημβρινῶν.

(ἔπεται).

ΠΟΙΗΣΙΣ

Ἐνθυμείσαι;

Ἐνθυμείσαι, ὦ φίλη, τὸ ἔαρ
ὅτε ὄλοι χαρὰ κ' εὐτυχία
εἰς τὸ δάσος παιδροὶ ὡς παιδιά
ἐπετώμεν ἐλεῖ πρὸς τὸ φρέαρ;

Ἐνθυμείσαι τὰς ὥρας ἐκεῖνας
ὅτ' ἐν ὥρᾳ νυκτὸς πανσελήνου,
τὰς ὠχρὰς τῆς ἐκχέουσ' ἀκτῖνας
ἀμφοτέρους ἢ Φοῖβη συνήνου;

Ἐνθυμείσαι ποσάκις ὑψούντες
ἔξ τοῦ οὐρανοῦ τοὺς μυρίους φωστῆρας
ὀφθαλμοὺς, καὶ τὸν πλάστην ὑμνοῦντες
ἔχομένας ἐσφίγγομεν χεῖρας;

Ἐνθυμείσαι ὅπότεν μ' ἠρώτας
τί τὸ ἄστρον ἐκεῖνο σημαίνει,
πῶς μὲ τ' ὄμμα σοὶ εἶπον αὐτὰς πρώτας
τῆς φιλίας μας ὥρας ἐμφαίνει;

Ἐνθυμείσαι τὰς ὥρας ἐκεῖνας;
ὦ! ἐγὼ, ἐὰν σὺ μὲ μισήσης,
πικροτάτας θὰ φέρω ὀδύνας
παλαιὰς ἀναμνήσεις.

ΓΛΑΥΚΩΝ.

ΜΕΛΑΓΧΟΛΙΑ

Τὸν κόσμον τοῦτον θέλω ν' ἀφήσω
ν' ἀποδημήσω
εἰς τὰς ἐρήμους τὰς ἀπατήτους
τὰς ἀοικήτους.

Μακρὰν τῶν τέρψεων καὶ τοῦ πλοῦτου
τοῦ κόσμου τοῦτου
θέλω νὰ εὔρω τὴν μοναξίαν
τὴν ἐρημίαν.

Τοῦ κόσμου τοῦτου τοῦ θορυβώδους
καὶ τοῦ τυρβώδους
τὸ πᾶν ὀδύνη καὶ ἀθυμία
τὸ πᾶν ἀνία.

Τὸ πᾶν ἐνταῦθα εἶναι πικρία
τὸ πᾶν τερθρεία
τὰ πάντα βάσανος καὶ ὀδύνη
καὶ σκοτοδίνη.

Πλοῦτος καὶ δόξα καὶ μεγαλεῖα
ὅλα γελοῖα!
ὅλα περέρχονται καὶ ὅ,τι μένει
οὐδὲν σημαίνει.

Τοῦ κόσμου τοῦτου τὸ πᾶν πικρία
καὶ ἀθυμία,
ὁ κόσμος ὅλος μελαγχολία,
μελαγχολία!

ΓΛΑΥΚΩΝ.

ΑΝΑΜΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΦΙΛΗΣ ΜΟΥ.

Ὡς τρυγῶν τις τετραμμένη
ἢ καρδία μου σπαράσσει;

καὶ μυρία
ἢ ἀθλία,
τραύματ' ἔχουσα αἰμάσσει.

Τὴν ψυχὴν μου πάθος μέγα
κυριεύει καὶ πληγώνει,
κ' ὡς ἀξίνην
τὴν ὀδύνην
φέρει καὶ μὲ θανατόνει.

Ἐχαιρον καὶ ὑφραινόμην
κ' εὐτυχή διῆγον βίον,
πλὴν τὴν εἶδον!
καὶ ἐλπίδων
ἐπληρώθην τρισολβίων.

Πλὴν τὴν εἶδον! ... μοὶ ἐφάνη
ὡς τις σίλφισ οὐρανία
κ' ἡ μορφή της
ἦν γλυκύτης
κεκραμμένη τῇ πικρίᾳ.

Ὡς χρυσὴ ἀκτίς Ἡλίου
ἢ μορφή της μοὶ ἐφάνη

πλὴν, φεῦ! μάτην
εἰς ἀπάτην
ἐβουθίσθην! ἦτο πλάνη!

Ἡ εἰκὼν της, ἢ σκιά της,
αἰωνίως εἶν' ἐμπρὸς μου·
μὲ ταρασσει
μὲ σπαράσσει,
κ' εἶν' ἐντὸς φεῦ! τοῦ νοός μου.

Οὐρανέ! τί μὲ διώκεις;
τί τὸ φάσμα της μοὶ φέρεις;
ἀμαρτάνω;
καὶ σὺ ἄνω
τὰ δεινὰ μου βλέπων χαίρεις!

Πλὴν ἀνάπαυσιν ματαίως
ἢ ψυχὴ μου ἀνεζήτει!
ἠσυχίαν
κ' ἠρεμίαν
τῆς θαλάσσης ἔχ' ἢ κοίτη.

Γ. Ν. Α.

Ἡ ΠΡΟΣΕΥΧΗ Εἰς τοὺς ἀγροὺς

Ἡ πάνδημος, ὦ Πλάστα μου, ὑφόνεται φωνή σου,
καὶ μόνη αὐτὴ ἀντήχει σ' τοὺς ἀπεράντους θόλους,
διέπουσα τὰ κτίσματα τοῦ σύμπαντος ἐξ ἴσου
καὶ τὴν ἐλπίδα τῆς ζωῆς παρέχουσα εἰς ὅλους.
Αὐτὴν ν' ἀκούω ἄφες μὲ σ' τοῦ κύματος τὸν κρότον,
εἰς τῆς θυέλλης τὴν βοήν,
εἰς τοῦ Βορρᾶ τὸν μυκηθμόν, σ' τὴν αὔραν τῶν ἐρώτων,
εἰς τοῦ Ζεφύρου τὴν πνοήν.

Ναί, ὦ Θεέ μου ἄφισον ἐνταῦθα τὴν ψυχὴν μου
ἐκστατικὴ τὸν οὐρανὸν καὶ τ' ἄνθη νὰ θαυμάζῃ,
λὶ δέξου τὴν καρδίαν μου καὶ τὴν ἀπλὴν εὐχὴν μου,
ἣν ἐκ τοῦ βάθους τῶν δασῶν ἢ πίστις σοὶ ἐκφραζει.

Ἡ χεὶρ σου μόνη δύναται τὴν γῆν ν' ἀναστατώσῃ
μὲ τὸν φρικώδη κεραυνόν.

Καὶ ἢ φωνή σου δύναται τὸν ἀνθρώπον νὰ σώσῃ
ἐκ τῶν ματαίων ἡδονῶν.

ὦ! σὺ, Θεέ μου, ἐπλασες ἐπὶ ψυχρῶν μνημείων,
 νὰ φύηται ἄνθος λευκόν, τῶν τεθνεώτων στέμμα.
 Σὺ ὁ προστάτης ὄρφανῶν με σκότος περικλείων
 τοῦ μέλλοντος τὰ μυστικά εἰς τῶν θνητῶν τὸ βλέμμα!..
 Νὰ σὲ λατρεύῃ, Πλάστα μου, ἐπιθυμῶ ἡ ψυχὴ μου,
 ὡς τὴν ἐσχάτην τῆς στιγμῆς.
 Καὶ σ' τὴν ὁδὸν τῆς ἀρετῆς προβαίνει ἡ ζωὴ μου.
 ἕως οὗ φθάσῃ 'σ τὴν ἀκμὴν.

Ἐδῶ, Θεέ μου, 'σ τοὺς ἀγρούς, τὸν βίον θὰ περάνω
 Ἐδῶ, νυξήθην ἀφανῆς, σ τῆς φύσεως πὸ βάθος
 Ἐδῶ στὴν πίστιν σταθερῶς νὰ ἀγαπῶ μανθάνω
 καὶ νὰ λατρεύω τ' ὄνομα τὸ θεῖον σου με πάθος!
 Πτωχὸν παιδίον ἄσημον ἐδῶ τὸ πρῶτον εἶδα.
 τὸν ἥλιον καὶ τὴν αὐγὴν,
 Ἐχων τὰ ἄνθη φίλους μου, τὸν οὐρανὸν πατρίδα
 καὶ σύντροφόν μου τὴν πηγὴν.

Ἀλλὰ ἐκεῖ λίαν μακρὰν ὑπὸ τὰ μαῦρα νέφη
 Τὰ ἄσθη βλέπω τείνοντα ἐν μέτωπον ὄργιλον.
 Οὐδέποτε δ' ὁ ἥλιος μ' ἀκτῖνας αὐτὰ στέφει.
 Ἐκεῖ, Θεέ, τὰ τέκνα σου δὲν σ' ἀγαποῦν με ζῆλον.
 Ἐκεῖ τὰς αὔρας τῶν ἀγρῶν, ποτὲ δὲν ἀναπνεύουν
 καὶ τῶν ἀνθέων τὴν ἰσμὴν,
 Ἐκεῖ ὀδύνας ἔχουσιν, ἐκεῖ συχνάκις κλαίουں...
 ἂν χαίρωσι μίαν στιγμὴν!..

ΝΙΚΟΚΛΗΣ Κ. ΜΑΚΡΙΑΔΗΣ.

Τῷ κυρίῳ Ι. Β. κατὰ τὴν ἐπέτειον αὐτοῦ ἑορτῆν.

Ὁ κόσμος εἶναι κιβωτὸς ἐν ἧ ἡ ἀστασία
 κυρίαρχος ἀπόλυτος τὰ πάντα διοικεῖ.
 Ἡ εὐτυχία τῆς ζωῆς εἶναι πολὺ βραχεῖα
 καὶ, ἀίφνης φεῦ! τῶν συμφορῶν ἡ σάλπιγξ ἀντηχεῖ.

Τὸ ρόδον τὸ φθινόπωρον μαραίνεται καὶ πίπτει
 τὰ φύλλα του δ' ὁ ἄνεμος σκορπίζει ὁ δεινός,
 μαραίνεται καὶ ὁ ἄνθρωπος καὶ τὸν αὐχένα κύπτει
 ὅτ' ἐπιπίπτ' ἡ συμφορὰ ὡς λάβρος κεραυνός.

Ἡ Μοῖρα ὅταν τὸν θνητὸν διώκῃ, οἱ πρὶν φίλοι
 δὲν πλησιάζουσιν αὐτῷ, εὐθὺς τὸν λησιμονοῦν.
 γίνεται δ' ἀτελεύτητος τῶν καγχασμῶν των ὕλη
 καὶ κλαίει μὲν αὐτὸς, ἐνῶ ἐκεῖνοι . . . θὰ γελοῦν.

Ἀλλὰ ἄς μὴ ἀπελπισθῇ· καθὼς τὸ ρόδον πάλιν
 τὸν Μάϊον τὰ φύλλα του ἀνοίγει καὶ ἀνθεῖ,
 ἀπὸ τὴν τῶν δεινῶν καυτὸς ἐξέρχεται ἀγκάλην
 στὴν εὐτυχίαν ἀφανῶς ἡ Τύχη τὸν ὠθεῖ.

Ι. Ι. ΠΟΥΥΒΙΘΣ.

ΠΑΡΑΠΟΝΑ

μικροῦ παιδὸς κατὰ τοῦ
 ΧΕΙΜΩΝΟΣ

« Ποθεῖ ἄνθρωπος νύχτα μεθ' ἡμέραν,
 » καὶ λιμὸν μετὰ κόρον, καὶ δίψαν μετὰ
 » μέθην, καὶ ἀφέλῃς αὐτοῦ τὴν μεταβο-
 » λην, λύπην τὴν ἡδονὴν ποιεῖς ».

Ἦλθε πάλιν καὶ ἐφέτος ὁ χειμῶν ὁ ὀχληρὸς
 καὶ ἀγερώχως διαβαίνει καὶ ἀστάτως ὁ σκληρὸς.

Διῆτε! Διῆτε τον πῶς τρέχει μετὰ τὸ βῆμα τὸ ταχὺ
 διῆτε τον! πῶς περιστρέφει δρέπανόν του τὸ τραχύ!

Πᾶνε. πᾶνε τὰ περιβόλια! Τὰ λουλούδια τὰ φυτὰ,
 τὰ μετέστρεψ' εἰς ἐρήμους, καὶ εἰς χόρτα περιττὰ..

Πάγουν αἱ τρανταφυλλιαῖς μας! Πάγουν καὶ αἱ ἀπιδιαῖς,
 πάγουν καὶ ὅλα μας τὰ δένδρα, καὶ αἱ καλαὶς ροδακινιαῖς.

Βρέχει, βρέχει καὶ χιονίζει! Καὶ οἱ πάγοι στὰ βουνὰ,
 παντοῦ φέρουν ἐρημίαν, καὶ δεινὰ παντοτεινά.

Τρέμει ὁ ποιμὴν τὸ ψῆχος, καὶ τὴν ποιμνὴν του ὠθεῖ,
 καὶ αὐτὴν νὰ προφυλάξῃ, παντὶ σθένει προσπαθεῖ.

Ὁ δὲ ναύτης εἰς τὸν σάλον τοῦ χειμῶνος εὐρεθεῖς
 ἐνθυμεῖται παρελθόντα παλαιᾶς του ἐποχῆς.

Κ' ἐν τῇ λύσσει τῶν κυμάτων, τῶν ὄργιλων, τῶν φρικτῶν,
 ἐνθυμεῖται τὴν γαλήνην, καλοκαιρινῶν νυκτῶν.

Φρίκη εἶναι ὁ χειμῶνας! Διὰ πάντα ἄς χαθῇ...
 ἄφιλος καὶ τῆς εὐνοίας οὐδενὸς θ' ἀξιοθῇ.

Εἰς κανένα δὲν θὰ γίνῃ, δὲν θὰ γίνῃ ἀρεστὸς
 καὶ δικαίως ἀπὸ ὅλου, πανταχούσ' εἶν' μισητός!..

* *

Ἐνόσω τὸ παιδίον, ὡς ἄκακον μιλοῦσε,
 καὶ τὰ παράπονά του στὸν κόσμον ἐξηγοῦσε

κρατῶν τὸ δρέπανόν του, ὁ γέρον εἰς τὸ χέρι
τὸ στόμα του ἀνοίγει καὶ τέτοια προφέρει.

— Εἶσαι, παιδί μ' ἀκόμ' ἀστόχαστον, μικρόν,
καὶ δι' αὐτὸ τοξεύεις λόγον σου τὸν πικρόν.
Δὲν σπούδασες ἀκόμα τὸν κόσμον τί δηλοῖ!
τῆς φύσεως τοὺς νόμους!... Εἶσαι μικρόν πουλί.
Δὲν ξεύρεις π' ἂν δὲν βρέξῃ, δὲν τρέφεται ἡ γῆ,
τὸ χιόνι εὐκαρπίας πῶς εἶναι ἡ πηγὴ;...
Κι' ἂν γυμνωθῇ τὸ δένδρον ἡ γῆ θ' ἀνασασθῇ
κι' ὅτ' αὔριον καὶ πάλιν θὰ ἀναγεννηθῇ;
Κι' ὅτι ἐὰν δὲν πέσῃ φύλλον νὰ μαρανθῇ,
ἡ ἀνοιξὶς δὲν φέρει, τὸ νέον δὲν ἀνθεῖ.
Καὶ τοῦτο, ὅπου τώρα σοῦ φαίνεται δεινόν
εἶναι διὰ καλόν σου, μᾶλλον, αὐριανόν.
Καὶ ἂν παρατηρήσῃς, αὐτὸ μὲ προσοχὴν
θέλεις τὴν δικαιοσύνην, αὐτὴν τὴν ταραχὴν.
Καὶ ταύτην προγνωρίζων, καὶ ταύτην προσδοκῶν,
πρέπει νὰ τὴν προβλέπῃς... νὰ ἦσαι γνωστικόν.
Μιμήσου τὸ μυρμηγκί... — Τοῦτο τὸ ἀπαιτῶ —
ἔσο καλὸν παιδίον, πάντοτε ξυπνητό.
ὁ θέρος ἐτοιμάζου' γιὰτ' ἔρχεται χειμῶν,
ὁ τὰ ξιὰρχῆς πάντων καὶ ὄχι λυμεῶν
Καὶ μάθε ἀπ' ἐμένα, τῆς σφαίρας τὴν σειρὰν,
τὸ κρῶς φέρει ζέστην κι' ὁ πόνος τὴν ΧΑΡΑΝ.

Τζιμπαλίον Κ]πόλεως 10 δεκεμβρίου 1877.

ΣΟΦΙΑ Ζ. ΛΑΜΠΙΣΗ ΙΑΤΡΟΥ.

ΟΙ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ.

ὦ! ποῖος, ποῖος θόρυβος, ὄχλοβὴ ὅποια!
Νομίζεις ἢ τῆς κρίσεως πῶς ἔφθασεν ἡμέρα
Πληροῦσι μὲ ὀλολυγμούς μὲ θρήνους τὸν ἀέρα
Νεάνιδες λυσίκομαι, γυναῖκες καὶ παιδία.

Φεῦ! εἶναι, εἶν' οἱ πρόσφυγες καὶ ἔρχονται σ' τὰ ξένα
Ἄφινοντες τοὺς συγγενεῖς, πατέρα καὶ μητέρα
Ἀνέστιοι καὶ πλάνητες — πτηνὰ εἰς τὸν αἰθέρα —
Γυμνοὶ, ἐτοιμοθάνατοι ὡς ρόδα μαραμμένα.

Σ' τὰ ξένα οἱμοὶ ἔρχονται ἀφινοντες πατρίδα,
Φίλους, γονεῖς ἀγαπητοὺς, γνωρίμους καὶ οἰκείους

ὦ τρέμετε οἱ αἰτιοί... κατὰρα ἴσ' τοὺς δημίους!
Μητέρα φεῦ! τὸ τέκνον τῆς νεκρὸν κρατοῦσαν εἶδα!

Οἱ δυστυχεῖς τῶν ἀμαξῶν ἐξέρχονται ἀθρόοι
Καὶ κλαίοντες δεικνύουσι τὰ θύματα τῆς πείνης
Νεκροὶ ἐκτάδην καίτ' ἰδοὺ τὰ τέκνα τῆς ὀδύνης,
Σ' τοὺς οὐρανοὺς ἀνίστανται οἱ θρῆνοι τῶν κ' οἱ γόοι

Ἐντὸς ἰδοὺ εὐρίσκεται τοκετικῶν ὀδίνων
Γυνὴ ὠχρὰ ρακένδυτος. Σεῖς πλούσιοι! ὦ! στήτε
Ἐὰν οὐχὶ τὴν ἔγγυον τὸ βρέφος λυπηθῆτε,
Δότε μικρὰν ἀκρόασις σ' τῶν δυστυχῶν τὸν θρῆνον.

Ναί! σπεύσατε ὦ πλούσιοι βοήθειαν καμμίαν
Σ' τοὺς δυστυχεῖς νὰ φέρητε ἀνίλεοι μὴν εἰσθε!
Καρδίαν μὴ δὲν ἔχετε ποσῶς δὲν τοὺς λυπεῖσθε;
Εἶναι πτωχοὶ ἀπάτριδες καὶ ζοῦν σ' τὴν ξηνητείαν.

Ἐκεῖνο βλέπετε ἐκεῖ τὰ δυστυχεῖς παιδίον
Οἰδένα ἐκτὸς τῆς μητρὸς ἔχει κ' ἐκείνη.. κεῖται
Ἀκίνητος.. νεκρά! λοιπὸν δὲν θὰ τὸ λυπηθῆτε;
Ὀλίγον ἔτι καὶ... αὐτοῦ θ' ἀνοίγουν τὸ μνημεῖον.

Ἴδετε τὴν νεάνίδα τὴν κλαίουσαν ἐκείνην..
Ἐπρόκειτο ν' ἀνάψωσι τὴν νυμφικὴν λαμπάδα
Κι' ὁ Ἄρης αἱματοχρῆ σ' τὰς χεῖρας ἔχων δάδα
Ἐρπασε τὸν νυμφίον τῆς.. τὴν ἔρριψ' εἰς ὀδύνην.

Ἐμπρός! ὦ πλούσιοι, ἔμπρός σκεφθῆτε! ναί. σκεφθῆτε.
Ἐνθυμηθῆτ' ὅτ' ἔχετε γυναῖκας καὶ παιδία
Κι' ὀλίγον τῶν σ' τὰ ἐρυθρὰ τοῦ Ἄρεως πεδία
Πιπτόντων τ' ἄμοιρ' ὄρφανὰ τὰς χήρας λυπηθῆτε.

Καὶ σεῖς λαοὶ ἐμπόλεμοι! μακρὰν τὸ ζῆφος πλέον
Τ' ὀλέθριον νὰ ρίψητε! Ἄς λάμψῃ ἡ Εἰρήνη!
Καὶ ἄς φανῇ εἰρηνικὸς ἀστὴρ, ἀκτίνας χέων.
Ἄρκοῦν τὰ τόσα αἵματα, οἱ ὀδυρμοὶ καὶ θρῆνοι!

ΑΣΤΕΡΙΩΝ.

Εἰς τὴν ἀναχώρησιν τῆς Φίλης μου Δ..

Ἀπῆλθες καὶ ὁ βίος μου ὡς ὄνειρον παρήλθεν.
Ἀπῆλθες καὶ τοῦ δυστυχοῦς ὁ μαρασμὸς ἐπῆλθεν.
Ἐνῶ, φίλη, ἐπέπρωτο νὰ μὲ ἐγκαταλείψῃς,
ξένον εἰς ξένα κι' ἀπελπιν, πῶς τόσα νὰ θελήσῃς;

Μὲ τόξα ἔρωτος σκληρὰ, σκληρῶς νὰ μὲ κεντήσης,
καὶ εἰς μυρίους στεναγμοὺς ἔκτοτε νὰ μὲ ρίψης.

Μακρὰν σου, εἶναι δι' ἐμὲ ὁ κόσμος ἔρημία,
καὶ ὡς σκιά μ' ἀκολουθεῖ παντοῦ ἡ δυστυχία.

Ἐλθέ, διότι βάσανος κατέστη ἡ ζωὴ μου,
τὰ δάκρυα κ' οἱ στεναγμοὶ κατήντησαν τροφὴ μου.

Ἄν πάλιν ἀπεφάσισας μακρὰν νὰ κατοικήσης,
μὴ τὰς στιγμὰς τὰς εὐτυχεῖς, ἐκείνας λησμονήσης.

Ρίπτε κ' ἰδῶ τὸ βλέμμα σου καὶ στέναζε μὲ πόνον,
καὶ ἔνθυμῶ, φιλιτάτη μου, τῶν παρελθόντων χρόνων

Ἄν δ' εἰς ἀνθάνας μόνη σου Δ.. μου βαδίσης,
τὰ ἀνθη ἅς σὲ φέρωσιν εἰς πόθους κί' ἀναμνήσεις.

Καὶ δρέπουσ' ἄνθος δροσερὸν ἐν ρόδον ἢ ἐν κρίνον,
μὲ ἓνα στεναγμὸν εἰπέ τὸ κόπτω δι'.. ἐκεῖνον.

Ἦ! δι' ἐσὲ ἐποίησα τοὺς στίχους μου τοὺς πρώτους
καὶ ψάλλω πάντοτε αὐτοὺς ἐν μέσῳ μαύρου σκότους.

Ἐν Κυζίκῳ, 3 Ἰουλίου 1877.

ΙΩΑΝΝΗΣ Π. Σ.

ΑΙΝΙΓΜΑ

Ἄν τὰ τρία μου ψηφία τῆς ἀρχῆς, φίλε, προσλάβῃς
καὶ τὸ ἕβδομον ἐπίσης

Εἰς τὸν πόλεμον βαδίζων, σύντροφόν σου θὰ μὲ λάβῃς
καὶ τιμὴν θὰ ἀποκτήσης.

Ἐκ τοῦ ὄλου μου ἂν ὅμως τρία μόνον ἀπορρίψῃς
καὶ τὰ ἄλλα ἀνατρέψῃς

τί θὰ μείνω; Ὅ,τι μένει εἰς τὸ πῦρ ὅταν μὲ ρίψῃς
καὶ ἄλλοῦ τὸ βλέμμα στρέψῃς.

Τρία ἕτερα ψηφία ἐκ τοῦ σώματός μου πάλιν
ἂν θελήσῃς ν' ἀφαιρέσῃς

τὴν ἐμὴν ἀνάγκην ἔχεις ὅταν στὴν χρυσῆν ἀγκάλην
τοῦ Μορφέως περιπέσῃς.

Τὸ δὲ ἄπαν μου τί εἶναι, ἀναγνώστα, ἂν μαντεύῃς
περιττὸν νὰ σοὶ τὸ εἶπω.

Εἴμ' ἐγὼ αὐτὸς τὸ ὄλον καὶ μακρὰν μὴ μὲ γυρεύῃς,
ἐκ τοῦ «Φιλεργοῦ» δὲν λείπω.

ΝΙΚΟΚΛΗΣ Κ. ΜΑΚΡΙΑΔΗΣ.

Λύσις τοῦ ἐν τῷ προηγουμένῳ φυλλαδίῳ αἰνίγματος.

Φ, ΕΡΙΦΟΣ, ΦΙΛΟΣ, ΦΙΛΕΡΓΟΣ.